

Vlaanderen
is lokaal bestuur

Draaiboek vrijwillige fusie van gemeenten

Het draaiboek fusies biedt handvaten aan de gemeenten die vrijwillig willen fuseren om dit belangrijke veranderingstraject te begeleiden. Het is de bedoeling van dit draaiboek om de verschillende aspecten van een fusie te ontsluiten, door op generiek niveau en per deelthema aan te geven:

- ▶ Welke handelingen zijn noodzakelijk?
- ▶ Wat bepaalt het regelgevend kader?
- ▶ Welke elementen moeten de gemeenten zeker regelen?
- ▶ Met welke timing moeten ze rekening houden?
- ▶ ...

Indien relevant vullen we dit aan met de nodige contactgegevens van sectorexperts, veel gestelde vragen, praktijkvoorbeelden, stappenplannen, ...

Het draaiboek is een dynamisch gegeven, dat tot stand komt met de inbreng van experts binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), maar ook met de inbreng van de sectoradministraties van de Vlaamse en federale overheid en in samenspraak met de VVSG.

Verdere informatie over de fusies vindt u op de [projectpagina](#). Voor alle opmerkingen en/of aanvullingen kunt u zich richten tot de generieke mailbox fusies@vlaanderen.be.

Meer informatie

PDF-versie draaiboek

Binnenband - themanummer fusies

Recente FAQ's

[Op welke manier moeten de beslissingen van de gemeenteraden betreffende een fusie aan de Vlaamse overheid worden overgemaakt?](#)

[Kan de gemeenteraad in het verkiezingsjaar, en ook wat de fusie betreft een jaar van lopende zaken, op basis van een goedgekeurd reglement een subsidie toekennen?](#)

[Kan een gemeente tijdens de periode van lopende zaken een belastingreglement vaststellen?](#)

Inhoudstafel draaiboek fusies

Voortraject fusie gemeenten

Meer informatie

Communicatie over het fusietraject in Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek	>
Communicatie over het fusietraject in Kruishoutem en Zingem	>
Toolbox projectmanagement	>
Leidraad organisatiebeheersing lokale besturen	>
Audit Vlaanderen: raamovereenkomst voor het inhuren van externe auditoren	>
SBOV-onderzoek: Ontwikkeling draaiboek voor de begeleiding van gemeentelijke reorganisaties	>

Individuele onderzoeksfase: hoe ziet ons bestuur eruit?

Eerste inventarisatie

Een overzichtelijke beschrijving van de betrokken gemeenten op diverse vlakken is nodig om een beeld te krijgen van de stand van zaken. Het doel is te komen tot een inschatting van mogelijke synergiën en te overwinnen problemen bij een eventuele samenvoeging. De webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur biedt de noodzakelijke basisinformatie. We beschikken over:

- ▶ [Financiële profielen](#)
- ▶ [Ramingen gemeentefonds](#);
- ▶ [Gemeentelijke profielschetsen](#) (inclusief info over personeelsgegevens);
- ▶ [Inventaris lokale samenwerking](#);
- ▶ [Integratiemonitor](#);
- ▶ [Stadsmonitor](#);
- ▶ [Geoloket](#);
- ▶ [Bevolkings- en huishoudprognoses](#);
- ▶ [Bestuurskrachtmonitor](#).

De volgende basisgegevens kunnen enkel door de gemeenten zelf worden verstrekt:

- ▶ De dienstverlening in de diverse beleidsdomeinen (de belangrijkste processen);
- ▶ De ICT-systemen en applicaties verbonden aan deze dienstverlening;
- ▶ Het meer gedetailleerd personeelsbestand en loonlijst verbonden aan de dienstverlening;
- ▶ De huisvesting van de ambtenaren;
- ▶ De belangrijkste contracten (verzekeringen, leasing, huur, ..), lopende geschillen (juridische geschillen)...;
- ▶ De verzelfstandigde entiteiten en deelnames in samenwerkingsverbanden en verenigingen (met alle juridische

voorwaarden die daaraan verbonden zijn) per soort en rechtsvorm;

- ▶ De borgstellingen, waarborgen, waardepapieren, leningen, kredieten, reserves, zakelijke rechten, ...;
- ▶ De subsidieregelingen;
- ▶ De delegatieregelingen in het kader van het financieel beheer;
- ▶ De aanvullende belasting op de personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing, en de belastings- en retributiereglementen (inclusief geschillen, bezwaren, inkohiering, ...);
- ▶ De staat van de infrastructuur en het patrimonium, en specifiek het onderhouds- en investeringsprogramma;
- ▶ ...

Uiteraard moeten we dit niet alleen voor de betrokken gemeenten bekijken, maar evenzeer voor de OCMW's. Een fusie van twee of meer gemeenten houdt immers automatisch ook een fusie van de OCMW's in.

In deze fase zal een exhaustieve oplijsting niet altijd mogelijk zijn. Het behoort tot de lokale autonomie om te bepalen welke gegevens noodzakelijk zijn om een principiële beslissing te nemen. Het is wel belangrijk dat besturen met fusieplannen een algemeen overzicht maken van hoe de organisatie er nu voor staat. Dit maakt een analyse van de eigen bestuurskracht mogelijk en creëert de nodige openheid om een discussie te starten met mogelijke fusiepartners .

SWOT-analyse

Een SWOT-analyse is een tweede instrument dat kan helpen om een fusieonderzoek op een goede manier op te starten omdat het een oordeel uitspreekt over de eigen bestuurskracht. Ook dit aspect kan de nodige transparantie creëren om een constructief gesprek aan te gaan met mogelijke fusiepartners.

Een SWOT-analyse kan volgende elementen omvatten:

- ▶ Inschatting huidige bestuurskracht: sterktes en zwaktes

De cijfers en inventarissen zeggen op zich niets. Naast de beschrijving van de feitelijke situatie kunnen we ook een inschatting maken van de huidige bestuurskracht van de gemeenten en hun OCMW's. Dit om een eerlijk antwoord te krijgen op de vraag of de gemeentelijke organisatie in staat is om de huidige ambities van het gemeentebestuur voldoende kwaliteitsvol in te vullen. Elke gemeente moet voor zichzelf kunnen aangeven welke de sterktes zijn, en waar er mogelijke problemen zijn met de huidige bestuurskracht.

- ▶ Inschatting toekomstige bestuurskracht: opportuniteiten en bedreigingen

Meer nog dan een analyse van de huidige situatie is het van belang dat lokale besturen een realistische inschatting maken van de plaats van de eigen gemeente in de toekomstige maatschappelijk-bestuurlijk context.

Blijft de bestuurskracht overeind van de eigen gemeente, gegeven het toenemend belang (en de toegenomen taken en beleidsvrijheid die de Vlaamse overheid aan de lokale besturen wil geven) van de lokale besturen? Welke opportuniteiten zijn er voor het bestuur? Waar liggen de grootste bedreigingen?

Aanvullend bij deze sterkte-zwakteanalyse kunnen besturen uiteraard ook voortbouwen op eventuele zelfevaluaties van de organisatiebeheersing die ze de voorbije jaren uitvoerden, en/of op de vaststellingen en aanbevelingen die Audit Vlaanderen deed na een recente organisatie- of thema-audit.

Gezamenlijke onderzoeksfase: met wie en waarom willen we een fusie overwegen?

De eerste inventarisatie en analyse kan helpen om de zoektocht te starten naar verschillen en gelijkenissen, naar mogelijke synergiën en obstakels tot samenvoeging.

Keuze van de partner(s)

De keuze van één of meer fusiepartners om het gesprek mee op te starten, zal steeds een moeilijk te voorspellen politiek proces van onderuit zijn. Waarschijnlijk zullen één of meer burgemeesters daarbij het politieke leiderschap nemen. Maar het is evengoed mogelijk dat het ambtelijk leiderschap of één of meer politieke partijen het initiatief nemen. Veel hangt af van de onderlinge relaties tussen bestuurders en van de 'sense of urgency' die bij besturen en individuele bestuurders al dan niet leeft.

Het strekt evenwel tot aanbeveling om rekening te houden met de socio-economische samenhang tussen de potentiële partners en de mogelijke meerwaarde. Een fusie moet uiteindelijk sterkere besturen (gemeente/OCMW) opleveren.

Ook het creëren van een draagvlak bij de belanghebbenden is een belangrijke succesfactor voor het slagen van een samenvoegingsoperatie. Een gezamenlijke, systematische en bewuste aanpak in het betrekken van de stakeholders is dan ook belangrijk. Doordachte communicatie kan emotionaliteit die de discussie bij voorbaat hypothekeert, vermijden. Het gaat dan onder meer over de diverse politieke partijen (van meerderheid en oppositie), de andere buurgemeenten en de entiteiten waarvan de samen te voegen gemeenten deel uitmaken, het eigen personeel en de vakorganisaties, het lokale middenveld, het bedrijfsleven en uiteraard de bevolking. Hierover moeten de betrokken besturen een visie ontwikkelen, liefst in samenspraak met de fusiepartner(s).

Cruciaal in dit hele proces is hoe en hoe lang ze de communicatie 'achter de schermen' voeren, en vanaf wanneer ze openlijk over een mogelijke fusie kunnen debatteren. Te vroeg met de plannen naar buiten komen kan het fusieproject sterk hypothekeken, bij een te late communicatie dreigt het verwijt van achterkamerpolitiek.

Maar dit zijn slechts handvaten die kunnen helpen om een lokale discussie te onderbouwen, geen vooropgestelde criteria die we achteraf kunnen aftoetsen. De beoordeling van de wenselijkheid van een fusie ligt volledig in handen van de betrokken gemeenteraden.

Gezamenlijke visie op de fusie

Een uniek en veelomvattend veranderingstraject als een samenvoeging zal slechts slagen als voor de betrokkenen duidelijk is welke positieve doelstellingen ze willen bereiken. Op een bepaald moment moet er toch een zekere los-vaste groep van voortrekkers van de betrokken besturen ontstaan die de gezamenlijke visie vormgeeft en de eerste teksten schrijft om draagvlak te verwerven. Mogelijk moeten ze de opbouw van het fusiedossier dan al vastklikken in een voorlopige processtructuur.

De doelstellingen van een samenvoeging kunnen zich op de volgende terreinen situeren:

- ▶ Een betere interne beheersing van de lokale organisatie:
  - ▶ De mogelijkheid om de eigen organisatie sterker te maken, minder kwetsbaar te zijn en minder afhankelijk van een kleine personeelsbezetting;
  - ▶ De mogelijkheid om schaalvoordelen en efficiëntiewinsten te genereren;
  - ▶ Meer mogelijkheden voor het blijvend kunnen aantrekken en behouden van bekwaam personeel;
  - ▶ Het verminderen van de afhankelijkheid van externe dienstverleners;
  - ▶ ...
- ▶ Een meer efficiënte en kwaliteitsvolle dienstverlening aan burgers en bedrijven:
  - ▶ Het aanbieden van publieke voorzieningen die de besturen alleen niet kunnen aanbieden;
  - ▶ Het verruimen van het bestaande voorzieningenaanbod en/of het aanbieden van een betere dienstverlening, bijvoorbeeld door meer aangepaste openingstijden;
  - ▶ Het beter inspelen op recente evoluties en verwachtingen rond digitalisering, gegevensdeling en e-government;
  - ▶ ...
- ▶ Het vergroten van de beleidscapaciteit:

- ▶ Een grotere beleidsvoorbereidende capaciteit van de gemeentelijke en OCMW-administratie, zodat de gemeente- en OCMW-raad beter onderbouwde strategische beleidskeuzes kunnen maken;
- ▶ Het beschikken over een groter grondgebied waarbinnen de besturen meer verantwoorde beleidskeuzes kunnen maken rond mobiliteit, ruimtelijke ordening, de inplanting van publieke voorzieningen;
- ▶ Het responsiever maken van het bestuur door alert in te spelen op opportuniteiten van buitenaf (van burgerinitiatieven van onderuit tot subsidiemogelijkheden vanuit Europa);
- ▶ ...
- ▶ Een meer strategische positionering binnen het ruimere streekgebieden:
  - ▶ Een beter zicht krijgen op (het risicoprofiel van) de ruime perimeter van de groep 'gemeente' in zijn totaliteit;
  - ▶ Het beter en nauwer (beleidsmatig) kunnen opvolgen van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, OCMW-verenigingen en verzelfstandigde entiteiten en deze dichter brengen bij het kernbestuur;
  - ▶ Het vergroten van de doorzettingsmacht van het bestuur binnen de regio om zo meer vat te krijgen op het ruime bovenlokale veld en de regionale strategische keuzes;
  - ▶ ...

Daarnaast moeten de besturen in deze fase ook aandacht hebben voor mogelijke knelpunten verbonden aan een fusie. Door die in kaart te brengen kunnen ze meteen ook een aanzet tot antwoord bieden en deze om te buigen in een opportuniteit. Het gaat o.m. over:

- ▶ Hoe zullen de besturen omgaan met personeel op overtal (bv. leidinggevenden)?
- ▶ Hoe denken de besturen over politiek-ambtelijke verhoudingen? Hoe denken ze over de rol van de raad en het uitvoerend orgaan? Willen de besturen bevoegdheden delegeren (bijvoorbeeld van raad naar uitvoerend orgaan en/of naar administratie)? Hoe ruim ziet men het dagelijks personeelsbeheer (en dus de concrete bevoegdheden inzake personeel van de secretaris)? Hoe werken de besturen nu en zijn daarin (grote) verschillen merkbaar? Zijn er (belangrijke) cultuurverschillen?
- ▶ Hoe voorkomen de besturen een democratisch deficit door een grotere afstand (figuurlijk, maar in een aantal gevallen ook letterlijk) tussen de burger en het bestuur? En, daarmee samenhangend, hoe blijft de toegankelijkheid van de dienstverlening verzekerd?
- ▶ Hoe vermijden de besturen de nadelen van een toegenomen bureaucrativering wegens een grotere organisatie?
- ▶ ...

Het formuleren van doelstellingen moet leiden tot een gedragen en gemeenschappelijke visievorming over de mogelijke voordelen (en nadelen) van een samenvoegingsoperatie en de mogelijke plaats van de nieuwe gemeente in de meer globale bestuurlijke context. Daarbij geven de besturen bij voorkeur op basis van de eerste inventarissen en analyses al aan in welke richting ze denken te evolueren binnen de verschillende deelaspecten van de fusie, zoals de naam, de zetel, de fiscaliteit, het organisatie-model, het personeel, ... (in grote lijnen).

Bij de analyse van de voor- en nadelen van een mogelijke samenvoeging, is ook de tijdsdimensie van belang: bepaalde voordelen (bv. het effect van de schuldovername) zullen zich onmiddellijk voordoen, andere pas veel later (bv. naarmate overtalig personeel ook effectief het bestuur heeft verlaten). Ook de eventuele nadelen situeren zich niet allemaal op hetzelfde moment in de tijd.

Mijlpalen in het traject

Principiële beslissing tot fusie

Het formele proces van de samenvoeging van gemeenten en hun OCMW's start met een gezamenlijke intentie tot samenvoeging die blijkt uit identieke principiële beslissingen van de respectieve gemeenteraden. Een gemotiveerde principebeslissing van elk van deze gemeenteraden is essentieel alvorens het formele onderzoekstraject richting een eigenlijke samenvoeging van start kan gaan. Deze gemeenteraadsbeslissingen, die de gemeente voor kennisname moet bezorgen aan de Vlaamse Regering, bevatten ook de door de beide gemeenten gewenste datum waarop de samenvoeging ingang zal vinden.

Er is geen uiterste datum bepaald voor het nemen van de principiële beslissing tot samenvoeging. Het spreekt voor zich dat, met het oog op een degelijke voorbereiding, de betrokken gemeenteraden de principiële beslissing het best toch voldoende lang voorafgaand aan de definitieve beslissing nemen.

Deze principiële beslissing genereert de volgende gevolgen (opgenomen in het [decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten](#)):

- ▶ De samen te voegen gemeenten kunnen vanaf dat moment beheersovereenkomsten sluiten om voor bepaalde functies een beroep te doen op elkaars personeelsleden. Hetzelfde geldt voor hun OCMW's. Gemeenten en hun OCMW's konden voor het fusiedecreet al een beroep doen op elkaars personeelsleden en beheersovereenkomsten afsluiten. Nieuw is dus dat het afsluiten van beheersovereenkomsten nu voor gemeenten, respectievelijk OCMW's, onderling mogelijk wordt.
Daarnaast kan men het statutair gemeentepersoneel ter beschikking stellen aan een andere gemeente of een OCMW op basis van artikel 104bis van het Gemeentedecreet. Hetzelfde is mogelijk met het statutair OCMW-personeel en dit op basis van artikel 103/1 van het OCMW-decreet. Hiervoor moet wel telkens een overeenkomst opgemaakt worden en het moet nader bepaald worden in de rechtspositieregeling.
- ▶ De betrokken gemeenten (respectievelijk OCMW's) gaan in onderling overleg over tot de aanstelling van een secretaris-coördinator en een financieel beheerder-coördinator als transitimanagers voor de samenvoegingsoperatie op ambtelijk vlak. Het is namelijk van belang dat een definitieve beslissing tot samenvoeging niet alleen berust op geëxpliciteerde beleidsmatige doelstellingen, maar evenzeer dat zij die op een deugdelijke manier beheersmatig voorbereiden en implementeren.
- ▶ Voor fusies die ingaan op 1 januari 2019 voorziet de Vlaamse Regering in een schuldovername. Het maximumbedrag van over te nemen schulden bedraagt 20 miljoen euro per samenvoeging voor zover dit het totaalbedrag van 200 miljoen euro voor alle samenvoegingen in 2019 niet overschrijdt. Indien meerdere gemeenten willen instappen in een samenvoegingsoperatie en indien hierdoor het maximumbedrag van 200 miljoen euro wordt overschreden, dan komen slechts die gemeenten in aanmerking voor schuldovername die als eerste de principiële beslissingen tot samenvoeging hebben genomen en kenbaar maakten aan de Vlaamse Regering.

Het formele proces van de samenvoeging van gemeenten en hun OCMW's start met een gezamenlijke intentie tot samenvoeging die blijkt uit principiële beslissingen van de respectievelijke gemeenteraden. Een gemotiveerde principebeslissing van elk van deze gemeenteraden is essentieel alvorens het formele onderzoekstraject richting een eigenlijke samenvoeging van start kan gaan. Deze gemeenteraadsbeslissingen, die de gemeente ter kennis moet overmaken aan de Vlaamse Regering, bevatten ook de door de beide gemeenten gewenste datum waarop de samenvoeging ingang zal vinden.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur maakte een **ontwerp van gemeenteraadsbeslissing houdende principiële beslissing tot samenvoeging** (rubriek 'meer informatie'). Dit zal natuurlijk moeten 'gevoed' worden met concrete elementen die de gemeenten zelf moeten aanbrengen. In die zin is het dan ook geen modelbesluit. Het bevat wel de elementen waarvan wij denken dat deze erin moeten zitten. De aanduiding van de gemeentesecretaris-coördinator en de financieel-beheerder-coördinator kan gebeuren in de principiële beslissing zelf (zoals hier opgenomen) of zo snel mogelijk erna in een aparte beslissing (zie memorie van toelichting bij artikel 8 decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten).

Ter inspiratie vindt u hieronder (rubriek 'meer informatie') ook de gemeenteraadsbesluiten houdende de principiële beslissing van de lopende fusietrajecten.

Meer informatie

[Ontwerp gemeenteraadsbeslissing principiële goedkeuring samenvoeging](#)

[Principiële beslissing fusie gemeenteraad Meeuwen-Gruitrode](#)

Principiële beslissing fusie gemeenteraad Opglabbeek	>
Fusierapport MGO (bijlage bij de principiële beslissing)	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Kruishoutem	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Zingem	>
Fusierapport KZ (bijlage bij de principiële beslissing)	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Neerpelt	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Overpelt	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Aalter	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Knesselare	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Deinze	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Nevele	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Lovendegem	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Waarschoot	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Zomergem	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Sint-Amands	>
Principiële beslissing fusie gemeenteraad Puurs	>

Meer informatie

Definitieve beslissing tot fusie

Indien de gemeenten op basis van de resultaten van het voorbereidend onderzoek effectief tot een samenvoeging willen overgaan, keuren zij het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging goed. Onder 'gezamenlijk' voorstel verstaan we een 'identiek' voorstel. Concreet betekent dit dus meerdere gemeenteraadsbesluiten over eenzelfde voorstel.

Dit gezamenlijk voorstel bevat de volgende elementen:

- ▶ De kadastrale gegevens waaruit de grenzen van de nieuwe gemeente blijken;
- ▶ Het voorstel van naam van de nieuwe gemeente;
- ▶ De beoogde samenvoegingsdatum;
- ▶ Als de samen te voegen gemeenten niet tot dezelfde provincie behoren, bevat het gezamenlijk voorstel het best ook een stuk over de provincie waar de nieuwe gemeente wil toe behoren;

- ▶ Als de samen te voegen gemeenten niet tot dezelfde politiezone, hulpverleningszone of gerechtelijk kanton behoren, kan het gezamenlijke voorstel indien gewenst ook daarover een voorstel bevatten. Dit is echter geen verplichting. De bevoegdheid om deze grenzen aan te passen ligt bij de federale overheid, die hiervoor specifieke instructies zal uitwerken.

Voor de gemeenten die tot samenvoeging hebben beslist, betekent dit het sluitstuk van de procedure op lokaal niveau. Het gezamenlijk voorstel moeten ze uiterlijk op 31 december van het tweede jaar voor de samenvoeging indienen bij de Vlaamse Regering. Voor samenvoegingen die ingaan op 1 januari 2019 betekent dit dat ze het gezamenlijk voorstel uiterlijk op 31 december 2017 moeten indienen.

Deze beslissing heeft gevolgen: vanaf dit moment treedt een overgangperiode in waarin de betrokken gemeenten en OCMW's alleen maar lopende zaken kunnen behandelen. Handelingen die niet tot de lopende zaken behoren, mogen ze pas stellen na een verplicht overleg tussen de gemeenten, respectievelijk OCMW's.

Het indienen bij de Vlaamse Regering van het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging vormt de formele basis voor het verdere regelgevende werk dat de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement zullen ondernemen.

In navolging van jullie vraag bezorg ik u hierbij een ontwerp van een gemeenteraadsbeslissing houdende het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging.

Hieronder (rubriek 'meer informatie') kan een **ontwerp van een gemeenteraadsbeslissing houdende het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging** worden gedownload, dat kan dienen ter inspiratie van de betrokken gemeenten maar uiteraard 'gevoed' zal moeten worden met concrete elementen die de gemeenten zelf moeten aanbrengen. In die zin is het dan ook geen modelbesluit. Het bevat wel de elementen waarvan wij denken dat deze erin moeten zitten.

Regelgeving

Decreet samenvoeging van gemeenten

Meer informatie

Ontwerp gemeenteraadsbeslissing gezamenlijk voorstel tot samenvoeging

Definitief voorstel samenvoeging gemeenteraden Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek

Definitieve beslissing samenvoeging van gemeente Knesselare met gemeente Aalter

Definitieve beslissing samenvoeging van gemeente Aalter met gemeente Knesselare

Definitieve beslissing samenvoeging van gemeente Zingem met Kruishoutem

Definitieve beslissing samenvoeging van de gemeente Kruishoutem met Zingem

Definitieve beslissing samenvoeging van de gemeente Puurs met Sint-Amands

Definitieve beslissing samenvoeging van de gemeente Sint-Amands met Puurs

Lopende zaken

Vanaf de beslissing van de gemeenteraden over het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging treedt een periode van lopende zaken in die loopt tot de dag van inwerkingtreding van de samenvoeging of de dag waarop de Vlaamse Regering beslist om geen gevolg te geven aan het voorstel tot samenvoeging of waarop het Vlaams Parlement het ontwerp van samenvoegingsdecreet verwerpt.

Tijdens de periode van lopende zaken kunnen lokale besturen alleen maar lopende zaken behandelen. Handelingen die niet tot de lopende zaken behoren, mogen ze pas stellen na een verplicht overleg tussen de gemeenten.

De volgende aangelegenheden vallen onder de noemer lopende zaken:

- ▶ de dringende zaken, zelfs al zijn het zaken van algemeen politiek belang, waarvan de lokale besturen de regeling niet redelijkerwijs kunnen uitstellen;
- ▶ de zaken van dagelijks bestuur waarvan het belang gering is;
- ▶ de zaken die meer zijn dan zaken van dagelijks bestuur maar ook geen algemeen politiek belang hebben, voor zover ze de normale voortzetting of beëindiging zijn van een regelmatig ingezette procedure, ze voor de kritieke periode beleidsmatig zijn beslecht en de besturen ze zonder overhaasting kunnen afwerken.

Tijdens deze periode van lopende zaken moeten de betrokken gemeentebesturen een zekere terughoudendheid in acht nemen bij het nemen van beslissingen, vooral wanneer deze beslissingen ook een belangrijke (financiële) impact hebben op de jaren na de samenvoeging van de gemeenten. Om te vermijden dat de beslissing van één van de gemeenten - zonder dat de andere gemeente(n) de kans krijgt (krijgen) zich over die beslissing uit te spreken - de nieuwe gemeente bezwaart, is een overleg tussen de gemeenten verplicht.

Publicatie van het 'samenvoegingsdecreet' in het Belgisch Staatsblad

De procedure opgenomen in het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016 bepaalt dat, nadat de Vlaamse Regering een gezamenlijk voorstel tot samenvoeging heeft ontvangen van de gemeentebesturen, ze dit voorstel tot samenvoeging als ontwerp van samenvoegingsdecreet zal indienen bij het Vlaams Parlement. We mogen verwachten dat het Vlaams Parlement dit decreet behandelt voor het zomerreces van het jaar dat volgt op de definitieve beslissing van de gemeenteraden.

Een dergelijk ontwerp van 'samenvoegingsdecreet' zal minstens de volgende elementen moeten bevatten:

- ▶ De naam van de samen te voegen gemeenten;
- ▶ De samenvoegingsdatum;
- ▶ De naam en de aanduiding van de grenzen van de nieuwe gemeente;
- ▶ Als de samen te voegen gemeenten niet tot dezelfde provincie behoren, de provincie waartoe de nieuwe gemeente behoort;
- ▶ Als de samen te voegen gemeenten niet tot hetzelfde provinciedistrict behoren, bevat het samenvoegingsdecreet ook de nodige bepalingen over de aanpassing van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Na de goedkeuring van dit decreet door het Vlaams Parlement (en de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad) starten de betrokken besturen de voorbereidingen van de lokale verkiezingen van de nieuwe fusiegemeente door het gemeentebestuur van de gemeente van wie de secretaris aangeduid is als secretaris-coördinator.

Implementatie van de fusie-beslissing

Hoewel een samenvoegingsproces doordacht moet gebeuren, is het onmogelijk om alle mogelijke vragen die een

samenvoeging van gemeenten met zich meebrengt (voor het personeel en de vakorganisaties, voor de bewoners, voor de verenigingen en bedrijven) dan al te beantwoorden. Daarom staat in het Fusiedecreet dat, behalve in geval van andersluidende bepalingen (bijvoorbeeld voor de fiscaliteit), de besluiten, reglementen en verordeningen van toepassing blijven op het grondgebied waarvoor ze zijn uitgevaardigd, tot op de dag dat de bevoegde overheid ze opheft. Verder in het draaiboek reiken we handvaten aan om op een doordachte en onderbouwde wijze de vele noodzakelijke beslissingen in de verschillende fases van het transitietraject te nemen.

Indicatieve leidraad

De fusie van twee of meer gemeenten is een complexe en ingrijpende aangelegenheid voor burgers, bedrijven en instellingen, maar zeker ook voor bestuurders, managers en medewerkers van de betrokken gemeenten en OCMW's. IDEA Consult was betrokken bij het fusieonderzoek in Kruishoutem en Zingem en in Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek. Op basis van deze ervaringen stelde het op vraag van het Agentschap Binnenlands Bestuur een indicatieve programma-aanpak op. Dit is opgevat als mogelijke leidraad voor gemeenten die een bestuurlijke fusie willen realiseren. Uiteraard is elke fusieoperatie anders en is het aan de lokale besturen zelf om de gepaste aanpak te kiezen afhankelijk van de specifieke context. Onderstaande leidraad kan als inspiratie dienen. De aanpak is aanvullend op het draaiboek, er wordt slechts beperkt ingegaan op juridische of inhoudelijke uitdagingen.

Meer informatie

Indicatieve leidraad fusie (IDEA Consult)

Interne zaken

Schuldovername, garantieregeling gemeentefonds en tijdelijk aantal extra mandatarissen

Schuldovername

Kader van de schuldovername

Artikel 58 en 59 van het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016 bevatten specifieke bepalingen over de financiële bonus, onder de vorm van een schuldovername, die de Vlaamse overheid biedt bij vrijwillige samenvoeging van gemeenten.

De gemeenten die uiterlijk op 31 december 2017 een gezamenlijk voorstel tot samenvoeging per 1 januari 2019 indienen bij de Vlaamse Regering kunnen genieten van een overname van hun schulden door de Vlaamse overheid ten belope van 500 euro schuld per inwoner van de samen te voegen gemeenten, met een maximum van 20.000.000 euro per samenvoeging. Het maximumbedrag van over te nemen schulden door de Vlaamse overheid wordt geplafonneerd op 200 miljoen euro.

Door de schuldovername neemt de Vlaamse overheid als nieuwe debiteur een deel van de uitstaande schulden van de vroegere debiteurs (gemeenten, autonome gemeentebedrijven, openbare centra voor maatschappelijk welzijn) over

en is ze verplicht de schuld (kapitaalaflossingen en intresten) terug te betalen aan de financiële instellingen.

Daarnaast bepaalt artikel 60 van het decreet dat de Vlaamse Regering nadere regels voor de schuldovername kan vaststellen. Dat is gebeurd in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2017 tot vaststelling van de nadere regels voor de schuldovername in het kader van de vrijwillige samenvoeging van gemeenten. In aansluiting op de bepalingen van het fusiedecreet en het besluit werd ook een omzendbrief opgemaakt die een overzicht geeft van de concrete vooropgestelde timing en de praktische afspraken om de schuldovername vlot te laten verlopen.

Regelgeving

Artikel 58, 59 en 60 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Besluit Vlaamse Regering tot vaststelling regels voor schuldovername >

Omzendbrief tot vaststellen regels voor schuldovername >

Praktische uitwerking

Berekening van de schuldovername

Het decreet bepaalt dat de maximale over te nemen schuld 500 euro per inwoner van de samen te voegen gemeenten bedraagt. Daarbij worden de inwonersaantallen op 1 januari 2016, zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, als basis genomen. Voor de bepaling van de schulden worden alle schulden van de samen te voegen gemeenten in rekening gebracht. Naast de rechtstreekse schulden aangegaan door de gemeenten worden ook de schulden die hun OCMW's en autonome gemeentebedrijven zijn aangegaan in rekening gebracht.

Voorbeeld van de berekening van het maximale bedrag van de schuldovername:

een samenvoeging van gemeente A (12.000 inwoners) en gemeente B (11.000 inwoners): de schuldovername bedraagt maximaal 23.000 (= 12.000 + 11.000) x 500 = 11.500.000 euro.

een samenvoeging van gemeente A (18.000 inwoners), gemeente B (8.000 inwoners) en gemeente C (6.000 inwoners): de schuldovername bedraagt maximaal 32.000 (=18.000 + 8.000 + 6.000) x 500 = 16.000.000 euro.

De term maximaal ("maximaal € 500 per inwoner") moet in die zin worden begrepen dat, indien de som van de financiële schulden van de betrokken gemeenten per 31 december 2016 lager zou zijn dan 500 euro per inwoner, dat bedrag aan lokale schulden wordt overgenomen maar ook niets meer. Het bedrag van de overgenomen schulden zal in dat geval dan ook lager zijn dan 500 euro per persoon.

Soorten schulden die in aanmerking komen

De gemeenten kunnen autonoom de beslissing treffen over de keuze van de leningen en financieringen die zij wensen te laten overnemen.

Als het maximale bedrag van 500 euro per inwoner, of 20 miljoen euro in totaal, van de samen te voegen gemeenten wordt overschreden, beslissen de samen te voegen gemeenten welke schulden ze overdragen aan de Vlaamse Regering. Waar mogelijk moet bij de schuldovername uiteraard ook rekening gehouden worden met de belangen van de Vlaamse overheid.

Het moet wel gaan om leningen en financieringen **aangegaan bij een financiële instelling**, zoals:

- ▶ leningen op lange termijn met periodieke of niet-periodieke vervaldagen na de datum van schuldovername;
- ▶ kortlopende thesauriebewijzen ("commercial paper");
- ▶ kaskredieten;

- ▶ andere vormen van prefinanciering met een debetpositie op de datum van schuldovername.

Volgende schulden komen niet in aanmerking:

- ▶ langlopende thesauriebewijzen (“medium term notes”) of andere financiële schulden die zijn aangegaan bij een andere schuldeiser dan een financiële instelling (bv. bij andere openbare besturen, private investeerders);
- ▶ schulden die voortvloeien uit obligatieleningen, leasing of soortgelijke overeenkomsten (bv. erfpacht, recht van opstal, PPS-contracten);
- ▶ leningen waaraan andere zekerheden zijn verbonden.

Bij de schuldovername wordt **voorrang gegeven aan klassieke leningen**. Dat zijn leningen met een vaste of variabele of herzienbare rentevoet (driemaandelijks, zesmaandelijks, jaarlijks, driejaarlijks of vijfjaarlijks), waarbij de herziening gebeurt op basis van een referentierentevoet, die onafhankelijk van een financiële instelling wordt bepaald.

Bij de schuldovername wordt **geen voorrang gegeven aan gestructureerde leningen**. Dat zijn leningen waaraan een gestructureerd product is gebonden. Onder gestructureerde producten worden onder andere verstaan: swaps, opties, inflatiegebonden producten en andere. Bij de schuldovername kunnen er leningen zijn die specifieke risico's bevatten die het beheer ervan complex maken en die, wegens de evolutie van de onderliggende referentie, zoals bijvoorbeeld aandelenkoersen of inflatie, sterk wisselde rentekosten kunnen kennen. De leningen met structuren zullen maar voor de schuldovername in aanmerking komen als de gemeenten het maximale bedrag waar ze recht op hebben niet behalen op basis van leningen zonder bijzondere structuren.

De leningen die gemeenten nog opnemen na hun principiële beslissing tot samenvoeging kunnen alleen voor schuldovername in aanmerking komen als er geen structuren aan verbonden zijn en de looptijd niet meer dan drie jaar bedraagt.

Tijdstip van de schuldovername

Volgens het fusiedecreet gebeurt de eigenlijke overname van de schulden door de Vlaamse overheid op het einde van de maand die volgt op de bekendmaking van het samenvoegingsdecreet. Het is m.a.w. mogelijk om tot op de datum van de effectieve overdracht nog schulden op te nemen die in aanmerking kunnen komen voor de effectieve schuldovername (mits bovenstaande voorwaarden). De kapitaalsaflossingen en intresten die vervallen voor de effectieve datum van de schuldovername door de Vlaamse overheid blijven ten laste van de gemeenten. Omwille van het specifieke karakter van die financieringsvorm, gebeurt de eventuele overname van kortlopende thesauriebewijzen op de eerstvolgende vervaldag na het einde van de maand die volgt op de bekendmaking van het samenvoegingsdecreet.

Overschrijden van het maximumbedrag

Het maximumbedrag van over te nemen schulden door de Vlaamse overheid wordt geplafonneerd op 200 miljoen euro. Indien meerdere gemeenten willen instappen in een samenvoegingsoperatie en indien hierdoor het maximumbedrag van 200 miljoen euro wordt overschreden, dan komen slechts die gemeenten in aanmerking voor schuldovername die als eerste de principiële beslissingen tot samenvoeging hebben genomen en kenbaar gemaakt aan de Vlaamse Regering.

Praktische afspraken: omzendbrief

Op vrijdag 10 maart 2017 werd, in aansluiting op de bepalingen van het fusiedecreet en het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor de schuldovername in het kader van de vrijwillige fusie, de omzendbrief FB 2017/1 betreffende de schuldovername ter mededeling aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De omzendbrief geeft een overzicht van de concreet vooropgestelde timing, de praktische afspraken en de contactgegevens om de schuldovername vlot te laten verlopen.

Regelgeving

Artikel 58, 59 en 60 Decreet Vrijwillige samenvoeging gemeenten >

Besluit Vlaamse Regering tot vaststelling regels voor schuldovername >

Omzendbrief tot vaststellen regels voor schuldovername >

Garantieregeling gemeentefonds

Bovenop de financiële bonus die de Vlaamse overheid aan de samen te voegen gemeenten verleent, geldt er ook een waarborgregeling zodat de nieuwe gemeente nooit minder zal ontvangen dan de som van de aandelen van de samen te voegen gemeenten of delen van gemeenten in het jaar dat voorafgaat aan de samenvoeging (uiteraard is het wel mogelijk dat de nieuwe gemeente door het spelen met de eigen parameters en deze van andere gemeenten meer krijgt uit het Gemeentefonds – het is dus een bodemgarantie, geen plafond). Deze waarborg staat in het Fusiedecreet en biedt de nieuwe gemeente een zo groot mogelijke stabiliteit voor haar aandelen uit het Gemeentefonds.

De Vlaamse overheid indexeert die gewaarborgde ontvangst jaarlijks, vanaf het jaar van de samenvoeging. De indexatie is bovendien cumulatief.

Gedurende elk jaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente, gebruikt Vlaanderen een percentage als index dat gelijk is aan het rekenkundig gemiddelde van de percentages waarmee de aandelen van de samen te voegen gemeenten wijzigen in het laatste jaar voor de samenvoeging ten opzichte van het voorlaatste jaar voor de samenvoeging. Vanaf de tweede bestuursperiode topt de Vlaamse overheid de op die manier berekende index af tot het evolutiepercentage van de hoofdotatie, als de index hoger ligt dan het evolutiepercentage van de hoofdotatie van het Gemeentefonds.

Regelgeving

Artikel 10 Decreet vaststelling regels dotatie en verdeling Vlaams gemeentefonds >

Artikel 65 Decreet samenvoeging gemeenten >

Een tijdelijk groter aantal uitvoerende mandatarissen

De gemeenten zullen in de eerste jaren na de vrijwillige samenvoeging geconfronteerd worden met bestuurlijke uitdagingen van allerlei aard die een 'gewone' gemeente niet heeft. Het is derhalve verantwoord dat in de bestuursperiod(e)s na de samenvoeging het schepencollege van de nieuwe gemeente tijdelijk uit een groter aantal uitvoerende mandatarissen bestaat dan de reeds bestaande gemeenten met eenzelfde aantal inwoners.

De nieuwe gemeente zal in de eerste bestuursperiode na de verkiezingen twee schepenen meer kunnen bevatten dan gelijkaardige gemeenten (dus gemeenten met een gelijkaardig inwoneraantal) die niet zijn gefuseerd. In de daaropvolgende bestuursperiode is nog één extra schepen mogelijk.

Deze bepaling geldt voor alle vrijwillige fusies, dus ook voor deze na 1 januari 2019. Let wel: op 1 januari 2019 daalt het aantal uitvoerende mandatarissen in ieder geval met één ten opzichte van de situatie van de huidige situatie ten gevolge van een aanpassing van het gemeentedecreet in 2012.

Personeel en Organisatie

Bijzondere aandachtspunten secretaris en financieel beheerder

Samenvoeging van gemeenten

Bij de principiële beslissing tot samenvoeging

- ▶ De gemeenteraden van de samen te voegen gemeenten wijzen in onderling overleg een van de gemeentesecretarissen aan die optreedt als gemeentesecretaris-coördinator van de samenvoegingsoperatie op ambtelijk niveau. Hij/zij voert ook de opdrachten uit die het decreet vrijwillige samenvoeging hem/haar toewijst. De gemeentesecretarissen van de andere betrokken gemeente(n) staan hem/haar daarin bij.
- ▶ Dezelfde gemeenteraden duiden in onderling overleg een van de financieel beheerders of gewestelijke ontvangers aan die optreedt als financieel beheerder-coördinator van de samenvoegingsoperatie op ambtelijke niveau voor de coördinatie van de financiële aspecten van de samenvoeging. Hij/zij voert ook de opdrachten uit die het voornoemde decreet hem/haar toewijst. De financieel beheerders van de andere betrokken gemeenten staan hem/haar daarin bij.

De aanduiding van de gemeentesecretaris-coördinator of financieel beheerder-coördinator is geen voorafname op de aanstelling van de secretaris en financieel beheerder in de nieuwe gemeente.

Die aanwijzingen gebeuren vanaf het moment van de principiële beslissing tot samenvoeging. Dit kan gebeuren in de principiële beslissing zelf of zo snel mogelijk erna in een aparte beslissing.

Na de principiële beslissing tot samenvoeging

Als het ambt van gemeentesecretaris respectievelijk financieel beheerder bij een van de samen te voegen gemeenten vacant wordt na de datum van de principiële beslissing tot samenvoeging, kan de gemeenteraad voor de vervulling van dat ambt een beroep doen op een secretaris respectievelijk financieel beheerder van een van de andere samen te voegen gemeenten of van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat een van de samen te voegen gemeenten bedient. Dit op basis van een beheersovereenkomst.

De gemeenteraad kan er ook voor opteren om voor de vervulling van dat ambt een waarnemend secretaris respectievelijk financieel beheerder aan te wijzen tot aan de samenvoegingsdatum.

De termijn voor de waarneming terwijl het ambt vacant is, loopt tot aan de samenvoegingsdatum. Vanaf dan treedt immers de gemeentesecretaris-coördinator op als waarnemend secretaris van de nieuwe gemeente. Hetzelfde geldt voor de financieel beheerder-coördinator.

Na de samenvoegingsdatum

Vanaf de samenvoegingsdatum tot aan de aanstelling van een nieuwe gemeentesecretaris, neemt de gemeentesecretaris-coördinator het ambt van gemeentesecretaris waar. De gemeenteraad van de nieuwe gemeente kan een waarnemingstoelage toekennen.

Binnen de zes maanden na de samenvoegingsdatum stelt de gemeenteraad van de nieuwe gemeente een nieuwe gemeentesecretaris aan.

1. De gemeenteraad van de nieuwe gemeente kan voorwaarden voor het ambt vaststellen.
2. De gemeenteraad van de nieuwe gemeente doet een oproep tot kandidaatstelling onder de gemeentesecretarissen van de samengevoegde gemeenten en de secretarissen van de samengevoegde OCMW's.
3. A) De gemeenteraad van de nieuwe gemeente kiest de gemeentesecretaris van de nieuwe gemeente op basis van een systematische vergelijking van de titels en verdiensten van de kandidaten, en, in voorkomend geval, van de toetsing aan de voorwaarden.
B) Als er na de oproep geen kandidaten zijn, of als geen enkele kandidaat aan de gestelde voorwaarden voldoet, kan de gemeenteraad van de nieuwe gemeente het ambt vervullen door aanwerving en/of bevordering.
4. De gemeenteraad van de nieuwe gemeente stelt de nieuwe gemeentesecretaris aan.
5. De nieuwe salarisschaal wordt vastgesteld, met inbegrip van de tussentijdse verhogingen.

De secretaris van het nieuwe OCMW kan het ambt van gemeentesecretaris van de nieuwe gemeente uitoefenen.

Een gewezen gemeentesecretaris van een samengevoegde gemeente die noch de gemeentesecretaris van de nieuwe gemeente wordt, noch de secretaris van het nieuwe OCMW, behoudt zijn geldelijke anciënniteit en krijgt een passende functie van niveau A in de nieuwe gemeente. De nieuwe gemeente schaaft de gewezen gemeentesecretaris in in de salarisschaal die verbonden is aan de passende functie. Hij behoudt de salarisschaal die hij genoot als gemeentesecretaris in zijn oorspronkelijke gemeente, zolang het salaris op basis daarvan gunstiger is dan het salaris dat hij zou genieten na de inschaling in de nieuwe gemeente.

Bijzondere aandachtspunten:

- ▶ De nieuwe gemeentesecretaris krijgt de salarisschaal die verbonden is aan het ambt van gemeentesecretaris van de nieuwe gemeente conform de reglementaire bepalingen van het besluit rechtspositieregeling. Zijn totale geldelijke anciënniteit bepaalt de salaristrap in die salarisschaal.
- ▶ Bij een combinatie van een voltijdse betrekking bij de nieuwe gemeente met een deeltijdse betrekking bij een andere gemeente zal een afsprakennota de verplichtingen van de functiehouders ten aanzien van de nieuwe gemeente verduidelijken.

Voor de financieel beheerder volgt de nieuwe gemeente eenzelfde procedure.

Samenvoeging van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op de OCMW-secretaris en de financieel beheerder van het OCMW.

Regelgeving

Artikelen 8, 18, 19 tot 26, 44, 45 tot 52, 66 en 67 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Artikel 109, 2°; artikel 122, 2°; artikel 124, 2°; artikelen 219 en 220 Rechtspositiebesluit Gemeente- en OCMW-personeel >

Dienstverleningsconcept

De creatie van een nieuwe gemeente en een nieuw OCMW heeft gevolgen voor de dienstverlening. De betrokken besturen moeten in eerste instantie een efficiënt werkend model van dienstverlening uittekenen voor de nieuwe gemeente en haar OCMW dat zich richt op burgers, bedrijven, andere partners en gemeenschappen. Na de samenvoeging van de gemeenten en hun OCMW's moeten ze op zijn minst de bestaande kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening bewaren. De totstandkoming van een nieuwe gemeente biedt kansen om de dienstverlening opnieuw in te richten of te verbeteren, door gebruik te maken van de sterktes van beide gemeenten en OCMW's.

Organisatiestructuur

Op basis van het dienstverleningsconcept wordt een toekomstige organisatie(structuur) opgemaakt voor de nieuwe gemeente en het nieuwe OCMW. Bij een fusie moet rekening worden gehouden met de overdracht (van rechtswege) van het voltallige personeel van de oorspronkelijke gemeenten aan de nieuwe gemeente op de samenvoegingsdatum. Hetzelfde geldt voor het voltallige personeel van de oorspronkelijke OCMW's, dat van rechtswege op de samenvoegingsdatum wordt overgedragen aan het nieuwe OCMW. Alle overgedragen personeelsleden krijgen dus een plaats in de respectieve organogrammen (al dan niet in een uitdovende functie). Wellicht moeten de gemeente en het OCMW een groeipad doorlopen naar de toekomstig gewenste personeelsbehoefte.

Regelgeving

Artikelen 27, 28, 29, 31, 53 en 68 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Gevolgen voor de tewerkstellingsmaatregelen, in het bijzonder voor de middelen uit de Sociale Maribel

Sociale Maribel

Het is van belang om voorafgaandelijk overleg te plegen met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) om de gevolgen van de overdracht van personeel en middelen in kaart te brengen. Zo zal in het kader van de sociale maribel een aanvraag tot afwijking van de toegekende arbeidsplaatsen van de oorspronkelijke gemeenten naar de nieuwe gemeente en van de oorspronkelijke OCMW's naar het nieuwe OCMW moeten worden ingediend bij de RSZ om de financiering voor de toegekende arbeidsplaatsen te behouden (zie hiervoor de Mededeling 2015/2 van het vroegere DIBISS).

De algemene krijtlijnen in dit verband zijn:

- ▶ De overdracht van OCMW-medewerkers naar een activiteit die onder het toepassingsgebied Sociale Maribel valt (bv. kinderopvang, socio-culturele sector, sport) is aanvaardbaar zonder vermindering van de toegekende arbeidsplaatsen. Het bestuur dient hiertoe vóór de overdracht een aanvraag tot afwijking in bij het Fonds Sociale Maribel a.d.h.v. een standaard formulier op basis van het 2de criterium (de overdracht is het gevolg van een reorganisatie + visum vakorganisaties). Het beheerscomité RSZ beslist over het al dan niet aanvaarden van een aanvraag tot afwijking.
- ▶ De overdracht van OCMW-medewerkers naar een entiteit met activiteit die niet onder het toepassingsgebied Sociale Maribel valt (bv. Ondersteunende diensten) is niet aanvaardbaar en heeft een vermindering van de toegekende arbeidsplaatsen tot gevolg.

Contactgegevens RSZ:

Directie Lokale Sociale Zekerheid
Johan Van der Bruggen
Tel. 02/239.14.00
management.socialsecurity@rsz.fgov.be

Directie Inspectie

Alex Burke

Sociale Maribel

Hilde Walt Niel
Tel. 02/509 34 63

Andere tewerkstellingsmaatregelen

Het bedrag dat, in overeenstemming met de artikelen 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 2015 houdende regularisatie van de gesubsidieerde contractuelen die zijn tewerkgesteld met een contingentovereenkomst als vermeld in artikel 1, 12°, van het besluit van de Vlaamse regering van 27 oktober 1993 houdende uitvoering van het koninklijk besluit nr. 474 van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen, werd vastgesteld wordt jaarlijks aan de besturen die vroeger gesco's tewerkstelden uitbetaald. Dat bedrag van de regularisatiepremie blijft, in de huidige stand van zaken, gelijk. Het bedrag wordt evenmin geïndexeerd.

Bij een fusie worden de regularisatiepremies van de beide besturen opgeteld en aan de nieuwe fusiegemeente uitgekeerd. Daartoe moeten geen speciale aanvragen worden ingediend of specifieke formaliteiten worden vervuld.

Organogram en personeelsbehoefte

Organogram

Binnen een jaar na de samenvoegingsdatum moet de gemeenteraad (of het college of de secretaris indien deze bevoegdheid gedelegeerd werd) een nieuw organogram opmaken. Dit is ten laatste op 31 december van het jaar dat volgt op de eerste verkiezing van de nieuwe gemeenteraad. Het organogram geeft de organisatiestructuur van de gemeentelijke diensten weer, geeft de gezagsverhoudingen aan en duidt de functies aan waaraan het lidmaatschap van het managementteam is verbonden.

Over het organogram moet niet overlegd of onderhandeld worden met de vakorganisaties. Wanneer het organogram definitief beslist is, wordt de beslissing opgenomen in de lijst met beknopte omschrijvingen van besluiten en wordt het verzonden aan de provinciegouverneur, binnen twintig dagen na het nemen van het besluit.

Personeelsbehoefte

Het nieuwe bestuur zal door middel van een eigen instrument de personeelsbehoefte adequaat moeten weergeven om het overzicht te kunnen behouden van alle nodige betrekkingen/functies per graad, maar ook van de betrekkingen die in overgang behouden worden op persoonlijke titel.

Het vaststellen van dit overzicht maakt het voorwerp uit van overleg met de representatieve vakorganisaties (artikel 11, §1, 1°, van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel).

Wat met personeel in overtal?

Voor de **statutaire medewerker** zijn er verschillende mogelijkheden:

1. Behoud van de betrekking in overgang
Het bestuur kan ervoor opteren om een bepaalde betrekking in overgang te behouden tot er een einde komt aan de statutaire benoeming.
2. Disponibiliteit wegens ambtsopheffing
Artikel 192, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende onder andere de minimale voorwaarden voor de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel (hierna BVR RPR G) bepaalt dat

de raad de statutaire personeelsleden volgens de voorwaarden van voornoemd besluit in beschikbaarheid wegens ambtsopheffing kan plaatsen.

Het statutaire personeelslid kan niet in beschikbaarheid wegens ambtsopheffing worden gesteld of gehouden als het aan de voorwaarden voldoet om met pensioen te gaan, al dan niet op eigen verzoek (art. 171 BVR RPR G).

3. Ambtshalve herplaatsing in een functie van dezelfde rang

De amtsshalve herplaatsing in een functie van dezelfde rang wordt toegepast als de betrekking van een vast aangesteld statutair personeelslid afgeschaft wordt en het personeelslid zijn betrekking niet in overgang behoudt, en als de raad geen stelsel van beschikbaarheid wegens ambtsopheffing als vermeld in artikel 192, 1°, BVR RPR G heeft vastgesteld.

De amtsshalve herplaatsing in een functie van dezelfde rang gebeurt op initiatief van het bestuur. Ze houdt in dat het vast aangestelde statutaire personeelslid herplaatst wordt in een andere, passende functie van dezelfde graad of in een passende functie van een andere graad van dezelfde rang. Enkel dit laatste is uitzonderlijk niet mogelijk voor personeelsleden, die ten gevolge van een fusie, in overgang en ten persoonlijke titel, hun graad behouden. Zie hiervoor het artikel 98 en het artikel 99, §1, BVR RPR G, en het artikel 28 van het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten.

Voor **contractuele medewerkers** is het arbeidsrecht en in het bijzonder de wet van 3 juli 1978 op de arbeidsovereenkomsten van toepassing.

Regelgeving

Artikel 5, 2° Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Artikel 75 en 252 Gemeentedecreet >

Artikelen 2 en 11 Wet tot regeling van betrekkingen tussen de overheid en vakbonden van haar personeel >

Rechtspositieregeling, deontologische code en arbeidsreglement

Vaststellen rechtspositieregeling

Bij een fusie van twee of meer besturen zullen er onvermijdelijk verschillen opduiken in de plaatselijke rechtspositieregelingen. Het is aan te raden vóór de samenvoegingsdatum te starten met de inventarisatie van de verschillende regelingen per thema (verlofstelsels, vergoedingen, toelagen, sociale voordelen, ...) en de

rechtspositieregelingen zoveel mogelijk op voorhand al op elkaar af te stemmen, al dan niet met een tijdsplan en/of overgangsmaatregelen op persoonlijke titel. Per gedetecteerd verschil kunnen ze opteren om de regeling van een van de betrokken besturen over te nemen, dan wel een volledig nieuwe regeling vast te stellen.

Het personeel blijft, in afwachting van de vaststelling en inwerkingtreding van de nieuwe rechtspositieregeling, aan de rechtspositieregeling van de oorspronkelijke gemeente of het oorspronkelijke OCMW onderworpen.

De gemeenteraad (of het college indien deze bevoegdheid gedelegeerd werd) van de nieuwe gemeente stelt de rechtspositieregeling van de nieuwe gemeente vast binnen een jaar na de samenvoegingsdatum. Hetzelfde geldt voor het nieuwe OCMW, waarbij de vaststelling enkel kan gebeuren door de raad voor maatschappelijk welzijn. De nieuwe gemeenteraad, respectievelijk de raad voor maatschappelijk welzijn, bepaalt de eventuele overgangsmaatregelen, waardoor personeelsleden in dienst op persoonlijke titel een regeling behouden, zolang die gunstiger is dan de overeenstemmende regeling in de nieuwe rechtspositieregeling.

Als de nieuwe gemeente of het nieuwe OCMW personeelsleden wil aanwerven vóór de vaststelling van de nieuwe rechtspositieregeling, stelt de gemeenteraad (of het college), respectievelijk de raad voor maatschappelijk welzijn vanaf de samenvoegingsdatum een voorlopige, tussentijdse, rechtspositieregeling vast, die van toepassing is op de nieuw aan te stellen personeelsleden van de nieuwe gemeente, respectievelijk het nieuwe OCMW vanaf de samenvoegingsdatum. Deze rechtspositieregeling blijft van toepassing tot aan de inwerkingtreding van de rechtspositieregeling van de nieuwe gemeente, respectievelijk het nieuwe OCMW.

Beide rechtspositieregelingen zijn aan syndicale onderhandelingen onderworpen. Dat betekent dat de besturen deze moeten voorleggen aan het bijzonder comité. Ze bezorgen de agenda met de nodige documenten ten laatste tien werkdagen voor de vergadering aan de leden van de afvaardiging van de overheid en aan de representatieve vakorganisaties. De onderhandelingstermijn bedraagt in principe 30 dagen, maar als de partijen daarmee akkoord gaan, kunnen ze die termijn verlengen. Aan het einde van de onderhandelingen maken ze een protocol op. Dat protocol kan een akkoord of een niet-akkoord bevatten, al dan niet met de standpunten van de representatieve vakorganisaties.

Voor zowel de nieuwe als de tussentijdse rechtspositieregeling van de gemeente wordt het advies van het OCMW gevraagd, zoals bepaald in artikel 270 van het Gemeentedecreet.

Voor beide rechtspositieregelingen van het nieuwe OCMW vraagt de raad voor maatschappelijk welzijn het advies van het college voor burgemeester en schepenen, conform artikel 270 van het OCMW-decreet. Binnen twintig dagen na het nemen van het besluit tot goedkeuring van de respectievelijke rechtspositieregelingen, wordt kopie hiervan verstuurd naar de provinciegouverneur met toepassing van artikel 253 GD.

Regelgeving

Artikel 105 Gemeentedecreet

Artikel 104 OCMW-decreet

Artikelen 29, 31 en 56 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Vaststellen deontologische code

De nieuwe gemeenteraad en de nieuwe raad voor maatschappelijk welzijn maken eveneens een deontologische code op voor het gemeentepersoneel, respectievelijk het OCMW-personeel. Overigens moet er ook een deontologische code voor mandatarissen opgesteld worden.

Regelgeving

Artikel 112 Gemeentedecreet

Artikel 50 OCMW-decreet

Vaststellen arbeidsreglement

De nieuwe gemeenteraad en de nieuwe raad voor maatschappelijk welzijn stellen een arbeidsreglement op voor het gemeentepersoneel, respectievelijk het OCMW-personeel. Voor het opstellen en wijzigen van het arbeidsreglement gelden eveneens de onderhandelings- en overlegprocedures, zoals bepaald in het syndicaal statuut. De materies die niet onderworpen zijn aan deze procedures, maar niettemin in het arbeidsreglement thuis horen, moeten ze ook onderwerpen aan de overlegprocedure. Wanneer de materies onderworpen zijn aan de onderhandelingsprocedure, is het resultaat een protocol.

Elke werknemer moet een kopie van het nieuwe arbeidsreglement ontvangen.

Regelgeving

Artikel 4 Wet instellen arbeidsreglementen

Bijzondere aandachtspunten

Algemene overgangsmaatregelen

Alle personeelsleden in dienst van de samengevoegde gemeenten op de datum van de samenvoeging, behouden na de vaststelling van de nieuwe/tussentijdse rechtspositieregeling door de nieuwe gemeente, in overgang, het genot van de bepalingen die op hen van toepassing waren in hun vroegere gemeente, indien deze gunstiger zijn dan deze bepaald in de nieuwe/tussentijdse rechtspositieregeling, en voor zover die niet strijdig zijn met wettelijke of reglementaire bepalingen van de hogere overheid.

De algemene overgangsregeling geldt evenwel niet verplichtend voor bepalingen die door het oorspronkelijk bestuur, los van een samenvoegingsoperatie, eveneens in minder gunstige zin hadden kunnen gewijzigd worden zonder dat hierdoor verworven rechten geschonden werden. Personeelsleden die het voorwerp uitmaken van een fusie kunnen immers niet méér voordelen/garanties genieten, dan personeelsleden die niet het voorwerp uitmaken van een fusie.

Een bestuur kan inderdaad de bepalingen van de eigen rechtspositieregeling steeds in minder gunstige zin wijzigen wanneer zij daartoe de ruimte hebben gekregen volgens en binnen de minimumgrenzen vastgesteld door de Vlaamse Regering. Wat de statutaire personeelsleden betreft kan dergelijke maatregel doorgevoerd worden op grond van het principe van de veranderlijkheid van de openbare dienst. Er bestaat dus ook geen verplichting om desgevallend een

overgangsregeling vast te stellen.

Voor de contractanten geldt dat alles wat in principe beschouwd wordt als “een essentieel element” van de arbeidsovereenkomst (o.a. verlofdagen, loon, maaltijdcheques, etc.) niet zomaar eenzijdig door de werkgever kan gewijzigd worden. Bij dergelijke wijzigingen kan de werknemer kiezen tussen:

- ▶ akkoord gaan met een addendum bij de arbeidsovereenkomst;
- ▶ een verbreking van de arbeidsovereenkomst conform de arbeidsovereenkomstwet.

Heraanstelling of herplaatsing personeel (gevolgen loopbaan, anciënniteiten, salaris, salarisschaal, toelagen en vergoedingen,...)

Het voltallige personeel wordt van de oorspronkelijke gemeenten op de samenvoegingsdatum van rechtswege overgedragen aan de nieuwe gemeente. Zij behouden na overdracht aan de nieuwe gemeente de aard van het dienstverband, hun graad, hun administratieve en geldelijke anciënniteit, hun prestatieregeling en hun salarisschaal. Er moet worden benadrukt dat het op 1/1/2019 om een overdracht ‘as is’ gaat en dat er dus in het kader van die overdracht van rechtswege geen verschuivingen mogen plaats vinden. Als er nieuwe functies worden gecreëerd en sommige personeelsleden een andere taakinvulling krijgen, dan moet het beginsel van gelijke toegang tot het openbaar ambt gegarandeerd worden.

Voor de contractuele personeelsleden wordt de nieuwe werksituatie juridisch verankerd door middel van een addendum bij de arbeidsovereenkomst. Door de samenvoeging van de oorspronkelijke gemeenten wordt de nieuwe gemeente immers de werkgever, maar blijft de arbeidsovereenkomst in belangrijke mate ongewijzigd.

Gevolgen lopende procedures (aanwerving, bevordering, interne mobiliteit, tucht, evaluatie, ...)

Een “lopende procedure” is een procedure die gestart is voor het moment van samenvoeging en die nog niet afgerond is op de samenvoegingsdatum.

Aanwerving

Een aanwervingsprocedure die gestart is vóór de principiële beslissing tot samenvoeging wordt afgehandeld volgens de rechtspositieregeling van de oorspronkelijke gemeente die de procedure heeft opgestart. Indien het personeelslid aangesteld wordt na de samenvoeging, is het nieuwe college van burgemeester en schepenen, behoudens voor de decretale graden, de aanstellende overheid en is de tussentijds rechtspositieregeling van de nieuwe gemeente van toepassing op het nieuw aangestelde personeelslid, tot de nieuwe rechtspositieregeling van kracht is.

Vanaf de datum van de principiële beslissing kunnen de samen te voegen gemeenten beheersovereenkomsten sluiten om voor bepaalde functies een beroep te doen op elkaars personeelsleden.

Een aanwervingsprocedure die opgestart is na de principiële beslissing en voor het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging, wordt afgehandeld volgens de rechtspositieregeling van de oorspronkelijke gemeente die de procedure heeft opgestart. Het is aan te raden dat de betrokken gemeenten met elkaar in overleg gaan over het al dan niet opstarten van een aanwervingsprocedure.

Een aanwervingsprocedure die is opgestart na het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging wordt afgehandeld in overleg met de gemeenteraden van de samengevoegde gemeenten en overeenkomstig de rechtspositieregeling van

de oorspronkelijke gemeente die de procedure heeft opgestart. Hierbij moet wel worden benadrukt dat de nieuwe aanwerving binnen de grenzen van “lopende zaken” gebeurt. Dit houdt in dat het alleen om een invulling van het bestaande kader kan gaan en dus niet om bijkomende aanwervingen, tenzij de fuserende besturen hierover anders beslissen.

Vrijstelling (geheel of gedeeltelijk) van selectieproeven

Vrijstelling (geheel of gedeeltelijk) van selectieproeven (onbeperkt of gedurende een bepaalde periode) wegens eerdere deelname aan eenzelfde selectieprocedure lopen in principe door, tenzij de nieuwe rechtspositieregeling de bedoelde selectieproeven niet langer voorziet, of ze dermate heeft hervormd dat de eerder afgelegde proeven niet meer relevant zijn.

Wervingsreserves

Een laureaat die opgenomen is in een wervingsreserve voor een bepaalde graad, behoudt voor de duur ervan zijn aanspraak op aanwerving in die graad, voor zover deze in het nieuwe organogram is behouden. De raad bepaalt de betrekkingen die in het nieuwe organogram overeenstemmen met de betrokken graden.

De raad zal in voorkomend geval een regeling moeten uitwerken wanneer er meerdere reserves zouden bestaan voor eenzelfde graad. Hetzelfde geldt indien de ene opgemaakt werd n.a.v. vergelijkende examens en de andere niet. De raad moet ook regelen hoe er voortaan concreet zal worden uit geput, en in welke omstandigheden iemand zijn plaats in de reserve kan behouden of verliezen.

Wervingsreserves waartoe mogelijks wordt besloten n.a.v. een vacant verklaring vóór de samenvoegingsdatum, maar die pas effectief kunnen worden samengesteld na de samenvoegingsdatum, worden ten stelligste afgeraden.

Proefperiode

Een proefperiode die gestart is vóór de datum van samenvoeging, wordt afgehandeld volgens de bepalingen van de rechtspositieregeling die van kracht waren bij de vacant verklaring van de betrekking van de samengevoegde gemeente die de procedure heeft opgestart. De vereiste beslissingen worden desgevallend genomen door de bevoegde organen van de nieuwe gemeente.

Bevordering en interne mobiliteit

Een bevorderingsprocedure of een procedure van interne mobiliteit die gestart is vóór de principiële beslissing tot samenvoeging wordt afgehandeld volgens de rechtspositieregeling van de oorspronkelijke gemeente die de procedure heeft opgestart. Indien het personeelslid aangesteld wordt na de samenvoeging, is het nieuwe college van burgemeester en schepenen, behoudens voor de decretale graden, de aanstellende overheid en is de tussentijdse rechtspositieregeling van de nieuwe gemeente van toepassing op het nieuw aangestelde personeelslid, totdat de nieuwe rechtspositieregeling van kracht is.

Een bevorderingsprocedure of een procedure van interne mobiliteit die opgestart is na de principiële beslissing en voor het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging, wordt afgehandeld volgens de rechtspositieregeling van de oorspronkelijke gemeente die de procedure heeft opgestart. Het is aan te raden dat de betrokken gemeenten in overleg gaan het al dan niet opstarten van een voornoemde procedures.

Een bevorderingsprocedure of een procedure van interne mobiliteit die is opgestart na het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging wordt afgehandeld in overleg met de gemeenteraden van de oorspronkelijke gemeenten en overeenkomstig de rechtspositieregeling van de oorspronkelijke gemeente die de procedure heeft opgestart. Hierbij moet wel worden benadrukt dat deze procedures binnen de grenzen van “lopende zaken” gebeuren, tenzij de fuserende besturen hierover anders beslissen.

Behoud resultaat van eerdere procedures

Het personeelslid dat geslaagd is voor een bevorderingsexamen behoudt zijn aanspraken op bevordering voor de duur die volgens zijn vorig statuut is vastgesteld en dit voor zover die graad in het nieuwe organogram is behouden.

De raad bepaalt de betrekkingen die in het nieuwe organogram overeenstemmen met de betrokken bevorderingsgraden.

Bevorderingsreserves

Het personeelslid dat opgenomen is in een bevorderingsreserve voor een bepaalde graad, behoudt voor de duur ervan zijn aanspraak op bevordering voor zover die graad in het nieuwe organogram is behouden. De raad bepaalt de betrekkingen die in het nieuwe organogram overeenstemmen met de betrokken bevorderingsgraden.

Tuchtprocedure

De hangende tuchtvorderingen worden afgehandeld volgens de procedure die van toepassing was vóór de samenvoeging. De nieuwe aanstellende overheid wordt wel de bevoegde tuchtoverheid. Dit impliceert dat, als er al hoorzittingen zijn georganiseerd vóór de samenvoegingsdatum maar zonder dat er al over een tuchtstraf beslist is, het nieuwe tuchtorgaan nieuwe hoorzittingen moet organiseren. Op grond van de tuchtprocedureregels mogen zij die niet permanent aanwezig waren tijdens alle hoorzittingen niet deelnemen aan de beraadslaging en stemming over de te nemen sanctie.

Evaluatieperioden

Evaluatietrajecten die opgestart zijn vóór de datum van samenvoeging, blijven doorlopen na de samenvoeging volgens de bepalingen die van toepassing waren vóór de samenvoeging. Mogelijks worden er ondertussen wel andere evaluatoren aangeduid. De evaluatieresultaten worden meegenomen naar het nieuwe bestuur. Negatieve evaluatieresultaten kunnen enkel gevolgen hebben als het personeelslid n.a.v. de eerstvolgende evaluatie opnieuw een negatief evaluatieresultaat krijgt.

Zodra de nieuwe rechtspositieregeling is vastgesteld, gelden uiteraard de nieuwe regels voor het eerstvolgende evaluatietraject of voor een ander door het bestuur uitgewerkt opvolgings- of waarderingstraject.

Om de periodiciteit eenvormig te maken, wordt op het eind van de genoemde lopende periodes, mogelijks een “freeze” ingebouwd tot aan de start van de nieuwe periode conform de nieuwe rechtspositieregeling, of, indien de nieuwe rechtspositieregeling geen periodieke evaluaties meer voorziet, tot aan de start van het nieuwe waarderingssysteem. Met genoemde “freeze” wordt bedoeld op een tijdspanne die geacht wordt geen deel uit te maken van enig evaluatiegebeuren.

Opdrachthouderschap, waarneming en mandaat

Opdrachthouderschap en waarneming zijn ‘tijdelijke’ opdrachten die duidelijkheidshalve best worden stopgezet door de oorspronkelijke gemeente, en desgevallend worden hernomen door de nieuwe gemeente.

Bij lopende mandaatstelsels zullen de bepalingen van vóór de samenvoeging blijven doorwerken, want de mandaattermijn moet worden gerespecteerd. In het geval het om een mandaat bij overeenkomst gaat, zal zoals eerder aangegeven een addendum bij de arbeidsovereenkomst noodzakelijk zijn.

Definitieve ambtsneerlegging/ontslag wegens definitief vastgestelde beroepsongeschiktheid

Personeelsleden waarvoor vóór de samenvoeging een procedure is opgestart die aanleiding kan geven tot definitieve ambtsneerlegging/ontslag wegens definitief vastgestelde beroepsongeschiktheid vallen onder de bepalingen die van toepassing waren op het ogenblik van de beslissing tot opstart van de procedure.

Verlenging van de statutaire aanstelling na 65jaar /pensioenleeftijd

Als de rechtspositieregeling van één of meerdere samen te voegen gemeenten voorziet in een verlenging van de statutaire aanstelling na 65 jaar, kan de aanstelling van personeelsleden die de leeftijdsgrens van 65 jaar overschreden hebben na de principiële beslissing tot samenvoeging nog met 1 jaar verlengd worden. Na het verstrijken van dat jaar bepaalt de nieuwe RPR van de nieuwe gemeente of de aanstelling al dan niet verlengd kunnen worden.

Gevolgen verlostelsels

Jaarlijks verlof

Als het aantal jaarlijkse vakantiedagen van de nieuwe fusiegemeente afwijkt van het aantal waarin de oorspronkelijke gemeenten voorzien, kan hiervoor een overgangsmaatregel vastgesteld worden. Dit geldt ook voor het opnemen van de jaarlijkse vakantie of de overgedragen vakantie.

Vakantieregeling contractanten

Gemeenten hebben de keuze tussen enerzijds de vakantieregeling van de privésector en anderzijds de vakantieregeling van de openbare sector. Hierdoor is het mogelijk dat de oorspronkelijke gemeenten een verschillend stelsel toepassen. Omdat in principe een lokaal bestuur voor al zijn contractuele personeelsleden dezelfde vakantieregeling moet toepassen, kunnen hierdoor wel enkele praktische problemen ontstaan na de fusie. De fusiegemeente beslist welk stelsel van toepassing wordt voor de nieuwe gemeente. Eventueel kan worden geopteerd om in samenspraak met de bevoegde dienst RSZ een regeling uit te werken. In sommige gevallen wordt namelijk aanvaard dat - indien en voor zover een objectief criterium voorhanden is op basis waarvan het onderscheid gerechtvaardigd kan worden - er binnen éénzelfde bestuur op hetzelfde ogenblik van twee verschillende vakantiestelsels gebruik wordt gemaakt voor de contractuele personeelsleden.

Reeds toegekende verloven.

Alle personeelsleden in dienst van de samengevoegde gemeenten op de datum van de samenvoeging, behouden na de vaststelling van de nieuwe/tussentijdse rechtspositieregeling door de nieuwe gemeente, de verloven en afwezigheden (met uitzondering van het Vlaams zorgkrediet en de verloven in het kader van loopbaanonderbreking) die voordien aan hen werden toegekend, voor de duur en volgens de regels die geldig waren op het ogenblik van de toekenning. Aanvragen tot verlenging of vernieuwing van een verlof of afwezigheid worden beschouwd als een nieuwe aanvraag en worden behandeld in overeenstemming met de nieuwe reglementaire bepalingen.

De verloven in het kader van het Vlaams zorgkrediet die begonnen waren voor de datum van de samenvoeging en nog verder zouden lopen, moeten bij het nieuwe bestuur opnieuw aangevraagd worden. Ook voor de thematische verloven, zoals bijvoorbeeld het ouderschapsverlof, zal een nieuwe aanvraag bij het nieuwe bestuur noodzakelijk zijn.

Wat betreft de loopbaanonderbrekingen in het kader van de eindloopbaan en het algemeen stelsel die normaal zouden doorlopen na de datum van de samenvoeging, zal het bestuur een uitzondering moeten vragen aan de Vlaams minister van werk, zodoende deze verloven verder kunnen doorlopen na de datum van samenvoeging.

Ziektekrediet

Het statutaire personeelslid dat op de datum van de plaatselijke uitvoering van de nieuwe rechtspositieregeling, een stelsel van ziektekrediet geniet, dat het personeelslid bij de aanvang van de loopbaan een totaal ziektekrediet van 666 ziektedagen werd toegekend, behoudt dat in overgang.

Gevolgen op de pensioenregeling voor het personeel

Voor statutaire personeelsleden blijven de opgebouwde pensioenrechten behouden. Ook contractanten behouden hun verworven rechten op het aanvullend pensioen, ook als hij/zij de werkgever verlaat. De Wet Aanvullende Pensioenen schrijft voor wat er in dat geval met de opgebouwde reserves gebeurt (drie keuzemogelijkheden voor het personeelslid).

Het merendeel van de lokale besturen is aangesloten bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de Federale Pensioendienst. De nieuwe gemeente zal hiertoe verplicht zijn.

Regelgeving

Artikelen 18, 27, 28, 29, 31, 2° en 68 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten	>
Artikelen 112, 115 en 253, §1, 1°, Gemeentedecreet	>
Artikel 18 en 20 Wijziging Gemeentedecreet, Provinciedecreet en OCMW-decree	>
Artikel 25 Wet betreffende de arbeidsovereenkomsten	>
Besluit Personeelsformatie, rechtspositieregeling, mandaatstelsel gemeente- en provinciepersoneel, rechtspositie OCMW	>
Artikel 17 wet diverse bepalingen	>
Wet betreffende aanvullende pensioenen	>
Wet vrijwaring duurzame financiering	>

Meer informatie

Mededeling 2012/3 van de Dienst Sociale Zekerheid –vroegere DIBISS	>
--	---

Betrokken derden op de hoogte brengen

Er zijn talrijke instanties die op de hoogte moeten worden gebracht (wat administratie en andere kosten met zich mee kan brengen):

- ▶ In het kader van de tweede pensioenpijler: de groepsverzekeraar.
- ▶ Eventuele aansluiting bij de GSD-V.
- ▶ Ten aanzien van de RSZ (als rechtsopvolger van de DIBISS vanaf 1 januari 2017): R1 aansluitingsformulier werkgever (op papier); melden van werknemer uit dienst en werknemer in dienst (Dimona); wijziging arbeidsvolume sociale maribel melden; voortzetting doelgroepverminderingen melden; etc.
- ▶ Ten aanzien van de Federale Pensioendienst: capelo; pensioenlastconventies; etc.
- ▶ Departement Werk en Sociale Economie voor personeelsleden die gebruikmaken van het Vlaams zorgkrediet (zie hoger).
- ▶ RVA voor personeelsleden met federaal thematische loopbaanonderbreking.
- ▶ ...

Belastingen en retributies

Aanvullende personenbelasting

Gemeenten kunnen een aanvullende belasting vestigen op de personenbelasting.

Het percentage van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting wordt vastgesteld door een belastingreglement dat van toepassing is vanaf een welbepaald aanslagjaar en dat uiterlijk op 31 januari van het kalenderjaar waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd, in werking treedt. Bij gebrek daaraan, wordt de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting gevestigd op grond van het percentage dat van toepassing was voor het vorige aanslagjaar.

Dit is ook het geval bij een fusie. Dit betekent dat de nieuwe gemeenteraad van de fusiegemeente het percentage van de aanvullende belasting op de personenbelasting in elk geval goedkeurt in een besluit dat ten laatste op 31 januari van het aanslagjaar na de samenvoeging in werking treedt. Aangezien een nieuwe fusiegemeente steeds van start gaat op 1 januari van een welbepaald jaar, is het aan te raden de nodige voorbereidingen en afspraken over het percentage van de aanvullende belasting op de personenbelasting voor de eigenlijke samenvoeging te starten. Een tijdige goedkeuring en inwerkingtreding van deze aanvullende belasting garandeert immers het genereren van belangrijke inkomsten voor de nieuwe gemeente.

Indien het belastingreglement niet tijdig wordt goedgekeurd en het bijgevolg niet in werking kan treden, kan de fusiegemeente niet zo maar terugvallen op het percentage dat van toepassing was in de verschillende gemeenten vóór het vorige aanslagjaar. Art. 468 van het Wetboek Inkomstenbelastingen zegt immers het volgende: 'De aanvullende belasting op de personenbelasting wordt voor alle belastingplichtigen van eenzelfde agglomeratie of gemeente vastgesteld op een eenvormig percentage van de berekeningsgrondslag vastgesteld overeenkomstig de artikelen 466 en 466bis.'

Regelgeving

Artikelen 464, 465 en 468 Wetboek Inkomstenbelastingen

Artikel 36 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Opcentiemen op de onroerende voorheffing

Gemeenten kunnen opcentiemen heffen op de onroerende voorheffing. Als de gemeenten ertoe besluiten opcentiemen te heffen, stelt de gemeenteraad uiterlijk op 31 januari van het aanslagjaar de opcentiemen voor het aanslagjaar in kwestie vast en deelt ze die opcentiemen uiterlijk op 1 maart van hetzelfde jaar per aangetekende brief mee aan de Vlaamse Belastingdienst.

Dit is ook het geval bij een fusie. Dit betekent dat de nieuwe gemeenteraad van de fusiegemeente het aantal opcentiemen dat zij op de onroerende voorheffing wenst te heffen, goedkeurt in een besluit dat ten laatste op 31 januari van het aanslagjaar na de samenvoeging in werking treedt. Daarnaast deelt de nieuwe gemeente uiterlijk op 1 maart van hetzelfde jaar dit besluit mee aan de Vlaamse Belastingdienst. Aangezien een nieuwe fusiegemeente steeds van start gaat op 1 januari van een welbepaald jaar, is het aan te raden de nodige voorbereidingen en afspraken over het aantal opcentiemen voor de eigenlijke samenvoeging te starten. Een tijdige goedkeuring en inwerkingtreding van deze aanvullende belasting garandeert immers het genereren van belangrijke inkomsten voor de nieuwe gemeente. Alhoewel er wettelijk geen sanctie is voorzien voor een niet tijdige goedkeuring van het besluit kan een laattijdige goedkeuring praktische problemen opleveren.

Na het verstrijken van één jaar na de samenvoegingsdatum worden de gemeentelijke belastingen of retributies van de oorspronkelijke gemeenten sowieso van rechtswege opgeheven.

Regelgeving

Artikelen 464/1, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen >

Artikel 36 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Artikelen 2.1.4.0.2. en 3.1.0.0.4. Vlaamse Codex Fiscaliteit >

Overige belastingen

Regelgeving

Vlaamse Codex Fiscaliteit >

Artikel 36 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Decreet vestiging, invordering en geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen >

Algemeen

Het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016 voorziet in een bijzondere overgangsregel voor de belastingreglementen die de gemeenteraden van de oorspronkelijke gemeenten goedkeuren. Deze reglementen behouden hun rechtskracht voor het grondgebied van de oorspronkelijke gemeente tot de dag waarop de gemeenteraad van de nieuwe gemeente ze opheft. In elk geval worden die reglementen van rechtswege opgeheven één jaar na de samenvoegingsdatum.

Dit garandeert dat de nieuwe gemeente tijdens het eerste jaar van de samenvoeging de nodige inkomsten kan genereren uit de geldige belastingen om haar werking te financieren. Bovendien krijgt de nieuwe gemeente de nodige tijd om een evaluatie te maken van de belastingen die zij wel of niet wenst te behouden of om eventueel nieuwe belastingen in te voeren.

Dit betekent dat voor elke belasting die de nieuwe gemeente wenst te behouden of wenst aan te nemen het een nieuw gemeenteraadsbesluit moet goedkeuren tijdens het eerste jaar vanaf de samenvoeging om in werking te kunnen treden ten laatste op 1 januari van het tweede jaar vanaf de samenvoeging.

Het is cruciaal om vóór de eigenlijke samenvoeging de voorbereidingen te starten. Dit om na de samenvoegingsdatum de nieuwe gemeente toe te laten met kennis van zaken het gemeentelijk belastingsbeleid vorm te geven en mogelijk (aanzienlijk) inkomstenverlies te vermijden tijdens het tweede jaar vanaf de samenvoeging (ingeval van niet tijdige vaststelling van de reglementen). Men moet bij dit onderzoek ook specifieke aandacht besteden aan de duurtijd van de bestaande belastingreglementen: het is niet uitgesloten dat die in de gemeenten die gaan fusioneren op een verschillend moment aflopen.

Welke voorbereidende handelingen worden ondernomen?

1. De opmaak van een inventaris van alle bestaande belastingreglementen van de samen te voegen gemeenten.
2. De opmaak van een inventaris van verschillende elementen die kaderen binnen de invordering van belastingen en

geschillen.

3. Tijdens de periode voorafgaand aan de samenvoeging, kunnen de gemeenten de (voornaamste) belastingen en retributies, geldig binnen de oorspronkelijke gemeenten, al op elkaar af te stemmen (bijvoorbeeld de belastingtarieven). De op te stellen inventarissen kunnen daarbij een hulpmiddel zijn. Het betreft geen verplichting aangezien de belasting- en retributiereglementen nog geldig blijven tijdens het eerste jaar vanaf de samenvoeging. Hierbij moeten de gemeenten rekening houden met de 'periode van lopende zaken'.

Specifieke aandachtspunten bij de inventarissen

Opmaak inventarissen belastingsreglementen

De opmaak van een inventaris is relevant om een beeld te krijgen van de as-is-situatie en het beleid dat de oorspronkelijke gemeenten op het vlak van belastingen hebben gevoerd.

Volgende elementen vereisen specifieke aandacht (duiding per belasting):

▶ **Het doel van de belasting.**

Elke gemeente voert een bepaald beleid. Op basis van het gevoerde beleid beslist elke gemeente welke belastingen zij noodzakelijk acht en hoe dit kadert binnen haar beleid. Het is dus van belang zicht te hebben op de achterliggende motivering van de belastingen.

▶ **De geldigheidsduur van het belastingreglement.**

Indien het belastingreglement slechts geldt tot op het einde van het aanslagjaar voorafgaand aan de samenvoeging, heeft dit gevolgen voor de nieuwe gemeente. De nieuwe gemeente zal dan gedurende een bepaalde periode niet beschikken over een geldig belastingreglement. Een eventuele beslissing tot verlenging van aflopende belastingreglementen kan noodzakelijk zijn door de oorspronkelijke gemeente(n).

▶ **Het stelsel van belastingtarieven.**

▶ **Eventuele belastingvrijstellingen.**

- ▶ Een extra vermelding van de mogelijk toe te passen tijdsduur van deze vrijstellingen kan noodzakelijk zijn (bijvoorbeeld een vrijstelling die ze bij de leegstandsheffing gedurende maximaal drie aanslagjaren kunnen toepassen, ...).

- ▶ De motivering voor **specifieke tariefverschillen** tussen ogenschijnlijk dezelfde categorieën belastingplichtigen en/of voor voorziene vrijstellingen. Deze verschillen houden vaak rekening met lokale noden of locatie-specifieke omstandigheden.

▶ **De aard van de belasting** als directe of indirecte belasting.

Voor directe belastingen, m.n. belastingen die een voortdurende belastbare toestand (bijvoorbeeld de aanwezigheid van een tweede verblijf of de leegstand van een gebouw) belasten, geldt dat de gemeenteraden ze ook kunnen goedkeuren in de loop van het geldende aanslagjaar. In die optiek kunnen directe belastingen terugwerken tot 1 januari van het aanslagjaar. Dit betekent dat gemeenteraden directe belastingen kunnen goedkeuren in de loop van het tweede jaar na de samenvoeging terwijl ze die toch nog als belasting kunnen heffen voor de periode vanaf 1 januari van het tweede jaar na de samenvoeging.

Indirecte belastingen belasten situaties van voorbijgaande aard. Deze belastingen kunnen gemeenten ten vroegste toepassen vanaf de goedkeuring ervan. Om een indirecte belasting (bijvoorbeeld de belasting op de afgifte van een identiteitskaart), te kunnen toepassen vanaf 1 januari van een aanslagjaar, moet de gemeenteraad dit belastingreglement in elk geval goedkeuren op of voorafgaand aan 1 januari van het aanslagjaar waarop het gemeentebestuur wenst te starten met het heffen van de indirecte belasting.

▶ **Het feit of er sprake is van een omslagbelasting.**

Het betreft een belastingvorm waarbij de totale opbrengst van de belasting op voorhand al vastligt. De gemeente slaat het bedrag om over de belastingplichtigen volgens bepaalde criteria. Deze specifieke aard vraagt een specifieke vermelding.

▶ **Het feit of er sprake is van een verhaalbelasting en over welke periode deze belasting betaalbaar is.**

Deze belastingen zijn over het algemeen bedoeld om de kosten van uitrustingswerken terug te vorderen. De specifieke aard van deze belastingvorm vraagt ook specifieke aandacht, ook al omdat deze belastingen vaak over lange periodes (bijvoorbeeld 20 jaar of langer) betaalbaar worden gesteld.

▶ **De wijze van invordering en inning van de belasting.**

Dit is contant of via een kohier.

- ▶ Het feit of er sprake is van een **aangifteverplichting** en hieraan gekoppeld eventuele voorziene belastingverhogingen.
- ▶ Het feit of de gemeente in **administratieve geldboetes** voorziet voor de overtreding van een van de bepalingen van het belastingreglement zelf of een van de bepalingen van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen.
- ▶ De verwijzing naar het **gemeenteraadsbesluit waaraan de bewuste belasting mogelijk gekoppeld is**, bijvoorbeeld het politiereglement betreffende de inname van het openbaar domein voor een belasting op de inname van het openbaar domein. Het is van belang een volledig beeld te vormen van de activiteiten die de gemeente belast.
- ▶ **Specifieke regelgeving voor de concrete belasting**, bijvoorbeeld de regeling voor de leegstandsheffing in het grond- en pandendecreet, de regeling voor de belasting op de taxidiensten...
- ▶ Belastingreglementen die **opcentiemen** heffen op bepaalde gewestelijke heffingen (bijvoorbeeld de gewestelijke heffing op leegstaande bedrijfsruimten) moeten ook specifiek aandacht krijgen in deze inventaris aangezien het voor de toepassing ervan noodzakelijk is dat de gemeente ze tijdig (dit is ten laatste op 31 januari van het aanslagjaar na de samenvoeging) vaststelt en uiterlijk op 1 maart van hetzelfde jaar ter kennis overmaakt aan de Vlaamse Belastingdienst.

Opmaak inventaris elementen betreffende de invordering van belastingen en geschillen

Volgende elementen vereisen specifieke aandacht:

- ▶ **Nog in te kohieren belastingen.**
Inkohieren kan immers tot 30 juni van het jaar volgend op het aanslagjaar.
- ▶ **Nog te innen belastingen na inkohiering ervan (al dan niet gedwongen).**
In het jaar voorafgaand aan de samenvoeging is het aan te raden om de inkohiering en inning van belastingen niet te laten aanslepen. In elk geval moet het college van burgemeester en schepenen van de nieuwe gemeente en de financieel beheerder van de nieuwe gemeente (of de financieel beheerder-coördinator tot op het ogenblik waarop de nieuwe gemeente de financieel beheerder aanstelt) haar of zijn taken zoals toegekend in het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, uitvoeren om te vermijden dat zich problemen voordoen met de inkohiering en de inning van de gemeentebelastingen na de samenvoeging.
- ▶ **Lopende bezwaarprocedures over gemeentebelastingen bij het college van burgemeester en schepenen.**
Het college van burgemeester en schepenen van de nieuwe gemeente volgt deze bezwaarprocedures op en behandelt ze verder.
- ▶ **Lopende rechtsgedingen inzake gemeentebelastingen voor de fiscale rechtbanken (en eventueel de Raad van State).**
- ▶ **Afspraken en regels** voor de personeelsleden van de samen te voegen gemeenten die bevoegd zijn om **controles** uit te voeren of onderzoeken in te stellen om de belastingreglementen toe te passen, alsook de regels die bepalen welke bescheiden en gegevens ze kunnen opvragen of welke vaststellingen ze kunnen doen.

Retributies

Het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016 voorziet in een bijzondere overgangsregel voor de retributies die de gemeenteraden van de oorspronkelijke gemeenten goedkeurden. Deze reglementen, goedgekeurd als besluit door de gemeenteraad en/of het college van burgemeester en schepenen van de oorspronkelijke gemeenten, behouden hun rechtskracht voor het grondgebied van de oorspronkelijke gemeente waarvoor de respectievelijke reglementen gelden. Dit blijft zo tot de gemeenteraad van de nieuwe gemeente ze opheft. In elk geval worden die reglementen van rechtswege opgeheven één jaar na de samenvoegingsdatum.

Op deze manier garandeert de regelgever dat de nieuwe gemeente tijdens het eerste jaar van de samenvoeging de

retributies kan innen voor de geleverde prestaties en diensten. Bovendien krijgt de nieuwe gemeente de nodige tijd om een evaluatie te maken van de dienstverlening die zij wel of niet wenst te behouden of om eventueel nieuwe vormen van dienstverlening in te voeren.

Dit betekent concreet dat voor elke retributie die de nieuwe gemeente wenst te behouden of wenst aan te nemen, ze tijdens het eerste jaar vanaf de samenvoeging, een nieuw gemeenteraads- of collegebesluit moet goedkeuren om in werking te kunnen treden, ten laatste op 1 januari van het tweede jaar vanaf de samenvoeging.

Om de gemeenteraad van de nieuwe gemeente toe te laten met kennis van zaken haar dienstverleningsbeleid uit te stippelen en de bovenvermelde besluiten te laten vaststellen, is het wenselijk om voor de eigenlijke samenvoeging de nodige voorbereidingen te starten.

Tijdens de periode voorafgaand aan de samenvoeging, kunnen de betrokken gemeenten kiezen om al de (voornaamste) geldende retributies op elkaar af te stemmen, bijvoorbeeld op het vlak van retributietarieven. De op te stellen inventarissen kunnen daarbij een hulpmiddel zijn. Het betreft geen verplichting aangezien de belasting- en retributiereglementen nog geldig blijven tijdens het eerste jaar vanaf de samenvoeging. Hierbij moeten de gemeenten rekening houden met de 'periode van lopende zaken'.

De opmaak van een inventaris van alle retributiereglementen van de oorspronkelijke gemeenten

Het is aan te raden om een inventaris te maken van alle retributiereglementen van de oorspronkelijke gemeenten en specifiek te vermelden:

- ▶ Het soort retributie;
- ▶ Het stelsel van tarieven;
- ▶ De geldigheidsduur van de reglementen (onbepaalde duur of andere geldigheidsduur);
- ▶ Eventuele vrijstellingen.

De opmaak van een inventaris van nog te innen retributies en lopende rechtsgedingen

Ook voor retributies is het van belang te beschikken over een volledige inventaris van nog te innen retributies en lopende rechtsgedingen over retributies voor de burgerlijke rechtbanken.

Ook de gevallen waarin het gebruik van het dwangbevel mogelijk is, inventariseren ze het best. Het behoort immers tot de taak van de financieel beheerder om het innen van deze niet-fiscale schuldvorderingen op te volgen.

Regelgeving

Artikel 94, 2° Gemeentedecreet

Artikel 36 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Politieverordeningen en andere reglementen

Algemeen

De bestuurders en het ambtelijk management van de gemeenten die zullen fuseren moeten de fusieoperatie zo goed mogelijk voorbereiden. Ze kunnen tijdens de voorbereidingsfase uiteraard nog geen beslissingen nemen die de nieuwe gemeente binden.

Het is echter niet realistisch dat de gemeenteraad van de nieuwe gemeente al op de eerste vergaderingen alle

mogelijke beleidsbeslissingen kan nemen over de organisatie van de nieuwe gemeente.

Daarom neemt de regelgever een “overgangperiode” op in het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016. Deze periode vangt aan op het moment dat de nieuwe gemeente van start gaat. Concreet betekent dit dat de besluiten, de reglementen en de verordeningen van de “oorspronkelijke” gemeenten geldig blijven op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeenten tot de dag waarop de bevoegde overheid ze opheft.

Op deze algemene regel maakt het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016 een aantal uitzonderingen (artikelen 29, 31, 36, 55 en 56):

- ▶ Voor de reglementen over de gemeentelijke belastingen en retributies wordt de overgangperiode beperkt tot maximum één jaar. Na het verstrijken van dit jaar heft de regelgever de gemeentelijke belastingen of retributies van rechtswege op.
- ▶ Voor de vaststelling van het organogram en de rechtspositieregeling geldt een termijn van orde van één jaar. Verder voorziet de regelgeving de mogelijkheid om een tussentijdse rechtspositieregeling vast stellen voor de nieuw aan te stellen personeelsleden van de nieuwe gemeente vanaf de samenvoegingsdatum tot de inwerkingtreding van de rechtspositieregeling van de nieuwe gemeente.

Welke beslissingen moet een bestuur zeker nemen en welke timing geldt hierbij?

Hierna wordt een overzicht gegeven van de te nemen acties en de timing die hierbij wordt aangeraden.

Te ondernemen acties	Aanbevolen/ Wenselijke timing
Opmaak inventaris verschillende politieverordeningen en andere reglementen binnen de samen te voegen gemeenten	Het decreet legt geen termijn op. De start van de voorbereidingen behoort tot de lokale autonomie. Het is evenwel aan te raden ten laatste te starten met de voorbereidingen na indiening van het gezamenlijk voorstel bij de Vlaamse Regering.
Nagaan welke politieverordeningen en andere reglementen van toepassing worden op het (hele) grondgebied van de samengevoegde gemeenten	Het decreet legt geen termijn op. De start van de voorbereidingen behoort tot de lokale autonomie. Het is evenwel aan te raden ten laatste te starten met de voorbereidingen na indiening van het gezamenlijk voorstel bij de Vlaamse Regering.
Nagaan welke “vergunningen/toelatingen” bestaan op basis van de oorspronkelijke politieverordeningen of andere reglementen. Inventaris opstellen en een overgangsregeling maken voor de “oude vergunningen/toelatingen”. Een bestaande vergunning/toelating blijft gelden onder de nieuwe reglementen als ook in het nieuwe reglement de grondslag voor deze vergunning terugkomt. Voor vergunningen die hun rechtskracht verliezen kan de gemeente een overgangstermijn uitwerken.	Het decreet legt geen termijn op. De start van de voorbereidingen behoort tot de lokale autonomie. Het is evenwel aan te raden ten laatste te starten met de voorbereidingen na indiening van het gezamenlijk voorstel bij de Vlaamse Regering.
Vorbereiden opmaak nieuwe politieverordeningen en andere reglementen voor de fusiegemeente	Het decreet legt geen termijn op. De start van de voorbereidingen behoort tot de lokale autonomie. Het is evenwel aan te raden ten laatste te starten met de voorbereidingen na indiening van het gezamenlijk voorstel bij de Vlaamse Regering.

- ▶ Opheffen bestaande politieverordeningen en reglementen
- ▶ Vaststellen nieuwe politieverordeningen en andere reglementen voor hele grondgebied van de nieuwe gemeente

- ▶ Geen uiterlijke termijn voor het opheffen van de bestaande politieverordeningen en reglementen en het vaststellen van de nieuwe politieverordeningen en andere reglementen voor hele grondgebied van de nieuwe gemeente.
- ▶ Aan te raden om dit zo snel mogelijk te doen.

Regelgeving

Artikelen 13, 29, 31, 36, 55 en 56 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Beleids- en beheerscyclus

Software en architectuur

Software

- ▶ tijdige keuze softwareleveranciers en softwarepakketten:
  - ▶ pakketten: BBC-software (boekhouding en planning), facturatie, belastingen, debiteurenbeheer, sociale dienst, betalingssoftware, enz.;
  - ▶ voorbereiden nieuwe overheidsopdracht (lastenboek, bestek);
  - ▶ keuze en implementatie van het pakket;
- ▶ opleidingen voor de medewerkers die met een nieuwe toepassing zullen moeten werken;
- ▶ zorgen voor de noodzakelijke koppelingen tussen de boekhoudsoftware en de randpakketten.

Architectuur

Basiscomponenten voor de basisarchitectuur voor de toekomstige beleids- en financiële planning en –rapportering bepalen (informatiebehoeften, informatiebronnen, doelstellingen, indicatoren, enz.).

Meerjarenplan

Artikel 32 van het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016 bepaalt dat de gemeenteraad van de nieuwe gemeente het eerste meerjarenplan moet vaststellen vóór het einde van het jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen (eerste jaar van de eerste bestuursperiode) en vóór die beraadslaagt over het budget van het volgende boekjaar. Dat meerjarenplan start in het jaar dat volgt op de installatie van de gemeenteraad van de nieuwe gemeente (tweede jaar van de eerste bestuursperiode) en loopt af op het einde van het jaar na de daaropvolgende gemeenteraadsverkiezingen (eerste jaar van de tweede bestuursperiode).

Dat meerjarenplan bevat de **beleidskeuzes van het nieuwe bestuur en de financiële vertaling ervan** voor de volledige periode van het meerjarenplan. Zonder dat meerjarenplan kan de nieuwe gemeente geen budget voor het tweede jaar van de eerste bestuursperiode (eerste boekjaar van het meerjarenplan) vaststellen.

In dat kader moeten de gemeenten zeker tijdig **aandacht besteden aan de volgende aspecten**:

- ▶ Op basis van een omgevingsanalyse (SWOT) de interne en externe behoeften en (maatschappelijke) uitdagingen in kaart brengen voor de nieuwe gemeente, rekening houdend met de impact van de samenvoeging;
- ▶ Op basis van het bestuursakkoord en de resultaten van de omgevingsanalyse de beleidsdoelstellingen bepalen:
  - ▶ op basis daarvan de prioritaire beleidsdoelstellingen bepalen;
  - ▶ actieplannen formuleren per beleidsdoelstelling;
  - ▶ acties formuleren voor de invulling van de actieplannen;
  - ▶ actieplannen en onderliggende acties financieel vertalen;
  - ▶ niet in doelstellingen en acties vertaald beleid en algemene financiering in kaart brengen;
  - ▶ relevante indicatoren bepalen (per actie/actieplan/beleidsdoelstelling);
- ▶ Vaststellen en communiceren van het budgetteringsproces en de wijze waarop de gemeente zal komen tot een afstemming van de beleidsdoelstellingen en de financiële beschikbare ruimte;
- ▶ In kaart brengen van de informatiebehoeften (gewenste rapportering(en)) en de beschikbare informatiebronnen (de data waarover de gemeente beschikt, bv. vanuit de boekhoudtoepassingen, maar ook randtoepassingen zoals loonadministratie, reserveringstoepassingen, facturatiepakketten, belastingenpakketten, beheerssoftware sociale dienst, enz.);
- ▶ Het groeperen van beleidsvelden in beleidsdomeinen door de raad van de nieuwe gemeente.

Het bovenstaande geldt ook voor de samenvoeging van de OCMW's.

Regelgeving

Artikel 32 Decreet vrijwillige samenvoeging gemeenten

Budget

Opmaak en vaststelling van het budget voor het eerste boekjaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente

Artikel 33 van het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016 bepaalt dat de nieuwe gemeente tegen uiterlijk 31 maart van het jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen (het eerste jaar van de eerste bestuursperiode) het budget voor dat boekjaar moet vaststellen. Dat budget moet niet passen in een meerjarenplan.

Opdat de nieuwe gemeenten in het eerste jaar van haar eerste bestuursperiode zo snel mogelijk over een degelijke financiële planning en een uitvoerbaar budget zou beschikken, zullen ze al in de loop van het daaraan voorafgaande jaar een ontwerp van budget moeten opmaken. In die fase moeten ze dat ontwerp van budget veeleer beschouwen als een "technisch-financieel" document, met een beperkt beleidsmatig luik, dat ze verder moet uitwerken in de loop van het eerste jaar van de eerste bestuursperiode. Dat (ontwerp van) eerste budget moeten ze opmaken volgens de regels en de principes van BBC. Dat houdt in dat:

- ▶ Ze de acties, actieplannen en beleidsdoelstellingen die de inhoudelijke onderbouw zullen vormen voor het budget van het eerste jaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente, omschrijven. Daarbij kunnen de gemeenten eventueel vertrekken van de informatie die voor het eerste jaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente mogelijk al beschikbaar is in de aangepaste meerjarenplannen van de samengevoegde gemeenten;
- ▶ Ze die informatie ook financieel vertalen en opnemen in de financiële nota van het (ontwerp van) eerste budget. Ook hier kunnen de financiële nota's van de aangepaste meerjarenplannen van de samengevoegde gemeenten een houvast bieden. Daarnaast moeten de gemeenten in dat budget uiteraard ook een inschatting maken van de transitiekosten (communicatie, verhuis, aankoop van materiaal, software, enz.) voor dat boekjaar;

► Ze, wat de vorm betreft, een voorlopige indeling in beleidsdomeinen maken.

Artikel 34 van het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016 bepaalt dat tot het budget voor het eerste boekjaar van de eerste bestuursperiode is vastgesteld, de nieuwe gemeente enkel uitgaven kan doen overeenkomstig verbintenissen die zijn aangegaan voor het begin van het boekjaar en overeenkomstig nieuwe verbintenissen die behoren tot de exploitatie en die verband houden met de courante werking en de bestaande dienstverlening. Voorbeelden: vervanging van personeel, investeringsprojecten die in uitvoering zijn of desinvesteringen.

Om op 1 januari van het eerste jaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente de boekhouding van de nieuwe gemeente te kunnen opstarten, zullen ze al in de loop van het daaraan voorafgaande jaar het rekeningenstelsel voor de nieuwe gemeente moeten definiëren en in de software voor de BBC-boekhouding opnemen. Om de eigen keuzes te maken, o.a. voor verdere onderverdeling van algemene rekeningen, beleidsitems en andere elementen van de registratiesleutel, kunnen ze vertrekken van een evaluatie van de rekeningstelsels van de samengevoegde gemeenten. Overbodige rekeningen kunnen ze schrappen, nieuwe rekeningen in functie van nieuwe noden kunnen ze aanmaken, enz.

Zorgen voor een vlotte overdracht van de niet gebruikte investeringskredieten die nog nodig zijn voor de uitvoering van de lopende projecten in het eerste jaar na de samenvoeging.

Het bovenstaande geldt ook voor de samenvoeging van de OCMW's.

Opmaak en vaststelling van het budget voor het tweede boekjaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente (= eerste boekjaar van het eerste meerjarenplan van de nieuwe gemeente)

Uiterlijk tegen 31 december van het eerste jaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente moeten de besturen het budget voor het daaropvolgende jaar (eerste boekjaar van het meerjarenplan voor de eerste bestuursperiode) vaststellen. Dat budget moet inhoudelijk en financieel passen in het eerste meerjarenplan van de nieuwe gemeente, volgens de regels van het gemeentedecreet en het BVR BBC.

Het bovenstaande geldt ook voor de samenvoeging van de OCMW's.

Regelgeving

Artikel 33 en 34 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Jaarrekening

Eerste jaarrekening van de nieuwe gemeente

Het eerste boekjaar voor de nieuwe gemeente begint op 1 januari en eindigt op 31 december van het jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen. Concreet betekent dit dat de nieuwe gemeenten de boekhoudingen van de samengevoegde gemeenten moeten integreren en dat ze in de loop van het eerste jaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente een beginbalans per 1 januari van dat boekjaar moeten opmaken, waarbij de nieuwe gemeente alle activa, passiva, rechten en plichten van de samengevoegde gemeenten overneemt. Om dat op een zorgvuldige manier te kunnen doen moet er een inventarisatie en waardebeoordeling gebeuren van al de bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van de samengevoegde gemeenten.

Het bovenstaande geldt ook voor de samenvoeging van de OCMW's.

Opmaak en vaststelling laatste jaarrekeningen van de

samengevoegde gemeenten

Tegen uiterlijk 30 juni van het eerste jaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente moet ze voor elke samengevoegde gemeente nog de jaarrekening over het daaraan voorafgaande boekjaar opmaken. Artikel 35 van het decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016 bepaalt dat de financieel beheerders van de samengevoegde gemeenten, met toepassing van artikel 171 tot en met 175 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, die jaarrekeningen opmaken. Dat is ook logisch aangezien de boekhoudingen van de samengevoegde gemeenten tijdens dat boekjaar nog gebeurde onder de verantwoordelijkheid van hun respectieve financieel beheerders.

Omdat de evaluatie van de uitvoering van het beleid van de samengevoegde gemeenten in het boekjaar voorafgaand aan de samenvoeging beleidsmatig wellicht minder relevant is, is de opmaak van de doelstellingenrealisatie als onderdeel van de beleidsnota facultatief.

De gemeenteraad van de nieuwe gemeente stelt de laatste jaarrekeningen van de samengevoegde gemeenten vast in de loop van het eerste semester van het eerste boekjaar van de eerste bestuursperiode.

Het bovenstaande geldt ook voor de samenvoeging van de OCMW's.

Regelgeving

Artikel 32, 34 en 35 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Artikel 171-175 Gemeentedecreet. >

Artikel 172-176 OCMW-decreet >

Besluit Vlaamse Regering betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, provincies en de OCMW's >

Financieel beheer

Voor de samenvoegingsdatum

Vóór de samenvoeging moeten de gemeenten tijdig aandacht schenken aan de volgende aspecten en processen. Sommige daarvan zullen ze maar kunnen afronden na de samenvoegingsdatum.

- ▶ Bankrekeningen en kassen van de samen te voegen gemeenten:
  - ▶ Inventariseren van de gebruikte bankrekeningen, van de banksaldi en kassaldi;
  - ▶ Overzetten van de bestaande bankrekeningen naar de nieuwe gemeente in overleg met de betrokken banken;
  - ▶ Voorbereiden van het openen van nieuwe bankrekeningen (voor zover nodig) voor de nieuwe gemeente;
  - ▶ Voorbereiden van volmachten op de rekeningen van de nieuwe gemeente;
  - ▶ Nieuwe rekeninggegevens invoeren in databestanden, op formulieren, website, enz.;
  - ▶ De belanghebbenden informeren over de nieuwe rekeninggegevens.
- ▶ Inventariseren van borgstellingen, waarborgen en waardepapieren van de samen te voegen gemeenten;
- ▶ Leningen en kredieten en andere financiële schulden:
  - ▶ Inventariseren van de bestaande portefeuilles aan leningen en kredieten en van alle financiële schulden van de samen te voegen gemeenten;
  - ▶ Inventariseren van kredietlijnen en rekeningen-courant van de samen te voegen gemeenten;
  - ▶ Beslissen welke financiële schulden ze zullen overdragen aan de Vlaamse overheid als de financiële schuld meer bedraagt dan 500 euro per inwoner op 31 december 2016 (meer info);
  - ▶ In kaart brengen van de financieringsbehoefte van de nieuwe gemeente.

- ▶ Inventariseren van reserves (bestemde gelden) van de samen te voegen gemeenten en herbestemmen waar aangewezen/nodig;
- ▶ Inventariseren van zakelijke rechten (eigendommen, erfpachten, rechten van opstal, enz.) van de samen te voegen gemeenten;
- ▶ Inventariseren van onroerende goederen, informeren en contacteren van het kadaster;
- ▶ Inventariseren van bestaande verzekeringspolissen, huurovereenkomsten, gebruiksovereenkomsten, concessieovereenkomsten, ...;
- ▶ Consolideren van de boekhoudingen van de samen te voegen gemeenten en opmaken van de jaarrekeningen van de samengevoegde gemeenten over het boekjaar voorafgaand aan het jaar van de samenvoeging:
  - ▶ Opmaken van jaarrekeningen door de financieel beheerders van de samengevoegde gemeenten: zo snel mogelijk in het eerste jaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente en uiterlijk op 30 juni van dat jaar (zie ook 4.5.4.2);
  - ▶ Harmoniseren van de fysieke inventarissen en boekhoudingen van de samen te voegen gemeenten;
  - ▶ Afstemmen van de boekhoudkundige processen;
  - ▶ Inventariseren van de debiteuren en standaardvoorwaarden voor betaling;
  - ▶ Samenvoegen van de derdenbestanden van de samengevoegde gemeenten in de (nieuwe) software;
  - ▶ Opmaken van een 'geconsolideerde' thesaurieplanning voor de opstart van de nieuwe gemeente, met extra aandacht voor grote betalingen in het eerste kwartaal van het eerste boekjaar van de eerste bestuursperiode van de nieuwe gemeente.
- ▶ Opmaken van de 'geconsolideerde' loonlijst en details voor andere vergoedingen;
- ▶ Tijdige keuze van een sociaal secretariaat, op basis van een overheidsopdracht, en tijdig en in overleg met het sociaal secretariaat het kader bepalen voor de aanrekening, boeking en betaling van de lonen per personeelslid;
- ▶ Samenvoegen van de archieven van de financiële diensten;
- ▶ Inventariseren en analyseren van bestaande infrastructuur en patrimonium: een staat van onderhoud en investeringsprogramma opmaken met specifieke aandacht voor de afstemming van de investeringsprojecten;
- ▶ Herbekijken van de relatie met de politiezone, hulpverleningszone en besturen van de erediensten, waar nodig (bv. vertegenwoordigingen, verdeelsleutels, specifieke afspraken met centrale kerkbesturen);
- ▶ Inventariseren van lopende geschillen (opvolging, beheer, risico-inschatting);
- ▶ Inventariseren van de subsidies die de samen te voegen gemeenten ontvangen en van de voorwaarden om die subsidies te verkrijgen of te behouden. Dit om te vermijden dat de nieuwe gemeente subsidies moet terugbetalen of sommige subsidies in de toekomst niet meer zou krijgen;
- ▶ Inventariseren van de door de samen te voegen gemeenten toegekende subsidies; herdefiniëren en bepalen van de (nieuwe) voorwaarden tot het toekennen van subsidies door de nieuwe gemeente, waar nodig;
- ▶ Inventariseren van alle lopende overeenkomsten (huur, verhuur, onderhoud, verzekering, enz.);
- ▶ Opmaken van delegatieregelingen voor het financieel beheer:
  - ▶ Inventariseren van alle beslissingen over delegaties voor het financieel beheer (budgethouderschap, IVA's, uitvoering van betalingen, inning van ontvangsten, beheer van kasmiddelen, definitie van dagelijks bestuur, grenzen visum financieel beheer, enz.) die de organen van de samengevoegde gemeenten vóór de samenvoegingsdatum goedkeurden;
  - ▶ Voorbereiding van de nieuwe regeling die van toepassing wordt voor de nieuwe gemeente vanaf het eerste boekjaar van de eerste bestuursperiode, zodat de bevoegde organen de beslissingen zo snel als mogelijk in dat boekjaar kunnen opnemen.

Het bovenstaande geldt ook voor de samenvoeging van de OCMW's.

Na de samenvoegingsdatum

Voor zover nog niet eerder geregeld, moet men na de samenvoegingsdatum zo snel mogelijk werk maken van de volgende aspecten:

- ▶ bankrekeningen en kassen:
  - ▶ openen van bankrekeningen voor de nieuwe gemeente en aanpassen van bestaande rekeningen;

- ▶ afsluiten van niet meer te gebruiken bankrekeningen en kassen en overheveling van de saldi;
  - ▶ regelen van volmachten op de rekeningen van de nieuwe gemeente;
  - ▶ aanduiden van de beheerders van de kassen in de nieuwe gemeente en opmaken en communiceren van de concrete regelingen en afspraken;
- ▶ na inventarisatie, de borgstellingen, waarborgen en waardepapieren van de samen te voegen gemeenten (laten) aanpassen waar nodig;
- ▶ leningen en kredieten:
- ▶ lopende leningovereenkomsten herschikken waar nodig/nuttig;
  - ▶ kredietlijnen en rekening-courant: bevestigen, annuleren of wijzigen waar nodig;
- ▶ Reserves (bestemde gelden) van de samen te voegen gemeenten herbestemmen waar aangewezen/nodig;
- ▶ Zakelijke rechten (eigendommen, erfpachten, rechten van opstal, enz.) bijsturen waar nodig;
- ▶ Zorgen voor overdracht van de bestaande hypotheek van de samen te voegen gemeenten;
- ▶ Verzekeringopolissen, huurovereenkomsten, gebruiksovereenkomsten, concessieovereenkomsten laten aanpassen waar nodig;
- ▶ Waarderingsregels voor de nieuwe gemeente bepalen en door het college laten vaststellen;
- ▶ Debiteurenbeheer uitwerken;
- ▶ Consolidatie van de (financiële) rapportering op managementniveau (beheersrapportering, indicatoren, enz.);
- ▶ Opmaken van een 'geconsolideerde' thesaurieplanning voor de opstart van de nieuwe gemeente: extra aandacht voor grote betalingen in het eerste kwartaal van het eerste boekjaar;
- ▶ Archieven van de financiële diensten harmoniseren;
- ▶ Vaststellen van de delegatieregelingen in het kader van het financieel beheer. Het gaat hier om alle beslissingen die moeten worden genomen in toepassing van titel IV van het gemeentedecreet. Heel wat van deze aspecten zullen wellicht ook worden opgenomen in het interne controlesysteem van de nieuwe gemeente:
- ▶ De regelgever heft 'oude' beslissingen van rechtswege op vanaf de samenvoegingsdatum;
  - ▶ Een nieuwe regeling voor de nieuwe gemeente uitwerken, onder meer voor:
    - ▶ het budgethouderschap;
    - ▶ het visum van de financieel beheerder;
    - ▶ de definitie van dagelijks bestuur;
    - ▶ de terbeschikkingstelling van kasprovisies;
    - ▶ de inning van geringe dagontvangsten;
    - ▶ de interne rapporteringsafspraken; ...

Het bovenstaande geldt ook voor de samenvoeging van de OCMW's.

Intergemeentelijke samenwerking en verzelfstandiging

De nieuwe fusiegemeente zal haar deelname aan bestaande intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, OCMW-verenigingen en verzelfstandigde entiteiten in haar beleid uitstippelen. Om de nieuwe gemeente met kennis van zaken de nodige afwegingen te laten maken bij deze beleidskeuzes, is het aan te raden voor de fusiedatum te starten met de opmaak van een inventaris van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de OCMW-verenigingen en de verzelfstandigde entiteiten waarvan de oorspronkelijke gemeenten en/of de OCMW 's die deze gemeenten bedienen, deelgenoot zijn. Als de intenties van de fusiegemeente voor de verdere deelname aan deze samenwerkingsverbanden, verenigingen of entiteiten al gekend zijn, kunnen ze deze toevoegen aan de inventaris. Indien niet, kunnen ze dit aanvullen na de fusiedatum.

Elementen die de nieuwe fusiegemeente in overweging kan nemen bij het uitstippelen van haar beleid zijn onder meer:

- ▶ Het aantal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, OCMW-verenigingen en verzelfstandigde entiteiten met

gelijklopende doelstellingen die in de oorspronkelijke gemeenten actief zijn;

- ▶ De evaluatie van de meerwaarde van deelname aan de intergemeentelijk samenwerkingsverbanden, de OCMW-verenigingen en verzelfstandigde entiteiten in het licht van de gewijzigde schaalgrootte van de samengevoegde gemeente.

Hierna geven we per samenwerkingsvorm aan welke mogelijke scenario's zich in geval van fusie kunnen voordoen. We vermelden ook de mogelijke beslissingen die de nieuwe fusiegemeente desgevallend kan of moet nemen.

Intergemeentelijke samenwerking

Interlokale vereniging

Deze samenwerkingsvorm heeft geen rechtspersoonlijkheid en komt neer op een intergemeentelijke samenwerking op basis van een overeenkomst met statutaire draagkracht.

De nieuwe gemeente zal de verbintenissen waartoe de samen te voegen gemeente zich heeft verbonden in de overeenkomst moeten naleven en indien nodig moeten onderhandelen over een eventuele stopzetting van of wijziging van de overeenkomst.

Aangezien stopzetting of wijziging van de overeenkomst op elk moment mogelijk is, kan ook een samen te voegen gemeente voor het moment van de samenvoeging nog een beslissing tot stopzetting nemen.

Beherende gemeente van de interlokale gemeente: dit is de gemeente waarin zich de zetel van de IV bevindt en die eigen personeel kan inzetten ten behoeve van de IV, overeenkomstig de voorwaarden, bepaald in de overeenkomst en onder voorbehoud dat de rechten van dit personeel geëerbiedigd blijven. Indien één van de samen te voegen gemeente fungeert als beherende gemeente van een IV en de overeenkomst beëindigt, zal de IV op zoek moeten naar een nieuwe beherende gemeente.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
De nieuwe gemeente wenst de overeenkomst verder te zetten.	Geen beslissing vereist.
De nieuwe gemeente wenst de overeenkomst stop te zetten.	Gemotiveerde formele beslissing door de nieuwe gemeente vereist.
Eén van de oorspronkelijke gemeenten fungeerde als beherende gemeente en de samengevoegde gemeente wenst dit engagement over te nemen.	Geen beslissing vereist
Eén van de oorspronkelijke gemeenten fungeerde als beherende gemeente en de nieuwe gemeente wenst hier wijzigingen aan te brengen (vestigingsplaats, ter beschikking stellen personeel, ...).	Gemotiveerde formele beslissing door de nieuwe gemeente vereist
Als door de samenvoeging slechts één gemeente overblijft als deelgenoot in de intergemeentelijke samenwerking, wordt de vereniging van rechtswege opgeheven.	Geen beslissing vereist

Regelgeving

Artikel 6 t.e.m. 9 Decreet intergemeentelijke samenwerking

De projectvereniging (PV)

Deze vereniging richten gemeenten op om een welomschreven project van intergemeentelijk belang te realiseren. Het bestaat maximaal zes jaar, maar die termijn is verlengbaar.

Indien één van de samen te voegen gemeenten, deelgenoot is van een projectvereniging kan de nieuwe fusiegemeente uittreden op het einde van de duur van maximaal zes jaar (voor wat betreft de engagementen van de oorspronkelijke gemeente).

Uittreding tijdens de duur van de vereniging is decretaal onmogelijk.

De projectvereniging is niet verplicht om maatschappelijk kapitaal te vormen. Indien dit wel statutair is vastgelegd, volstorten de deelnemers het vast kapitaal in speciën bij de oprichting. Het kapitaal wordt niet geïndexeerd en wordt vertegenwoordigd door aandelen waarvan de waarde en de rechten statutair bepaald zijn.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Vervroegde uitreding is niet mogelijk, noch door de oorspronkelijke gemeenten, noch door de fusiegemeente.	Geen beslissing tot uittreding mogelijk voor het einde van het project.
Als door de samenvoeging slechts één gemeente overblijft als deelgenoot in de projectvereniging, wordt de vereniging ontbonden.	Formele ontbinding is aangewezen. Op die manier verdwijnt de rechtspersoon uit het rechtsverkeer.

Regelgeving

Artikel 13 t.e.m. 24 Decreet intergemeentelijke samenwerking

De dienstverlenende vereniging (DV)

Deze vereniging richten gemeenten op voor een duur van maximaal 18 jaar. Uittreding tijdens deze duur is decretaal onmogelijk.

Op het einde van de termijn komt de fusiegemeente in een situatie die gelijk staat met de ontbinding van de vereniging. Bij stopzetting van het deelgenootschap, voor wat het aandeel van de oorspronkelijke gemeente betreft, moet de nieuwe fusiegemeente instaan voor het overnemen van de rechten en plichten die verbonden waren met haar aandeelhouderschap, zoals onder meer het overnemen van (een gedeelte van) het personeel. Op basis van de eindbalans van het samenwerkingsverband dient ook een financiële afrekening (in plus of min) te gebeuren.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Vervroegde uitreding is niet mogelijk, noch door de oorspronkelijke gemeenten, noch door de fusiegemeente.	Geen beslissing tot uittreding mogelijk voor het einde van de duur van de vereniging.
Niet alle oorspronkelijke gemeenten waren deelgenoot van de DV voor het moment van de samenvoeging en de nieuwe fusiegemeente wenst integraal deelgenoot te worden van de DV.	Een gemotiveerde formele toetredingsbeslissing is vereist.
De oorspronkelijke gemeenten zijn deelgenoot van een andere DV voor een gelijklopende dienstverlening.	Geen beslissing vereist. De nieuwe gemeente blijft tot het einde van de duur van deze dienstverlenende verenigingen gehouden om de engagementen na te komen die door de oorspronkelijke gemeenten aangegaan werden ten opzichte van de verschillende DV.
Als door de samenvoeging slechts één gemeente overblijft als deelgenoot in de dienstverlenende vereniging, wordt de vereniging ontbonden.	Een formele beslissing van de deelnemende gemeenten en van de algemene vergadering van de vereniging is vereist.

Regelgeving

Artikel 25 t.e.m. 70bis Decreet intergemeentelijke samenwerking

De opdrachthoudende vereniging (OV)

Deze rechtsvorm kenmerkt zich door de beheersoverdracht waardoor de deelnemende gemeenten zich het recht ontzeggen om zelf noch door derden de opdrachten waarvoor ze de beheersoverdracht deden, uit te voeren of te laten uitvoeren.

Op het einde van de termijn komt de fusiegemeente in een situatie die gelijk staat met de ontbinding van de vereniging. Bij stopzetting van het deelgenootschap, voor wat het aandeel van de oorspronkelijke gemeente betreft, moet de nieuwe fusiegemeente instaan voor het overnemen van de rechten en plichten die verbonden waren met haar aandeelhouderschap, zoals onder meer het overnemen van (een gedeelte van) het personeel. Op basis van de eindbalans van het samenwerkingsverband dient ook een financiële afrekening (in plus of min) te gebeuren.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Vervroegde uitreding is niet mogelijk, noch door de oorspronkelijke gemeenten, noch door de fusiegemeente.	Geen beslissing tot uittreding mogelijk voor het einde van de duur van de vereniging.

Niet alle oorspronkelijke gemeenten waren deelgenoot van de OV voor het moment van de samenvoeging en de nieuwe fusiegemeente wenst deelgenoot te worden van de OV (enkel mogelijk indien de gemeente die zou toetreden geen deelgenoot is van een andere OV met gelijklopende doelstellingen).	Een gemotiveerde formele toetredingsbeslissing is vereist.
De oorspronkelijke gemeenten zijn deelgenoot van eenzelfde OV 1, of van een verschillende OV 1 en OV 2, maar willen toetreden tot OV 3 voor een gelijklopende dienstverlening.	Geen beslissing mogelijk. Toetreding tijdens de duur van deze OV van de nieuwe gemeente tot een andere OV (met gelijklopende doelstellingen) is niet mogelijk omdat ze in dat geval voor (een) bepaalde gemeente(n) afbreuk zou doen aan het principe van de beheersoverdracht.
De oorspronkelijke gemeenten zijn deelgenoot in respectievelijk OV 1 en OV 2 met een gelijklopende doelstelling, en de nieuwe fusiegemeente wil toetreden tot OV 1 (of 2).	Geen beslissing vereist. De fusiegemeente moet het engagement aangegaan door de oorspronkelijke gemeenten in de verschillende OV nakomen tot op het einde van de duur van elke vereniging.
Als door de samenvoeging slechts één gemeente overblijft als deelgenoot in de opdrachthoudende vereniging, wordt de vereniging ontbonden.	Een formele beslissing is vereist. De OV moet uit het rechtsverkeer verdwijnen.

Regelgeving

Artikel 25 t.e.m. 70bis Decreet intergemeentelijke samenwerking

De opdrachthoudende vereniging met private deelname (OVP)

Zie hiervoor [opdrachtgevende vereniging](#)

OCMW-samenwerking en verzelfstandiging

Contractuele samenwerkingsverbanden en feitelijke verenigingen

Op basis van artikel 61 en 62 van de OCMW-wet kan een OCMW contractuele samenwerkingsverbanden aangaan of

feitelijke verenigingen oprichten of eraan deelnemen. Deze vormen van samenwerking worden eveneens geïnventariseerd en er wordt nagekeken welke de gevolgen zijn van een eventuele opzegging van de aangegane verbintenissen.

OCMW-verenigingen

In tegenstelling tot het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, legt het OCMW-decreet (OD) geen verbod op tot uittreding uit een OCMW-vereniging. In ieder geval kan een OCMW krachtens artikel 225 van het OD uittreden naar aanleiding van een wijziging van de statutaire doelstellingen van de vereniging. Verder stelt het OD dat de statuten de voorwaarden voor de uittreden moeten bepalen. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat de oprichters van een OCMW-vereniging in de statuten hebben ingeschreven dat geen van de partners gedurende een bepaalde periode kan uittreden of dat er gedurende een bepaalde periode geen sprake kan zijn van een vervroegde ontbinding. De verenigingen, bepaald in de hoofdstukken I (publiek rechtspersoon) en II (vzw) van Titel VIII van het OCMW-decreet, hebben een maximale duur van 30 jaar. Die periode is verlengbaar met telkens maximaal 30 jaar.

In ieder geval moeten de OCMW's die samengevoegd worden alle eventuele gevolgen dragen van een uittreden of toetreding tot (een) OCMW-vereniging(en) voor de erkenningen, vergunningen en subsidies die zij rechtstreeks hebben verworven of waarvan zij onrechtstreeks genieten door deelgenootschap in een OCMW-vereniging.

Daarom vragen we specifieke aandacht voor de RIZIV- en de VIPA-subsidies. Vanzelfsprekend moeten de OCMW's ook de consequenties voor de responsabiliseringsbijdragen en de eventuele implicaties voor de btw in overweging nemen. Diverse vormen van subsidiëring beïnvloeden elkaar voortdurend. Hierdoor is het aangewezen bij de voorbereiding van beslissingen steeds de financiële voor- en nadelen ervan af te wegen en deze te toetsen aan de operationele aspecten van de zorg.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
<p>Niet alle oorspronkelijke OCMW's of gemeenten waren deelgenoot van de OCMW-vereniging voor het moment van de samenvoeging en de nieuwe fusiegemeente wenst integraal deelgenoot te worden van de OCMW-vereniging.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ vereniging bepaald in hoofdstuk 1 Titel VIII OD: toetredingsbeslissing nieuwe entiteit overeenkomstig de statutaire regels inzake toetreding (artikel 221 OD) en voorafgaand akkoord van alle deelgenoten (artikel 224 OD) ▶ vereniging bepaald in hoofdstuk 2 Titel VIII OD : toetredingsbeslissing overeenkomstig artikel 236, laatste lid OD, voorafgaand akkoord van alle deelgenoten (artikel 238, 3° OD) en toezichtprocedure artikel 237, § 1, met regeling inbreng (artikel 240 OD) ▶ vereniging bepaald in hoofdstuk 3 Titel VIII OD : toetredingsbeslissing overeenkomstig artikel 243 (of 247) OD en toezichtprocedure overeenkomstig artikel 243 en 244 ▶ vereniging bepaald in hoofdstuk 4 Titel VIII OD: toetredingsbeslissing en toezichtprocedure gemeenteraad overeenkomstig artikel 247/2
<p>De oorspronkelijke gemeenten of OCMW's zijn deelgenoot van meerdere OCMW- verenigingen met gelijklopende doelstellingen.</p>	<p>Nieuwe fusiegemeente maakt keuze om deelname al dan niet te verlengen of stop te zetten.</p>
<p>Wat indien door de fusie de OCMW-vereniging slechts één OCMW als deelgenoot overhoudt ?</p>	<p>Het OCMW van de nieuwe gemeente moet toetreden tot die vereniging. Een formele toetredingsbeslissing is vereist.</p>

<p>Als het om een vereniging gaat conform Hoofdstuk II van Titel VIII van het OCMW-decreet moet de vereniging minstens drie leden tellen om te blijven bestaan. Deze heeft namelijk de rechtsvorm van een vzw. Dat kan 1 OCMW en 2 andere rechtspersonen zijn, in zoverre deze rechtspersonen krachtens het OCMW-decreet deelgenoot kunnen zijn van die vereniging.</p>	<p>Beslissing is afhankelijk van de toepassing van de vzw-wet.</p>
<p>Als het om een vzw of een vennootschap met sociaal oogmerk gaat, bijvoorbeeld een cvba (met sociaal oogmerk) of een NV (met sociaal oogmerk), conform Hoofdstuk III of Hoofdstuk IV van Titel VIII van het OCMW-decreet zijn er minstens drie deelgenoten vereist voor een vzw of een cvba (met sociaal oogmerk) en twee deelgenoten voor een NV (met sociaal oogmerk) om de vereniging verder te laten bestaan.</p>	<p>Beslissing is afhankelijk van de desbetreffende privaatrechtelijke regelgeving</p>

Regelgeving

OCMW-decreet, Titel VIII, artikels 219 t.e.m. 247/3

Verzelfstandigde entiteiten

Autonome gemeentebedrijven

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
<p>De fusiegemeente wenst een autonoom gemeentebedrijf te ontbinden.</p>	<p>Een beslissing tot ontbinding en vereffening van het autonoom gemeentebedrijf is vereist. Aangezien de gemeente de enige aandeelhouder is van het autonoom gemeentebedrijf, is flexibiliteit hier mogelijk en kan de nieuwe fusiegemeente deze beslissing om het even wanneer nemen. Voor die beslissing is het aangewezen om een analyse te maken van de voor- en nadelen van de ontbinding, bv. voor de btw.</p>

De fusiegemeente wenst welbepaalde taken van gemeentelijk belang waarmee een autonoom gemeentebedrijf belast is, uit te breiden tot het ganse grondgebied van de samengevoegde gemeente.

Een statutenwijziging en het afsluiten van een nieuwe beheersovereenkomst met de samengevoegde gemeente is vereist. Aangezien de gemeente de enige aandeelhouder is van het autonoom gemeentebedrijf, is flexibiliteit hier mogelijk en kan de nieuwe fusiegemeente deze beslissing om het even wanneer nemen. Het is aangewezen om de gevolgen onder andere op het fiscale vlak van deze schaalvergroting te laten onderzoeken.

Regelgeving

Artikelen 225 t.e.m. 230 en 232 t.e.m. 244 Gemeentedecreet

Gemeentelijk extern verzelfstandigde agentschappen in privaatrechtelijke vorm

Een gemeentelijk privaatrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap is een vennootschap in de zin van het Wetboek van Vennootschappen, of een vereniging of stichting in de zin van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
De fusiegemeente wenst een stopzetting van het deelgenootschap in deze vennootschap.	De beslissing is afhankelijk van de desbetreffende privaatrechtelijke regelgeving.
De fusiegemeente wenst welbepaalde taken waarmee een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm belast is, uit te breiden tot het hele grondgebied van de samengevoegde gemeente.	Een wijziging van de statuten en van de samenwerkingsovereenkomst is vereist. De fusiegemeente moet daarbij rekening houden met de desbetreffende privaatrechtelijke regelgeving.

Regelgeving

Artikel 225 t.e.m. 230 en 245 t.e.m. 247 Gemeentedecreet

Participaties

De betrokken gemeenten moeten de inventaris waarvan hierboven sprake verder aanvullen met de andere entiteiten waarin de samen te voegen gemeenten en OCMW's participeren. Het betreft hier de deelname van de gemeenten aan rechtspersonen op basis van artikel 195 van het Gemeentedecreet of op basis van andere decretale of wettelijke bepalingen. Geval per geval zal dus onderzocht moeten worden welke concrete impact de participatie van de nieuwe rechtspersoon als rechtsopvolger van de oorspronkelijke gemeenten of OCMW's zal hebben .

Andere groeperingen van gemeenten

De betrokken gemeenten inventariseren ook de andere samenwerkingsverbanden waarvan ze deel uitmaken.

Naast de samenwerkingsverbanden die de gemeenten op eigen initiatief oprichtten, bestaan er ook samenwerkingsverbanden die andere overheidsniveaus initieerden. Daarnaast hebben we nog gebiedsafbakeringen. Dit zijn geen samenwerkingsverbanden waar een concrete dienstverlening wordt uitgebouwd. De gemeenten van Vlaanderen worden opgedeeld in groepen. Zo zijn bijvoorbeeld de Vlaamse gemeenten opgedeeld in een 40-tal onderwijszones. De gemeenten van eenzelfde onderwijszone kunnen beslissen om samen een scholengemeenschap op te richten, wat dan wel een concreet samenwerkingsverband is.

Samenwerkingsverbanden, geïnitieerd door de Vlaamse overheid

- ▶ Bekkenbestuur
- ▶ Bosgroep
- ▶ Bovenlokaal opvoedingsoverleg
- ▶ Centrum voor algemeen welzijnswerk
- ▶ Centrum voor basiseducatie
- ▶ Centrum voor leerlingenbegeleiding
- ▶ Dienst schuldbemiddeling
- ▶ Erkend regionaal samenwerkingsverband
- ▶ Forum lokaal werkgelegenheidsbeleid
- ▶ Huis van het kind
- ▶ Kredietmaatschappij
- ▶ Lokaal gezondheidsoverleg
- ▶ Netwerk palliatieve zorg
- ▶ Regionaal economisch en sociaal overlegcomité (RESOC)
- ▶ Regionaal landschap
- ▶ Scholengemeenschap
- ▶ Sociaal verhuurkantoor
- ▶ Sociale huisvestingsmaatschappij
- ▶ Streektafel
- ▶ Werkwinkel

Samenwerkingsverbanden, geïnitieerd door de provinciale overheid

- ▶ Bibliotheekregio
- ▶ Sportregio

Samenwerkingsverbanden, geïnitieerd door de federale overheid

- ▶ Hulpverleningszone
- ▶ Politiezone

Gebiedsindelingen

- ▶ Bekken
- ▶ Deelbekken
- ▶ Onderwijszone
- ▶ Zorggebied
- ▶ Zorgregio

In het kader van de regioscreening inventariseerde de Vlaamse overheid de lokale samenwerkingsverbanden. Op basis van de gegevens die in deze inventaris zijn opgenomen, zijn interactieve beleidsrapporten ter beschikking.

Juridische zaken

De roerende en onroerende goederen van de oorspronkelijke gemeenten worden op de samenvoegingsdatum overgedragen aan de nieuwe gemeente. De nieuwe gemeente neemt dan ook de rechten, plichten en lasten over die voortvloeien uit overeenkomsten van de samengevoegde gemeenten. De nieuwe gemeente zet de uitvoering van overheidsopdrachten op die datum voort voor de aanneming van werken, leveringen en diensten, die de oorspronkelijke gemeenten gunden. Na de fusie zal de nieuwe gemeente mogelijk een aantal beslissingen moeten nemen over deze zaken. Voor de (on)roerende goederen gaat dit bijvoorbeeld om een opzegging, aanpassing en/of uitbreiding van de overeenkomst waar zij hun oorsprong in vinden, een verkoop bij overtal van bepaalde (on)roerende goederen door de fusie of zelfs het tegenstelbaar maken van intellectuele rechten.

Het is cruciaal om voor de eigenlijke samenvoeging de voorbereidingen te starten zodat de nieuwe gemeente met kennis van zaken het beleid kan bepalen. Vaak gaat het om zaken met een grote financiële impact. De regelgever voorziet niet in een decretale termijn voor de concrete opstart van de voorbereidingen. Dit behoort tot de lokale autonomie. Het strekt aanbeveling om hiermee ten laatste vóór de indiening van het gezamenlijk voorstel aan de Vlaamse Regering te starten.

De indeling hieronder volgt de structuur van artikel 12 van het Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016. Per onderdeel geven we een overzicht van de aangewezen acties en timing.

Telkens vragen we de oorspronkelijke gemeenten om een inventaris op te stellen. Dit is relevant om een beeld te krijgen van de as-is-situatie, het beleid dat ze hebben gevoerd en de eventuele te nemen beslissingen over de lopende zaken. De nieuwe gemeente zal op basis van deze inventarissen beslissingen kunnen nemen over de overgedragen roerende goederen (bijvoorbeeld: verkoop roerend goed, voldoen aan tegenstelbaarheidsvoorschriften intellectuele rechten, ...), onroerende goederen (bijvoorbeeld: verkoop, wenselijkheid behoud zakelijke rechten, ...), de lopende overeenkomsten en de overheidsopdrachten.

Daarbij moeten de gemeenten steeds rekening houden met de periode van lopende zaken die start vanaf het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging. Dit om te vermijden dat ze ingrijpende beslissingen nemen die de nieuwe gemeente ernstig zouden bezwaren. Handelingen die niet tot de lopende zaken behoren, kunnen ze stellen na een verplicht overleg tussen de gemeenten (artikel 11 van het Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016).

De samenvoeging van gemeenten heeft van rechtswege de oprichting van een nieuw OCMW tot gevolg. Al het voorgaande geldt ook voor de samen te voegen en de samengevoegde OCMW's.

Roerende goederen

Het bestuur inventariseert alle roerende goederen, bijvoorbeeld het wagenpark, boeken van de bibliotheek, meubels, kunstvoorwerpen,... Verder brengt het bestuur de eventuele intellectuele eigendomsrechten zoals auteursrechten, domeinnamen, databanken, tekeningen en modellen in kaart.

Specifieke aandachtspunten

De volgende elementen vereisen specifieke aandacht. We duiden ze aan per roerend goed:

- ▶ Roerende goederen verminderen?
Gemeenten zoeken uit of ze bepaalde roerende goederen kunnen verminderen. Is het bijvoorbeeld nodig/nuttig om het wagenpark te verkleinen? Zijn er goederen die bijvoorbeeld in overtal zijn en die ze kunnen verkopen? Dit gebeurt door vergelijking en in samenspraak met de andere samen te voegen gemeente(n). De uiteindelijke beslissing is de bevoegdheid van de nieuwe gemeente.
- ▶ Eigendom of niet?
Bij de inventarisatie gaat de gemeente na of het goed eigendom is van de gemeente of gebruikt wordt op basis van bijvoorbeeld een contract.
- ▶ Levensduur roerend goed
We raden de gemeenten aan om de levensduur van het roerend goed in de inventaris op te nemen en te vermelden wat er moet gebeuren met goederen die niet meer bruikbaar zijn.
- ▶ Gerechtelijke procedures?
Gemeenten gaan na of er gerechtelijke procedures / uitspraken zijn en welke gevolgen die hebben.
- ▶ Voorwerp van stichting, legaat of schenking?
Is het roerend goed voorwerp van een stichting, legaat of een schenking waaraan bepaalde voorwaarden zijn verbonden?
- ▶ Noodzakelijk om werking te garanderen
Gemeenten lijsten de goederen op die noodzakelijk zijn om de werking te garanderen tot aan de samenvoegingsdatum en geven aan voor welke goederen geen verdere actie nodig is. Moeten ze nog goederen aankopen om de werking te blijven garanderen?

Mogelijke scenario's en de te ondernemen acties – aan te raden plan van aanpak

Mogelijke scenario's	Te ondernemen acties	Door wie?
Roerend goed is geen eigendom van de gemeente	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nagaan welke overeenkomst grondslag vormt; ▶ Bij overheidsopdracht: klik hier; ▶ Geen overheidsopdracht: opzegging, aanpassing en/of uitbreiding vereist klik hier.	Oorspronkelijke gemeente
Roerend goed nodig voor continuïteit / werking nieuwe gemeente	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Aankoop van het roerend goed; ▶ Bij overheidsopdracht: klik hier	Oorspronkelijke gemeente
Roerend goed: 1. niet langer bruikbaar 2. in overtal	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Verkoop roerend goed ▶ Andere te verantwoorden opties?	1. Oorspronkelijke gemeente; 2. Nieuwe gemeente
Overdracht intellectuele rechten onderworpen aan tegenstelbaarheidsvoorschriften	Na te gaan in de van toepassing zijnde regelgeving.	Nieuwe gemeente

Voormelde regeling geldt ook voor de OCMW's gelet op de artikelen 38, 40 en 41 van het Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016.

Regelgeving

Artikelen 7, 9, 11, 12, §1 Decreet Vrijwillige Samenvoeging Gemeenten >

Wet betreffende verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen >

Artikel 2.9.6.0.3. Vlaamse Codex fiscaliteit. >

Onroerende goederen

De oorspronkelijke gemeenten inventariseren:

- ▶ de onroerende eigendommen van de gemeente;
- ▶ de zakelijke rechten op onroerende goederen van de gemeente of op andermans eigendom;
- ▶ onteigeningsprocedures en lopende minnelijke verwervingen
- ▶ Infrastructuur, bijvoorbeeld nutsvoorzieningen (elektriciteit, water, gas, riolering), wegen, openbare verlichting

Specifieke aandachtspunten

De volgende elementen vereisen specifieke aandacht. We duiden ze aan per onroerend goed:

- ▶ Openbaar versus privaat domein
Bij de inventarisatie van de onroerende eigendom van de gemeente houdt het bestuur rekening met het onderscheid tussen openbaar en privaat domein.
- ▶ Vormen en modaliteiten zakelijke rechten
Bij de inventarisatie van de onroerende eigendom duidt de gemeente aan of het een zakelijke recht betreft. Zo kan het bijvoorbeeld gaan om erfdiensbaarheden, een erfpacht of opstalrecht waardoor de oorspronkelijke gemeenten lange tijd een zakelijk recht hebben op andermans eigendom en eventueel opstellen heeft daarop. De gemeenten gaan na hoe lang het zakelijk recht nog loopt, welke de opzeggingsmodaliteiten zijn, welke verplichtingen het bestuur heeft bij een opzegging/beëindiging van het zakelijk recht, of het contract bijzondere clausules bevat en/of het zakelijk recht nog nodig/wenselijk is in de nieuwe gemeente.
- ▶ Rechten derden op onroerende goederen
De gemeenten gaan na of derden rechten hebben op de onroerende goederen van de gemeenten. Bijvoorbeeld via een zakelijk recht of een andere verbintenis.
- ▶ Kadastrale gegevens, saneringsplicht en bodemonderzoek
De gemeenten lijsten de kadastrale gegevens op en kijken na of ergens een saneringsplicht op rust. Zo ja, kunnen de gemeenten een inschatting maken van de kosten en achterhalen of ze die eventuele kosten kunnen verhalen bij de vervuiler.
- ▶ Gerechtelijke geschillen
Verder lijsten de gemeenten de eventuele gerechtelijke geschillen/uitspraken op en welke gevolgen die hebben.

▶ Stichting, legaat of schenking?

Zo nodig vermelden ze of het onroerend goed voorwerp is van een stichting , legaat of een schenking waaraan bepaalde voorwaarden zijn verbonden.

Mogelijke scenario's en de te ondernemen acties – aan te raden plan van aanpak

Verbintenissen die eindigen voor de samenvoegingsdatum

- ▶ kunnen/moeten ze die verlengen? De gemeenten gaan na in het contract of dat in een mogelijkheid tot verlenging voorziet. Zo ja, dan moeten ze nagaan of aan de voorwaarden is voldaan en dit aftoetsen bij de andere samen te voegen gemeente.

Verbintenissen die eindigen na de samenvoegingsdatum

- ▶ kunnen/moeten gemeenten die beëindigen voor de samenvoegingsdatum? We raden aan na te gaan in het contract of dat mogelijk is en of een vervroegde beëindiging aanleiding kan geven tot een schadevergoeding.. Zo ja, aftoetsen bij de andere samen te voegen gemeente.

Dringende (grote) werken nodig aan gebouw/infrastructuur

- ▶ gemeente lijst op welk werk dringend nodig is;
- ▶ gemeente lijst andere mogelijkheden op;
- ▶ gemeente toetst oplossing af bij de andere samen te voegen gemeente.

Na de fusiedatum moet ook de overdracht van onroerende goederen aan de nieuwe gemeente worden overgeschreven door de hypotheekbewaarder met het oog op de tegenstelbaarheid aan derden. Deze registratie is kosteloos. Dit betekent dat er geen registratiebelasting is verschuldigd.

OCMW

Deze regeling geldt ook voor de OCMW's gelet op de artikelen 38, 40 en 41 van het Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016.

Regelgeving

Artikelen 7, 9, 11, 12, §2 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Wet betreffende verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen >

Artikel 2.9.6.0.3. Vlaamse Codex fiscaliteit >

Artikel 162 Wetboek registratie-, hypotheek- en griffierechten Vlaams Gewest, heden geregeld artikel 2.9.6.0.3. Vlaamse Codex >

Overeenkomsten (verzekeringen en andere contracten)

Verzekeringen

Het is aangewezen dat de oorspronkelijke gemeenten de bestaande verzekeringspakketten, zoals brandverzekering

gebouwen, verzekering burgerlijke aansprakelijkheid, verzekering voertuigen, verzekering arbeidsongevallen, alle risico's verzekeringen (bv. elektronica, machinebreuk, beeldhouwwerk, muziekinstrumenten, tentoonstellingen) voorafgaand aan de samenvoeging inventariseren. De gemeenten lichten de verzekeringen ook grondig door en bereiden al een voorstel van harmonisering (uitgewerkte alternatieven en ontwerpen) voor de nieuwe fusiegemeente.

Na de fusie stemt de nieuwe gemeente de verschillende soorten verzekeringen op elkaar af. Verschillende scenario's zijn mogelijk. We geven die hierna weer, net als de beslissingen die de nieuwe gemeente desgevallend moet nemen.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Een aanpassing van de hoogte van de verzekerde bedragen is wenselijk/noodzakelijk na de fusie	<ul style="list-style-type: none"> ▶ De nieuwe gemeente heronderhandelt het bedrag van de verzekering. ▶ De gemeente kan beslissen om een (externe) onderhandelaar aan te duiden om de verschillende verzekeringscontracten te vergelijken ("consultancy-opdracht") en eventueel te heronderhandelen/heraanbesteden. Als de gemeente beroep doet op een externe onderhandelaar, geldt de wetgeving overheidsopdrachten.
Een aanpassing van de hoogte van de verzekerde bedragen is niet wenselijk/noodzakelijk na de fusie.	Dit vereist geen verdere beslissing van de gemeente.
Een aanpassing van de voorwaarden van bepaalde verzekeringen is wenselijk/noodzakelijk (bv. uitbreiding toepassingsgebied).	<ul style="list-style-type: none"> ▶ De gemeente onderhandelt over de voorwaarden van de bestaande polis(sen). ▶ De gemeente kan beslissen om een (externe) onderhandelaar aan te duiden om de verschillende verzekeringscontracten te vergelijken en eventueel te heronderhandelen/heraanbesteden. Als de gemeente beroep doet op een externe onderhandelaar, geldt de wetgeving overheidsopdrachten.
De oorspronkelijke gemeenten beschikken over twee gelijkaardige verzekeringen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Beide verzekeringen blijven behouden. 2. Uitbreiding van de ene polis en opzegging van de andere polis. 3. Selectie van alternatieve polissen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen verdere actie vereist door de gemeente. 2. Heronderhandelen van de ene polis en opzeggen van de andere polis. 3. Uitschrijven van bestek, afhankelijk van de contractuele bepalingen en de overheidsopdrachtenwetgeving.
Nood aan een nieuwe verzekering	Uitschrijven van een bestek, afhankelijk van contractuele bepalingen en de overheidsopdrachtenwetgeving.

Dezelfde regeling geldt voor de OCMW's. Het verdient zeker aanbeveling dat gemeente(n) en OCMW('s) de analyse en eventuele bijsturing van de verzekeringsportefeuille samen aanpakken, met het oog op eventuele schaalvoordelen.

Andere overeenkomsten

De oorspronkelijke gemeenten maken een inventaris van de andere lopende overeenkomsten zoals concessie, huur, pacht, ruil, aankoop, verkoop, verhuur jachtrecht/visrecht, gebruiksovereenkomsten, erfdiensbaarheid, erfpacht, opstal, samenwerkingsovereenkomsten, contracten met openbare nutsmaatschappijen, onbenoemde contracten, PPS-overeenkomsten. Overeenkomsten die volgens de wetgeving overheidsopdrachten zijn gesloten, behandelen we onder punt "overheidsopdrachten".

Volgende elementen vereisen specifieke aandacht. We duiden ze per overeenkomst aan:

- ▶ Startdatum overeenkomst?
- ▶ Is er een notariële akte?
- ▶ Schreef de gemeente de overeenkomst over op het hypotheekkantoor?
- ▶ Wanneer eindigt de overeenkomst?
- ▶ Welke zijn de opzegmogelijkheden?
- ▶ Is verlenging nodig/wenselijk? Kan dit volgens het contract? Zo niet: let op de algemene beginselen behoorlijk bestuur, bv. mededinging en gelijkheid.
- ▶ Is opzegging nodig/wenselijk?
- ▶ Is herziening nodig/wenselijk/mogelijk: bv. prijs, canon herzien of aanpassen? Nagaan of dit niet strijdig is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zoals het gelijkheidsbeginsel.
- ▶ Bevat de overeenkomst speciale clausules, bijvoorbeeld terugkooprecht, voorwaarden (bijvoorbeeld bouwverplichting)?
- ▶ Loopt er een geschil over de overeenkomst? Loopt er een gerechtelijke procedure/is er een rechterlijke uitspraak? Wat zijn de gevolgen daarvan?
- ▶ Zijn er overlappingen met de andere samen te voegen gemeente?

Mogelijke scenario's en de te ondernemen acties – aan te raden plan van aanpak

Overeenkomsten die eindigen voor de samenvoegingsdatum

- ▶ Kunnen/moeten die worden verlengd? Nagaan in contract of er in een mogelijkheid tot verlenging wordt voorzien. Zo ja, nagaan of aan de voorwaarden is voldaan en dit afdrukken bij de andere samen te voegen gemeente.

Overeenkomsten die eindigen na de samenvoegingsdatum

- ▶ Kunnen/moeten die worden beëindigd voor de samenvoegingsdatum? Nagaan in het contract of dat mogelijk is. Zo ja, dit afdrukken bij de andere samen te voegen gemeente;
- ▶ Is herziening nodig/wenselijk/mogelijk: bv. prijs, canon herzien of aanpassen? Let op de algemene beginselen behoorlijk bestuur zoals gelijkheid.

Moet de samen te voegen gemeente dringend een overeenkomst aangaan om dringende problemen aan te pakken of om de continuïteit van de dienst te verzekeren?

- ▶ De gemeente lijst op welke overeenkomsten dringend nodig zijn;
- ▶ De gemeente lijst andere mogelijkheden op;
- ▶ De gemeente toetst de oplossing af bij de andere samen te voegen gemeente.

Na de fusie harmoniseert de nieuwe gemeente de bestaande overeenkomsten. Verschillende scenario's zijn mogelijk. We geven die hierna weer, net als de beslissingen die de nieuwe gemeente telkens moet nemen.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Een aanpassing van de bestaande overeenkomst na de fusie (bv. prijs, canon herzien of aanpassen) is wenselijk/noodzakelijk.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Heronderhandelen van de overeenkomst. ▶ Rekening houden met de wetgeving overheidsopdrachten en de algemene beginselen behoorlijk bestuur
Een aanpassing aan de overeenkomst is niet wenselijk/noodzakelijk na de fusie.	Geen verdere beslissing vereist van de gemeente.
De overeenkomst is niet langer gewenst.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Opzegmogelijkheden nagaan ▶ Beslissing tot opzegging meedelen overeenkomstig de voorwaarden
Nood aan een verlenging van een bestaande	▶ Nagaan of aan de voorwaarden van de verlenging is voldaan;

overeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rekening houden met wetgeving overheidsopdrachten; ▶ Beslissing tot verlenging nemen
Overeenkomsten genoemd in artikel 1 Hypotheekwet	Voldoen aan vereisten artikel 1 Hypotheekwet

OCMW

De regeling geldt ook voor de OCMW's gelet op de artikelen 38, 40 en 41 van het Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016

Regelgeving

Artikel 12, §3 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten ➤

Artikel 1 Hypotheekwet ➤

Overheidsopdrachten

Het bestuur moet alle overheidsopdrachten grondig inventariseren. Per opdracht onderzoeken de besturen of een opzegging, aanpassing en/of uitbreiding aangewezen is.

Bij de inventarisatie van de overheidsopdrachten raden we aan een onderscheid te maken naargelang de procedurele fase, waarin de opdracht zich bevindt:

- ▶ de opdracht(en), waarbij de procedure werd opgestart (goedkeuring bestek en/of publicatie van de opdracht), maar waarbij nog geen gunningsbeslissing werd genomen;
- ▶ de opdracht(en), die werden gegund maar nog niet gesloten;
- ▶ de opdracht(en), die in uitvoering zijn.

Met een 'gunningsbeslissing' wordt de beslissing van de aanbestedende overheid om de gekozen inschrijver aan te wijzen. De gunningsbeslissing op zich brengt nog geen contractuele band met de gekozen inschrijver tot stand. Dit gebeurt pas bij de 'sluiting' van de opdracht, d.i. de kennisgeving van de gunningsbeslissing aan de gekozen inschrijver.

Bij de inventarisatie kan al worden nagegaan of de nieuwe gemeente kan aansluiten bij raamcontracten die de Vlaamse Overheid voor lokale besturen aanbiedt volgens de overheidsopdrachtenregelgeving.

De nog niet-gegunde opdracht(en)

De opdracht, waarvan het (eventuele) bestek door het bevoegde orgaan van één van de oorspronkelijke gemeenten werd goedgekeurd en waarvoor er eventueel al een oproep werd gedaan tot het indienen van kandidatuurstellingen en/of offertes, wordt niet automatisch voortgezet door de nieuwe gemeente. Het decreet vrijwillige samenvoeging maakt immers uitsluitend melding van 'gegunde' opdrachten.

Na overleg kan de samen te voegen gemeente beslissen deze opdracht stop te zetten. Vond er reeds een publicatie van de opdracht plaats, dan moet de stopzetting van de opdracht op passende wijze worden gecommuniceerd.

Als de gemeente kiest om de opdracht voort te zetten, zijn er twee mogelijkheden. Ofwel neemt het bevoegde orgaan van de oorspronkelijke gemeente nog vóór de samenvoegingsdatum een gunningsbeslissing. Ofwel herneemt de

nieuwe gemeente de procedure (m.a.w. nieuwe goedkeuring van het bestek door het bevoegde orgaan van de nieuwe gemeente en een nieuwe bekendmaking). De samenvoeging van gemeenten zal leiden tot de aanpassing van de identiteit van de opdrachtgever en mogelijk ook van de inhoud en/of omvang van de opdracht in het bestek.

De gegunde maar nog niet gesloten opdracht(en)

De nieuwe gemeente zet deze opdrachten voort.

Om verschillende mogelijke redenen kan de nieuwe gemeente echter van mening zijn dat het niet wenselijk is de gegunde opdracht te sluiten. In dit geval kan ze afzien van het sluiten van de opdracht en de opdracht stopzetten. Het volgen van een procedure houdt geen verplichting in tot het sluiten van de opdracht. Aangezien er nog geen contractuele band is met de opdrachtnemer, kan de gemeente de opdracht eenvoudigweg stopzetten.

Wijzigingen aan de opdracht zijn mogelijk, maar binnen de perken van artikel 37 KB Uitvoering:

- ▶ het voorwerp van de opdracht blijft onveranderd;
- ▶ de financiële impact van de voorgenomen wijziging blijft beperkt tot 15% van het oorspronkelijke opdrachtbedrag;
- ▶ zo nodig voorziet de gemeente in een passende compensatie voor de opdrachtnemer.

Bovendien moet de gemeente rekening houden met de grenzen, die de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie afbakt. Het arrest Pissetext sanctioneert elke vorm van wezenlijke wijziging. In dit arrest reikt het Hof van Justitie drie criteria aan die de grens tussen wezenlijke en niet-wezenlijke wijzigingen nader concretiseren.

- ▶ Er is sprake van een wezenlijke wijziging als de voorgestelde wijziging van die aard is dat, indien de inhoud van de wijziging al van in het begin in het bestek aanwezig ware geweest, dit:
  - ▶ zou hebben geleid tot de toelating van andere inschrijvers dan de inschrijvers die oorspronkelijk waren toegelaten;
  - ▶ zou hebben geleid tot de keuze van een andere offerte dan die waarvoor oorspronkelijk was gekozen.
- ▶ Het tweede beoordelingscriterium heeft betrekking op een wijziging van de opdracht in de vorm van een belangrijke uitbreiding van de opdracht met werken, leveringen of diensten die niet was opgenomen in de oorspronkelijke overeenkomst.
- ▶ Ten derde is er volgens het Europees Hof sprake van een wezenlijke wijziging als de wijziging het economisch evenwicht van de overeenkomst wijzigt in het voordeel van de opdrachtnemer en dit op een wijze die door de voorwaarden van de oorspronkelijke opdracht niet was bedoeld.

De opdrachten in uitvoering

De nieuwe gemeente zet de opdrachten die op het ogenblik van de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten in uitvoering zijn, voort. Het gaat immers om 'gegunde opdrachten'.

De samenvoeging van gemeenten kan nopen tot een wijziging van de opdracht. Deze wijzigingen zijn mogelijk binnen de perken van artikel 37 KB Uitvoering en de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie in het arrest Pissetext (zie supra).

Een eenzijdige verbreking van de overeenkomst geeft de opdrachtnemer recht op schadevergoeding.

OCMW

De regeling geldt ook voor de OCMW's gelet op de artikelen 38, 40 en 41 van het Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016. Het verdient zeker aanbeveling dat gemeente(n) en OCMW('s) de analyse en eventuele bijsturing van de overheidsopdrachten samen aanpakken, met het oog op eventuele schaalvoordelen.

[Meer informatie](#)

Diensten raamcontracten	>
Arrest Pressetext	>

Regelgeving

Artikel 12, §4 Decreet Vrijwillige Samenvoeging Gemeenten	>
Artikel 35 Wet overheidsopdrachten	>
Artikel 37 KB Uitvoering	>
Artikel 1794 Burgerlijk Wetboek	>

Huisvesting en facility

Patrimoniumbeheer

Zowel in het kader van financieel beheer als van juridische zaken wordt aangegeven dat er een inventaris moet worden opgemaakt van de onroerende goederen en zakelijke rechten van de samen te voegen gemeenten. Dit is een belangrijk startpunt voor het patrimoniumbeheer van de nieuwe gemeente. Op basis van de as is- situatie wordt immers bepaald wat de toekomst zal zijn van de gebouwen waarin de diensten van de samengevoegde gemeenten gehuisvest worden. Daar komt bij dat de toekomstige organisatiestructuur van de nieuwe gemeente (personeel & organisatie) de impact op de nodige huisvesting van het personeel mede zal bepalen.

Belangrijke aandachtspunten bij het bepalen van de toekomst van het huidige patrimonium zijn de volgende:

- ▶ Welke eigendomsstatus heeft het gebouw?
- ▶ Wat is de staat van het gebouw (louderdom, EPC, netwerk- en energievoorzieningen, ...)?
- ▶ Wat is de capaciteit van het gebouw (werkplekken, archief, serverruimtes, parking, ...)?
- ▶ Voor welke diensten verleent het gebouw zich?
- ▶ Wordt het gebouw gebruikt door een derde partij?
- ▶ Wat zijn de recurrente onderhoudskosten aan het gebouw?
- ▶ Voor welke gebouwen zijn investeringswerken nodig?

Om dit meer in detail per gebouw na te gaan, kan de 'checklist gebouwen' (zie hieronder: meer informatie) gehanteerd worden om alle gebouwgegevens te inventariseren. Van zodra de inventarisatie van het patrimonium gebeurd is, kan men zich buigen over volgende beslissingen:

- ▶ Waar zal het gemeentehuis van de nieuwe gemeente zich bevinden?
- ▶ Welke gebouwen worden gebruikt voor het huisvesten van de personeelsleden?
- ▶ Wat is de toekomst van de andere gebouwen (behouden, afstoten of afbreken)?
- ▶ Welke investeringswerken zijn nodig?
- ▶ Welke functie krijgen de te behouden gebouwen?
  - ▶ Welke gebouwen krijgen een functie, waardoor deze publiek en integraal toegankelijk moeten zijn (naar burgers toe: zichtbaarheid van het gebouw, toegankelijkheid voor andersvaliden, voorzien van bezoekers-WIFI, ...)?
  - ▶ Welke specifieke voorzieningen zijn er nodig in het kader van de dienstverlening (loketfuncties, gesprekslokalen, opslagplaats voor uit te lenen materiaal, infobalie, bibliotheekzone, telefonie voor een infolijn, ...)?

Op basis van de genomen beslissingen kan een kostenraming worden opgemaakt voor het beheer en onderhoud van het patrimonium van de nieuwe gemeente, maar kan ook alles opgestart worden in functie van de ingebruikname

van de gebouwen:

- ▶ Welke verhuisbewegingen zijn nodig op welke timing?
- ▶ Welke gebouwen hebben een werkplekherinrichting nodig en op welke timing?
- ▶ Welke andere werken zijn nodig om het gebouw in gebruik te nemen (keuringen, renovatiewerken, veiligheidsplannen laten opmaken, brandpreventiedossier opstellen, ...)?
- ▶ Wat moet er gebeuren met de lopende contracten in de gebouwen (stopzetting, overzetting of vernieuwing)? Zie ook '[overeenkomsten \(verzekeringen en andere contracten\)](#)'.

Om dit nodige acties voor de ingebruikname van een gebouw meer in detail te bekijken, kan u de 'checklist verhuis' (zie hieronder: meer informatie) raadplegen.

Technisch beheer van gebouwen

Om ervoor te zorgen dat het patrimonium verantwoord beheerd worden, is het belangrijk dat er voor alle gebouwen aandacht wordt besteed aan onderhoudsplanning, keuringen en attesten en energieverbruik op maat van het betreffende gebouw. De functie en het gebruik van een gebouw bepaalt immers wat de infrastructuur nodig heeft. Bijvoorbeeld: een plan voor legionellabeheersing zal er anders uitzien bij een sporthal (douches) dan in een administratief gebouw. Om hier meer in detail op in te gaan, kan u steeds gebruik maken van de checklist gebouwen (zie hieronder: meer informatie).

Veiligheid van gebouwen

Naast het onderhoud van het patrimonium dient men aandacht te besteden aan toegangs- en brandveiligheid van gebouwen. Voor ieder gebouw dient u na te gaan welke veiligheidsvereisten er zijn: een gebouw met publieke functie waar de medewerkers geconfronteerd kunnen worden met agressieve cliënten, zal andere veiligheidsvereisten hebben dan een opslagplaats voor materiaal. Inzake brandveiligheid maakt u dan weer werk van een brandpreventiedossier. Ook dit is steeds op maat van het gebouw te maken, maar wat wettelijk vastgelegd is, vindt u [hier](#).

Meer informatie

Indicatieve checklijst gebouwen

Indicatieve checklijst verhuist

Facilitair management

De organisatie van het facilitair management kan bij de oorspronkelijke gemeenten voor de fusie nog op verschillende manieren gebeuren. De fusie van gemeenten, OCMW's en andere gemeentelijke organisaties geeft de uitgelezen kans om de organisatie van de facilitaire dienstverlening op grotere schaal toe te passen en zo te besparen op de nodige middelen en efficiëntiewinsten te boeken. Door de resources van de fuserende entiteiten samen te leggen, kan men de oefening maken: hoe kunnen we meer doen met minder voorzieningen? Eén schoonmaakcontract voor alle gebouwen van de gemeente kan voordeliger zijn; één restaurant delen in plaats van er twee uit te baten, kan goedkoper zijn, ...

In dit deel worden de facilitaire voorzieningen voor de interne werking toegelicht en niet deze in het kader van de dienstverlening naar de burger toe (bijvoorbeeld: met 'afvalbeheer' wordt bedoeld het beheer van het afval ten gevolge van de werking en niet de afvalophaling/voorzieningen in het containerpark voor de burger; met 'onthaal' wordt bedoeld een onthaal voor het eigen personeel en niet de loketfuncties voor burgers).

Eerst en vooral is het ook hier een kwestie van te starten met inventariseren: hoe wordt het facilitaire luik vandaag ingevuld bij de fusierende gemeenten (facilitaire diensten/medewerkers van de fusierende gemeenten)? Welke manier van werken heeft de meeste voordelen? Welke manier van werken wordt verdergezet na de fusie (wordt er bijvoorbeeld gebruik gemaakt van een Facilitair Management Informatie Systeem (softwarepakket voor facilitaire dienstverlening), hoe verlopen financiële processen van bestellingen, ...)?

- ▶ Afvalbeheer:
recyclage en ophaling
- ▶ Postverwerking:
verzending en verdeling (tussen de diensten/gebouwen van de gefuseerde gemeente. Dit kan bijvoorbeeld zijn: het voorzien van een estafettedienst tussen de gebouwen, het voorzien van een postlokaal met frankeermachine, ...)
- ▶ Vergaderfaciliteiten:
inrichting van vergaderzalen en nodige vergadertools zoals beamers en projectieschermen.
- ▶ Onthaal:
onthaal voor medewerkers om bijvoorbeeld een dienstfiets te ontlenen, leveranciers of bezoekers te ontvangen, ...
- ▶ Catering op de werkplek:
catering voor de medewerkers organiseren door bijvoorbeeld toegang te verlenen tot de restaurants van gemeentelijke organisaties (woonzorgcentra, OCMW'S, ...), gratis fruit of soep op de werkplek aan te bieden, of door drank- en snoepautomaten te voorzien.
- ▶ Schoonmaak van de werkplek:
Periodieke schoonmaak van de werkplekken en reguliere glaswas van de gebouwen

Meer informatie

Indicatieve checklijst gebouwen

Duurzame mobiliteitsvoorzieningen eigen personeel

De vrijwillige fusie van gemeenten kan een aanzienlijke impact hebben op de mobiliteitsvoorzieningen. De eerste vraag is welk mobiliteitsbeleid de nieuwe gemeente zal voorstellen en welk plan hieraan gekoppeld wordt.

Een groot aantal van de lokale besturen hebben bijvoorbeeld de burgermeestersconvenant ondertekend, waardoor deze gemeenten zich engageren om de uitstoot op hun grondgebied terug te dringen met 20% tegen 2020. Het mobiliteitsplan van de gemeente kan hier een grote bijdrage aan leveren. Een ander voorbeeld kunnen we geven vanuit de Vlaamse Overheid, die in de periode 2005-2030 een reductie met minstens 40% van de CO₂-emissie t.g.v. brandstofverbruik vooropstelt. Om deze doelstelling te behalen werd het actieplan mobiliteit opgesteld, waarin volgende strategische doelstellingen vooropgesteld worden:

“In het kader van de vermindering van haar CO₂-uitstoot op vlak van mobiliteit wil de Vlaamse overheid de milieu-impact van haar verplaatsingen verminderen door haar mobiliteit op drie gebieden te verduurzamen:

- ▶ *Stimuleren van duurzaam mobiliteitsgedrag (vnl. energiezuinig rijgedrag en kiezen voor een meer duurzaam vervoermiddel);*
- ▶ *Voorkomen van verplaatsingen (minder kilometers afleggen, vergaderingen in de digitale werkplek of vergaderingen anders plannen, etc.);*
- ▶ *Vergroenen van het wagenpark (onvermijdbare autokilometers afleggen in een minder milieubelastende auto, wagenpark verkleinen door oude vervuilende wagens te verwijderen en systematisch kiezen voor kleinere voertuigen met lager verbruik!).”*

Bij het samenvoegen van gemeenten kunnen soortgelijke doelstellingen vooropgesteld worden, waarna het opmaken

van een concreet mobiliteitsplan volgt. Dit start bij het inventariseren van de huidige mobiliteitsvoorzieningen van zowel de gemeenten als de OCMW's en andere gemeentebedrijven: voertuigenpark (dienstvoertuigen zoals personenwagens, vrachtwagens, moto's, fietsen, ...), abonnementen voor openbaar vervoer voor het personeel, parkeergelegenheid, mobiliteitsbeleid voor de eigen medewerkers... . De volgende stap is het bepalen van de toekomstige mobiliteitsvoorzieningen (vervoersbehoefteplan – wat is er eigenlijk nodig?). De gap tussen de as is en de to be bepaalt welk mobiliteitsplan er nodig is, waarbij men rekening houdt met de nodige duurzaamheidscriteria. Enkele voorbeelden:

- ▶ maximaal gebruik van (dienst)fietsen en openbaar vervoer door personeel
- ▶ stimulerend beleid voor het gebruik van milieuvriendelijk vervoer
- ▶ verlagen van de ecoscore van het totale wagenpark (afstoten van vervuilende wagens, aankoop van wagens met goede ecoscore)

Op vlak van mobiliteit kunnen fuserende gemeenten op deze manier een groot verschil betekenen inzake duurzaamheid, maar dus ook grote efficiëntiewinsten boeken in het gebruik naar vervoersmiddelen toe. Ook hier geldt opnieuw dat gedeelde middelen, meer kunnen betekenen.

Informatie, archief en ICT

Informatie en archief

Situering

Elke organisatiewijziging heeft invloed op het informatiebeheer van de betrokken partners. Voor de goede werking en dienstverlening van alle betrokkenen is het belangrijk dat informatie toegankelijk blijft. Daar komen heel wat praktische uitdagingen bij kijken. Vaak moeten ontsluitingsystemen op elkaar worden afgestemd, zijn er andere culturen in het omgaan met informatie, ...

Een aantal basisprincipes uit de archief- en informatiewetenschap bepalen de grote lijnen voor de verdeling van archieven bij fusie. Deze basisprincipes zijn:

- ▶ Er blijft geen informatie verweesd achter. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor alle betrokken informatie (die al dan niet overgedragen wordt) is geregeld. Informatie die niet beheerd wordt, wordt al gauw ontoegankelijk, onoverzichtelijk, ... Hierdoor komen de rechten van de recht- en informatiezoekende burger in het gedrang.
- ▶ Een organisatie moet kunnen beschikken over de informatie die ze nodig heeft om haar taken te kunnen uitvoeren en doelstellingen te realiseren. Het gaat dan om dossiers, databanken, ... die de realisatie van de taken en doelstellingen ondersteunen. Wanneer een organisatie niet kan beschikken over de voor de uitoefening van die taak relevante informatie, komt de correcte uitvoering van die taak in het gedrang. Het gaat dus ook om informatie die is opgesteld of ontvangen door de betrokken overheden als werkgever, als aanbestedende overheid, ... In een aantal zeldzame gevallen bestaat er ook informatie die permanent bewaard moet worden omwille van juridische redenen, zoals bijvoorbeeld authentieke aktes. Ook deze informatie moet mee overgedragen worden.
- ▶ Er wordt geen onderscheid gemaakt naar dragers. Zowel informatie op analoge drager als op digitale drager is in scope.

Bij fusies van gemeenten komt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de betrokken informatie te liggen bij het college van burgemeester en schepenen van de nieuwe gemeente. Dit geldt ook voor de historische archieven van de betrokken gemeenten. De verantwoordelijkheid voor het beheer van de betrokken bestuursdocumenten komt te liggen bij de secretaris van de nieuwe gemeente.

In de praktijk zal het er vooral op aankomen om een aantal praktische elementen uit te klaren. Telkens moet daarbij gekeken worden naar de bestaande situatie om zo de best mogelijke toekomstige situatie uit te tekenen. Volgende elementen kunnen hierbij aan bod komen:

- ▶ Wie staat in voor het praktische beheer? Had één van de betrokken gemeenten reeds een aparte archiefdienst? Welke processen en procedures zijn er voor het beheer van informatie?
- ▶ Moet er verhuisd worden naar een nieuw administratief centrum? Welke diensten verhuizen?
- ▶ Welke diensten worden samengevoegd en moeten dus ook hun informatie samen gaan beheren? Hoe is deze informatie geordend? Werken ze digitaal? Met welke software?
- ▶ Moeten er extra middelen voorzien worden voor het beheer van de informatie tijdens en na de fusie? Kan/ mag er nog archief worden vernietigd? Is er een aparte archiefruimte voor minder geraadpleegde dossiers? Kunnen er nog dossiers naar deze archiefruimte worden overgedragen? Moeten we daarvoor verpakkingsmateriaal voorzien?
- ▶ ...

Een goede voorbereiding is van belang. Zonder voorbereiding komt de toegang tot de dossiers in het gedrang en stijgt ook het risico op een (tijdelijke) verstoring van de dienstverlening naar de burger.

Om u hierbij te helpen ontwikkelde het Agentschap Informatie Vlaanderen de leidraad 'Informatiebeheer bij grote organisatiewijzigingen'.

Contact

- ▶ [Agentschap Informatie Vlaanderen](#)
- ▶ E-mail: informatiemanagement@kb.vlaanderen.be

Regelgeving

Archiefdecreet	>
Archiefwet	>
Artikel 12 § 1 Decreet Vrijwillige Samenvoeging van gemeenten	>

Meer informatie

Organisatiewijziging archiefdecreet	>
Leidraad informatiebeheer	>

ICT

Algemeen

De ICT-strategie van een nieuwe gemeente staat er niet van vandaag op morgen. Beslissingen en de voorbereiding om naar één ICT-strategie te gaan of dit uit te werken van nul, is een oefening van lange adem, waarbij kosten-baten snel kunnen oplopen: voldoende analysewerk is daarom geoorloofd. Een migratietraject om verschillende omgevingssystemen naar één geheel te brengen kan complex zijn, daarom is het aan te raden je hierin te laten ondersteunen/adviseren door een expert. Indien geen van de lokale besturen zo'n profiel in dienst heeft, kunnen

lokale besturen ten rade gaan bij Het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse Overheid voor het in dienst nemen van een tijdelijke werkracht via het raamcontract voor ICT-profielen. Bovendien heeft Het Facilitair Bedrijf een aantal andere ICT-raamcontracten waarvan lokale besturen gebruik kunnen maken: denk bijvoorbeeld aan exploitatiegebonden ICT-diensten, telefonie, aankoop van ICT-producten.

Een inventarisatie van wat van de verschillende fuserende lokale besturen moet worden samengebracht naar één systeem/geheel is essentieel om het migratietraject te kunnen plannen. Enerzijds start dit met het in kaart brengen van mensen en middelen: ICT-personeel intern en extern en ICT-budget. Anderzijds is een inventaris nodig van alle hard- en software, waar dit draait en hoe dit aan elkaar geconnecteerd is.

Inzake ICT zijn vier topics van belang: werkplek, datacenter, applicaties en netwerk. Voor elk topic brengt men ook hier de as-is toestand, de to-be toestand en het transitietraject, om van de huidige stand van zaken naar de nieuwe situatie over te gaan, in kaart.

Werkplek

Om de as-is toestand met betrekking tot het domein werkplek vast te stellen, dient het volgende geïnventariseerd te worden:

- ▶ Betrokken werknemers + basisgegevens (huidige standplaats, entiteit, email-adres,...)
- ▶ Werkstations (pc's, tablets...), printers...
- ▶ GSM's, smartphones, vaste telefonie
- ▶ Specifieke client software (incl. licenties)
- ▶ Contracten met huidige providers (telecom)

Naast de inventarisatie dient een evaluatie plaats te vinden van werkstations en GSM's, smartphones en vaste telefonie. Men bepaalt de to-be toestand door volgende aspecten te onderzoeken:

- ▶ Wie komt waar (standplaats, entiteit) terecht?
- ▶ Welke diensten zullen afgenomen worden van welke provider?
- ▶ Minimum vereisten voor werkstation (hard- en software)
- ▶ Minimum vereisten voor GSM's, smartphones.

Daarnaast kan voor het topic 'werkplek' een migratietraject op poten worden gezet. Hiervoor onderneemt men het volgende:

- ▶ Bepalen/opstellen benodigde draaiboeken (verhuis, email migratie, data migratie, verandering provider...)
- ▶ Bepalen benodigde werkstations, printers
- ▶ Bepalen benodigde GSM's, smartphones
- ▶ Bepalen impact op netwerkvoorzieningen (bandbreedte, toegangspunten...)
- ▶ Bepalen training (van ICT-personeel en eindgebruikers) vereisten
- ▶ Bepalen helpdesk vereisten

Datacenter

Om zicht te hebben op de stand van zaken betreffende het topic 'datacenter', worden de bestaande datacenters (computerzalen, hardware, software, licenties, lopende contracten...) op een rij gezet en de veiligheidsvereisten, inclusief redundantie, in kaart gebracht. Vervolgens wordt de oefening gemaakt in welke mate de datacentra geconsolideerd kunnen worden. Het plannen van het migratietraject houdt het bepalen en uitwerken van een migratiescenario per datacenter in (tijdelijk gebruik, overname, overgang naar cloud, ...).

Applicaties

Voor het domein 'applicaties' inventariseert men opnieuw de as-is toestand van de bestaande applicaties (incl. hardware- en softwarevereisten, licenties, netwerkvereisten, aangeboden SLA's, onderhoudscontracten...). Hierbij zijn tevens de veiligheidsvereisten cruciaal. Onder applicaties worden ook intra- en internetsites gerekend. Inzake de to-be toestand wordt de vraag gesteld welke applicaties nodig zijn om te voldoen aan de business requirements. Per applicatie wordt (indien nodig) een migratiescenario uitgewerkt: tijdelijk gebruik, overname, combinatie met een andere applicatie, vervangen door een andere applicatie. Bovendien gaat men de impact na op het gebruik van de datacenters en het netwerk (bandbreedte, datastromen...). Ook bij het opzetten van het migratietraject zijn de veiligheidsvereisten van belang.

Netwerk

Om de bestaande situatie te omschrijven voor het domein netwerk zijn de volgende elementen cruciaal:

- ▶ Inventarisatie locaties
- ▶ Bandbreedte verbruik
- ▶ Veiligheidsvereisten (incl. redundantie)

Met betrekking tot de to-be toestand dient in het bijzonder aandacht geschonken te worden aan:

- ▶ (Nieuwe) locaties en gewenste connectiviteit ifv. domeinen, werkplek, applicatie, datacenter
- ▶ Bepalen nieuwe topologie
- ▶ Capaciteitsvereisten ifv. domeinen werkplek, applicatie, datacenters
- ▶ Veiligheidsvereisten incl. redundantie

Het migratietraject omvat de definitie van het verschil tussen de to-be versus de as-is. Voor alle domeinen dienen de timing, resources (eigen personeel, ingehuurd personeel), budget (investering en recurrent), communicatieplan en risico's in kaart te worden gebracht, zodat de migratie kan worden aangevat. Alle betrokken stakeholders moeten worden aangeduid en er moet vastgelegd worden wie wat communiceert, wanneer en via welke kanalen. Hierbij schenkt men best extra aandacht aan de wijzigingen die een impact hebben op de personeelsleden. Mogelijks zijn enkele opleidingen voor het gebruik van (ver)nieuw(d)e toepassingen en werkwijzen noodzakelijk om het personeel mee te krijgen in dit verhaal.

Contact

Het Agentschap Informatie Vlaanderen is bereid om gemeenten in een fusietraject te faciliteren in de ICT-optimalisatieoefening.

U kan daarvoor contact opnemen met Ivan Stuer, directeur-informaticus van de Afdeling Informatiebeheer: ivan.stuer@kb.vlaanderen.be.

Ter inspiratie kan de leidraad van het Agentschap Informatie Vlaanderen geraadpleegd worden.

Meer informatie

Inspiratienota

Begraafplaatsen en lijkbezorging

Iedere gemeente moet over ten minste één begraafplaats beschikken. Meerdere gemeenten kunnen zich wel verenigen om over een gemeenschappelijke begraafplaats te beschikken.

Het geheel van begraafplaatsen op het grondgebied van een gemeente moet alle vormen van lijkbezorging kunnen aanbieden zoals bepaald bij het decreet van 16 januari 2004 op begraafplaatsen en lijkbezorging, met uitzondering van de uitstrooiing van de as op de aan het grondgebied van België grenzende territoriale zee.

Enkel een gemeente of een intergemeentelijk samenwerkingsverband kan een crematorium oprichten en beheren.

Ieder gemeentelijk of intergemeentelijk crematorium moet over een urnenveld, een strooiweide en een columbarium beschikken.

In afwijking van het voorgaande lid, kan evenwel tussen de gemeente die een begraafplaats beheert en het intergemeentelijk samenwerkingsverband dat een aangrenzend intergemeentelijk crematorium beheert een overeenkomst worden afgesloten waarin bepaald wordt dat ze het urnenveld, de strooiweide en het columbarium van de gemeentelijke begraafplaats ter beschikking van het aangrenzende intergemeentelijke crematorium wordt gesteld.

Gemeenten hebben veel over de begraafplaatsen en de lijkbezorging geregeld in een huishoudelijk reglement op de begraafplaatsen en een politiereglement op de begraafplaatsen (naast mogelijke belasting-of retributiereglementen). Een voorbeeld van wat in een huishoudelijk reglement kan voorkomen, is of er al dan niet concessies mogelijk zijn en indien wel, de duurtijd hiervan. Een voorbeeld van wat in een politiereglement kan voorkomen, is o.a. de afmetingen van de graftekens.

Bij fusie zal de nieuwe fusiegemeente de huishoudelijke reglementen en politiereglementen van de oorspronkelijke gemeenten samenvoegen tot één huishoudelijk reglement op de begraafplaatsen en één politiereglement op de begraafplaatsen. Hiervoor kunnen we verwijzen naar [Politieverordeningen en andere reglementen](#).

Volgende elementen vereisen specifieke aandacht bij het harmoniseren van de reglementen:

- ▶ De gemeenten voorzien in een zelfde juridisch regime voor al hun begraafplaatsen. Bijvoorbeeld: als de gemeente concessies toestaat, dan moet zij dit toestaan op al haar begraafplaatsen.
- ▶ De fusiegemeente kan niet bepalen dat inwoners van de vroegere gemeente A enkel op de begraafplaats van deze vroegere gemeente begraven mogen worden of hun asurn bijgezet mag worden of hun as uitgestrooid mag worden. Als inwoners van de vroegere gemeente A op de begraafplaats van de vroegere gemeente B wensen begraven te worden of hun asurn te laten bijzetten of hun as te laten uitstrooien, dan moet dit mogelijk zijn.
- ▶ De duurtijd en de prijs van de concessies die de vroegere gemeenten hebben toegestaan, blijven voor deze concessies behouden. Als de vroegere gemeente A in een langere concessietermijn voor haar concessies voorzag (bijvoorbeeld 50 jaar) dan de nieuwe fusiegemeente (bijvoorbeeld 30 jaar) dan blijft die langere termijn van 50 jaar behouden. De nieuwe gemeente kan die termijn niet terugbrengen tot 30 jaar voor de lopende concessies. Als de fusiegemeente een nieuwe concessie toestaat, geldt uiteraard de (nieuwe) maximale duurtijd die de gemeenteraad van de fusiegemeente heeft vastgelegd.
- ▶ De minimale en de maximale afmetingen waarin de vroegere gemeenten voor hun graven (geconcedeerde en niet-geconcedeerde) voorzagen, blijven voor die graven uiteraard behouden.

Een vrijwillige samenvoeging kan (moet niet) tot gevolg hebben dat bepaalde begraafplaatsen gesloten zullen worden. Het volstaat dan immers dat de nieuwe gemeente over één begraafplaats beschikt waar alle mogelijkheden (begroving, bijzetting in een columbarium of op een urnenveld en verstrooiing op een strooiweide) worden aangeboden. In dit geval moet de fusiegemeente de procedure voor sluiting / ontruiming van [artikel 5 van het decreet van 16 januari 2014](#) volgen.

Regelgeving

Artikelen 2, 5, 6 en 10 Decreet begraafplaatsen en lijkbezorging

Besluit Vlaamse Regering Organisatie, beheer en inrichting begraafplaatsen en crematoria

Erediensten

Algemeen

De gemeente heeft een aantal verplichtingen tegenover alle erkende eredienstenbesturen op het grondgebied, met name de rooms-katholieke, de protestantse, de anglicaanse en Israëlitische erediensten:

1. Bijpassen exploitatietekorten
2. Bijdragen in investeringen gebouwen eredienst
3. Huisvesting
  - ▶ *residerende bedienaar*
    - ▶ pastorij of woning of woonstvergoeding – eventueel ook secretariaatsvergoeding
  - ▶ *geen residerende bedienaar*
    - ▶ ruimte voor ontvangst, vergaderingen, archief of secretariaatsvergoeding

Ten minste tweemaal per jaar vindt een overleg plaats tussen een afvaardiging van het centraal kerkbestuur en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen. Daarnaast kan een overleg ook steeds op verzoek van één van beide partijen plaatsvinden. Naar aanleiding van dit overleg kunnen beide partijen een aantal afspraken vastleggen (bijvoorbeeld over de prioritaire noden en investeringen).

Welke beslissingen dient de nieuwe gemeente te nemen?

Verplichtingen en afspraken

In geval van een fusie neemt de nieuwe gemeente de verplichtingen van de oorspronkelijke gemeenten over, net als de afspraken gemaakt tijdens het overleg tussen de oorspronkelijke gemeenten en de eredienstbesturen. De nieuwe gemeente kan ervoor opteren om opnieuw te onderhandelen over de bestaande afspraken. We raden fusiegemeenten aan om zo vlug mogelijk na de installatie van het nieuwe college van burgemeester en schepenen in overleg te treden met de eredienstbesturen. Zo kunnen ze nagaan of en welke afspraken voor (her)bevestiging of aanpassing in aanmerking komen. Met het oog op het opmaken van het budget, het meerjarenplan en de jaarrekening kunnen ze ook tot nieuwe afspraken komen.

Als de gebiedsomschrijving van een parochie ook gelegen is in (een) andere gemeente(n) dan de fusiegemeente, wordt deze andere gemeente(n) ook betrokken bij dit overleg.

Bij een eerste contactopname met de bestaande kerkfabrieken en (indien aanwezig) het centraal kerkbestuur is het raadzaam dat de nieuwe fusiegemeente wijst op de verplichtingen van het Eredienstendecreet (artikel 25, 1ste en 2de lid). De fusie zal immers een gevolg hebben voor hun organisatie:

- ▶ Als op het grondgebied van de fusiegemeente twee of meer parochies van de rooms-katholieke eredienst erkend zijn, waarvan de hoofdkerk gelegen is op het grondgebied van de gemeente, moet een centraal kerkbestuur worden opgericht. Dit zal na de fusie onvermijdelijk het geval zijn.
- ▶ Als op het grondgebied van de fusiegemeente meer dan acht kerkfabrieken zijn, kan de Vlaamse Regering, op voorstel van het erkend representatief orgaan, machtiging verlenen tot de oprichting van twee of meer centrale kerkbesturen.
- ▶ Het kan ook zijn dat na de fusie twee centrale kerkbesturen moeten fuseren tot één kerkbestuur of dat de samenstelling van één centraal kerkbestuur moet wijzigen.
- ▶ Bij problemen kan de gemeente het bisdom om initiatief of bemiddeling vragen.

Vóór de eigenlijke fusie kunnen de oorspronkelijke gemeenten hiervoor al een aantal voorbereidingen opstarten. Zo

kunnen ze een inventaris maken van de bestaande eredienstbesturen, de afspraken uit het overleg, een overzicht bezorgen van de jaarrekeningen, budgetten en meerjarenplannen zodat het nieuwe schepencollege met kennis van zaken het overleg kan aangaan met de verschillende erkende eredienstbesturen op het grondgebied.

Subsidies

De nieuwe fusiegemeente maakt een kerkenplan op of ontwikkelt een langetermijnvisie voor alle gebouwen van de eredienst op het grondgebied. Dit is ook van belang om aanspraak te kunnen maken op subsidies.

Als de gebiedsomschrijving van een parochie ook gelegen is in (een) andere gemeente(n) dan de fusiegemeente, betreft de fusiegemeente deze andere gemeenten(n) bij de ontwikkeling van de langetermijnvisie op de gebouwen van de eredienst.

Regelgeving

Artikelen 25, eerste en tweede lid, 33 en 52/1 Decreet erkende erediensten

Decreet toekenning subsidies gebouwen

Omzendbrief

Conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse Parochiekerk'

Burgerlijke stand en bevolking

We leveren dit op bij de tweede 'release' van het draaiboek.

Naamgeving

Benaming gemeente

De bevoegdheid om een naam aan een gemeente toe te kennen of een bestaande gemeentenaam te wijzigen, komt toe aan de decreetgever. Uitzondering hierop zijn de gemeenten genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (de zes facilitatengemeenten rond Brussel) en van de gemeente Voeren. Voor deze laatste gemeenten blijft de federale wetgever bevoegd.

De Vlaamse Regering bepaalt de schrijfwijze van de namen van de gemeenten.

Bij een voorgenomen fusie stellen de oorspronkelijke gemeenten een naam van de nieuwe gemeente voor aan de decreetgever. Dit gebeurt via opname in het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging dat wordt ingediend bij de Vlaamse Regering. Het uiteindelijke samenvoegingsdecreet zal de definitieve naam van de fusiegemeente bevatten.

Regelgeving

Artikel 7 Grondwet

Artikel 9, 2de lid en 10, 2de lid Decreet vrijwillige samenvoeging gemeenten	>
Artikel 7 Wetten gebruik talen in bestuurszaken	>
Artikel 296 Gemeentedecreet	>
Koninklijk Besluit vaststelling schrijfwijze gemeentenamen.	>

NIS, KBO en De Post

Adreswijzigingen in Staatsblad?

Wijziging adres ten gevolge van nieuwe gemeentenaam

Als twee of meer gemeenten fuseren en de nieuwe gemeente een andere naam of postcode draagt dan deze van (één van) de oorspronkelijke gemeenten, is het niet noodzakelijk dat alle ondernemingen en verenigingen op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeente waarvan de naam niet overgaat naar de nieuwe gemeente, een melding maken van de adreswijziging aan het Belgisch Staatsblad.

Als bij de fusie van gemeenten enkel een nieuwe naam of postcode (dus niet de straatnaam of het busnummer) wordt aangenomen door de nieuwe gemeente, volstaat de publicatie in het Belgisch Staatsblad van het samenvoegingsdecreet van de nieuwe gemeente en hoeven de ondernemingen en verenigingen geen aparte melding meer te maken van een adreswijziging aan het Belgisch Staatsblad.

De diensten van het Belgisch Staatsblad passen op basis van het samenvoegingsdecreet de databanken aan zodat de gebruikers geen hinder ondervinden van een wijziging van de postcode of een nieuwe naam van de gemeente.

Voor meer informatie kunt u terecht bij info.staatsblad@just.fgov.be – tel. 0800 98 809.

Wijziging adres ten gevolge nieuwe straatnaam of busnummer

Ondernemingen en verenigingen waarvan de straatnaam of het busnummer wijzigt door een fusie, moeten wel een melding maken van de adreswijziging aan het Belgisch staatsblad.

Als door een fusie van gemeenten de straatnaam en/of busnummer wijzigt van een onderneming of vereniging, is een indiening en publicatie van een adreswijziging noodzakelijk bij het Belgisch Staatsblad. Het Belgisch Staatsblad voert dit gratis door als er een attest bijgevoegd is van de gemeentelijke overheid (dit geldt dan als betalingsbewijs). Dit geldt enkel voor de publicatie van de opgelegde adreswijzigingen. Als bedrijven of verenigingen nog bijkomende wijzigingen vermelden (ontslag, benoeming, ...), gebeurt de publicatie niet gratis.

Voor meer informatie kunt u terecht bij info.staatsblad@just.fgov.be – tel. 0800 98 809

Meer informatie

Formulieren adreswijziging

KBO en NIS-code voor nieuwe gemeente?

KBO

Bij een fusie ontstaat een nieuwe fusiegemeente en worden de oorspronkelijke gemeenten opgeheven. De fusiegemeente krijgt als nieuwe entiteit een nieuw KBO-nummer. Voor meer informatie over de procedure en de toekenning kunt u terecht bij de DIBISS:

DIBISS

Directie Lokale Sociale Zekerheid

Johan Van der Bruggen

Michel Bataille

Tel. 02/239.14.00

management.socialsecurity@dibiss.fgov.be

Directie Inspectie

Alex Burke

Claude Leroy

Tel. 02/239.14.50

inspect@dibiss.fgov.be

Adres

Jozef II-straat 47 - 1000 Brussel

LET OP! Deze contactgegevens zijn geldig tot 31.12.2016 (daarna verhuis)

NIS

Als twee of meer gemeenten fusioneren, krijgt de fusiegemeente een nieuwe NIS-code. De eindgeldigheidsdata van de oude codes zullen dan aangepast worden, zodat deze eindigen als de nieuwe code begint.

Volgens de bevoegde federale dienst start er binnenkort een project waarbij verschillende Belgische instanties worden betrokken (FOD Economie, Fedict, FOD Financiën, Rijksregister, Bpost, Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid, ...). In dit project zal de lijst met NIS gemeentecodes gestandaardiseerd worden, zodat alle instanties dezelfde lijst gebruiken. Daarnaast zal er ook een procedure komen om wijzigingen (bijvoorbeeld de code voor de nieuwe gemeente) aan te vragen. Eens deze gestandaardiseerde lijst en procedure voor aanvraag van wijzigingen op punt staan, zal de informatie op de website van de FOD Economie verschijnen.

Mocht het daarvoor al nodig zijn om een nieuwe code aan te vragen, dan kunnen gemeenten zich richten tot de dienst Nomenclaturen van de FOD Economie.

Contactgegevens:

FOD Economie

North Gate

Koning Albert II-laan 16 - 1000 Brussel

e-mail: nomenclature-nomenclatuur@economie.fgov.be

Straatnamen

Bij een procedure tot volledige wijziging van een straatnaam, moeten de gemeenten de volgende, praktische stappen volgen::

1. Vaststellen van de noodzaak van de naam van een straat
2. Overmaken van vraag aan de cultuurraad. Het is niet verplicht om voorafgaandelijk advies te vragen aan de cultuurraad, wel gebruikelijk. Bovendien zal het latere advies dan ook vlotter kunnen worden verleend of zelfs maar een formaliteit zijn.
3. Formuleren van voorstel door de cultuurraad
4. College beslist over de voorlopige naam
5. Voorlopige aanvaarding van de naam door de gemeenteraad
6. Organiseren van een openbaar onderzoek (30 dagen) door:

- ▶ betrokkenen (aanwonenden 18+ en alle eigenaars woonachtig in België) aan te schrijven om de mensen kennis te laten nemen van de voorgestelde naam en er eventueel opmerkingen over te kunnen maken;
- ▶ aanplakking (bv aan gemeentehuis en onder de bestaande straatnaamborden);
- ▶ een adviesvraag te richten aan de gemeentelijke cultuurraad. Het gemeentebestuur is verplicht het advies te vragen. Indien het advies van de cultuurraad niet binnen de dertig dagen wordt meegedeeld, wordt het als gunstig beschouwd. Het advies is niet bindend. De gemeenteraad kan er dus wettelijk van afwijken.

7. Behandelen van de bezwaren

8. Definitieve beslissing door de gemeenteraad

9. Informeren van de bevoegde diensten (bv Post, CRAB-AAPD, kadaster, Brandweer, Politie, Rijksregister, nutsmaatschappijen)

Mocht stap 7. er toe leiden dat een andere naamgeving uit de bus komt, lijkt het aangewezen om dit opnieuw aan de cultuurraad en een openbaar onderzoek voor te leggen.

Er bestaat geen formulier om de straatnaam bekend te maken. Gemeenten regelen dit naar eigen inzicht, bijvoorbeeld door de voorlopige aanvaarding van de gemeenteraad aan te plakken of een samenvatting van de beslissing op te hangen. Geef wel aan waar personen meer informatie kunnen krijgen of opmerkingen kunnen indienen.

De besturen kunnen zelf bepalen of ze nu al, in overleg of op eigen initiatief, overgaan tot een straatnaamwijziging, dan wel wachten tot de fusie er is. Maar het verdient zeker aanbeveling voorafgaand aan de eigenlijke samenvoeging de nodig geachte procedure te starten en te voleindigen, dit om uit te sluiten dat in de nieuwe fusiegemeente gedurende een min of meer korte periode twee straten dezelfde naam dragen.

Regelgeving

Decreet bescherming namen van openbare wegen en pleinen >

Omzendbrief reclame op naamborden >

Adreswijzigingen in het Belgisch Staatsblad

Adreswijziging door een nieuwe gemeentenaam

Als twee of meer gemeenten fuseren en de nieuwe gemeente een andere naam of postcode draagt dan deze van (één van) de oorspronkelijke gemeenten, is het niet noodzakelijk dat alle ondernemingen en verenigingen op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeente waarvan de naam niet overgaat naar de nieuwe gemeente, een melding maken van de adreswijziging aan het Belgisch Staatsblad.

Als bij de fusie van gemeenten enkel een nieuwe naam of postcode (dus niet de straatnaam of het busnummer) wordt aangenomen door de nieuwe gemeente, volstaat de publicatie in het Belgisch Staatsblad van het samenvoegingsdecreet van de nieuwe gemeente en hoeven de ondernemingen en verenigingen geen aparte melding meer te maken van een adreswijziging aan het Belgisch Staatsblad.

De diensten van het Belgisch Staatsblad passen op basis van het samenvoegingsdecreet de databanken aan zodat de gebruikers geen hinder ondervinden van een wijziging van de postcode of een nieuwe naam van de gemeente.

Voor meer informatie kunt u terecht bij info.staatsblad@just.fgov.be – tel. 0800 98 809.

Adreswijziging door een nieuwe straatnaam of een nieuw busnummer

Ondernemingen en verenigingen waarvan de straatnaam of het busnummer wijzigt door een fusie, moeten wel een

melding maken van de adreswijziging aan het Belgisch staatsblad.

Als door een fusie van gemeenten de straatnaam en/of busnummer wijzigt van een onderneming of vereniging, is een indiening en publicatie van een adreswijziging noodzakelijk bij het Belgisch Staatsblad. Het Belgisch Staatsblad voert dit gratis door als er een attest bijgevoegd is van de gemeentelijke overheid (dit geldt dan als betalingsbewijs). Dit geldt enkel voor de publicatie van de opgelegde adreswijzigingen. Als bedrijven of verenigingen nog bijkomende wijzigingen vermelden (ontslag, benoeming, ...), gebeurt de publicatie niet gratis.

Voor meer informatie kunt u terecht bij info.staatsblad@just.fgov.be – tel. 0800 98 809

Meer informatie

Formulieren adreswijziging

Gemeentewapen en gemeentevlag

Iedere gemeente heeft een eigen wapen en een eigen vlag. Het wapen van de gemeente bestaat uit een wapenschild, eventueel met buitenversierselen. De decreetgever heeft bepaald dat de wapens en vlaggen slechts opnieuw kunnen worden vastgesteld op grond van nieuwe feiten of motieven. Bij een fusie van twee of meer aangrenzende gemeenten worden de oorspronkelijke gemeenten opgeheven en ontstaat er een nieuwe entiteit. Het feit dat deze mogelijk de naam draagt van één van de opgeheven gemeenten doet hier geen afbreuk aan. De fusie is duidelijk te interpreteren als een 'nieuw feit' en heeft dus tot gevolg dat de nieuwe gemeente een gemotiveerd verzoek moet indienen bij de Vlaamse Regering om een wapen en een vlag vast te stellen voor de gefuseerde gemeente. We raden aan om op voorhand met de Vlaamse Heraldische Raad contact op te nemen voor advies om een voorstel uit te werk volgens de regels van de kunst.

Procedure

- ▶ De gemeenteraad van de nieuw gefuseerde gemeente neemt een gemotiveerd gemeenteraadsbesluit waarbij de nieuwe feiten en motieven tot vaststelling van het wapen en de vlag van de gemeenten afdoende worden gemotiveerd;
- ▶ De nieuw gefuseerde gemeente dient het besluit tot goedkeuring in bij de Vlaamse Regering. Binnen drie maanden na de ontvangst van het gemeenteraadsbesluit neemt de Vlaamse Regering, na advies van de Vlaamse Heraldische Raad, een besluit tot goedkeuring daarvan of richt ze tot de gemeente een gemotiveerd verzoek om het besluit te herzien. Het advies van de Vlaamse Heraldische Raad wordt bij dit verzoek gevoegd. De Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed oefent het secretariaat van de Vlaamse Heraldische Raad uit.
- ▶ Ingeval van verzoek tot herziening door de Vlaamse Regering, bezorgt de gemeenteraad of districtsraad binnen de drie maanden na de ontvangst van het verzoek tot herziening een nieuw besluit ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering. Indien de termijn van drie maanden wordt overschreden of de Vlaamse Regering het nieuwe besluit niet goedkeurt, stelt de Vlaamse Regering van ambtswege een wapen en een vlag vast.

Juridisch kader

- ▶ Koninklijk Besluit van 6 februari 1837, zoals gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 14 februari 1913 en 9 maart 1995 (respectievelijk Bulletin du Ministère de l'Intérieur 1837, Belgisch Staatsblad van 19 februari 1913 en 22 maart 1995).

Contactgegevens

Gemeenten met vragen over de vaststelling van het wapen en de vlag kunnen terecht bij:

Regelgeving

Decreet vaststelling van wapen en vlag van provincies, gemeenten en districten en Vlaamse
Gemeenschapscommissie >

Wijziging Koninklijk besluit 1995 - Vorm der zegels van gemeenten >

Gemeentestempel en zegel

Elke gemeente heeft de verplichting een stempel/zegel te hebben. Het wapen moet als afbeelding in de stempel opgenomen worden. De naam van de gemeente, voorafgegaan door “Gemeentebestuur van ...”, is de enige toegelaten tekst op het gemeentezegel. De regelgever maakt geen onderscheid met het aanbrengen van gegevens naargelang het om een droogstempel of een natte stempel gaat.

Er is geen procedure bepaald. Er is geen discretionaire bevoegdheid: het wapen van de gemeente, voorafgegaan door “ Gemeentebestuur van ... “, is het enige wat toegelaten is op de stempel.

Juridisch kader:

Koninklijk besluit van 6 februari 1837, zoals gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 14 februari 1913 en 9 maart 1995 (respectievelijk Bulletin du Ministère de l'Intérieur 1837, Belgisch Staatsblad van 19 februari 1913 en 22 maart 1995).

Verkiezingen en installatievergadering

Verkiezingen

De nieuwe fusiegemeente wordt steeds ingesteld via een specifiek samenvoegingsdecreet waarmee ook de oorspronkelijke gemeenten worden opgeheven. Na goedkeuring van dit samenvoegingsdecreet door het Vlaams Parlement, stelt de Vlaamse Regering de datum vast waarop de eerste verkiezing van de gemeenteraad van de nieuwe gemeente plaatsvindt. Dit gebeurt binnen de termijn die het Vlaams Parlement in het samenvoegingsdecreet heeft vastgesteld. Dat kan dezelfde datum zijn als deze waarop de gewone verkiezingen voor de andere gemeenten plaatsvinden mocht die datum net binnen die termijn vallen. Voor fusies die ingaan op 1 januari 2019 zal de eerste verkiezing van de nieuwe gemeenteraad samenvallen met de reguliere verkiezingen op 14 oktober 2018.

Als bij de samenvoeging een stad met stadsdistricten betrokken is (vandaag alleen Antwerpen), dan zal op dezelfde datum ook de verkiezing van alle stadsdistrictsraden plaatsvinden. De gemeenten die met die stad worden samengevoegd, zullen dan nieuwe stadsdistricten vormen in de nieuwe gemeente, en op 14.10.2018 zullen dan ook verkiezingen plaatsvinden voor de stadsdistrictsraden van die nieuwe stadsdistricten.

Gemeenten die nu nog geen stadsdistricten hebben, maar die na een samenvoeging wel aan de voorwaarden voldoen om er op te richten, kunnen niet voor de samenvoeging al beslissen om stadsdistricten op te richten. Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad van de nieuwe gemeente om daarover te beslissen.

Welke beslissingen / handelingen moet een bestuur zeker nemen / stellen?

Fusies die plaatsvinden op 1 januari 2019 waarbij de verkiezingen samenvallen met de datum van de reguliere verkiezingen van 14 oktober 2018

- ▶ Elk gemeentebestuur maakt in de loop van augustus de kiezerslijst op, op basis van de toestand op 1 augustus. Het gemeentebestuur maakt op 1 augustus ook algemeen bekend dat iedereen tot 12 dagen voor de verkiezing op het gemeentesecretariaat kan nagaan of hijzelf of iemand anders op de lijst staat en of de vermelding op de lijst correct is. Dat bericht maakt melding van de procedure van bezwaar en beroep, zoals vermeld in het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (deel 2, titel 6 en 7).
- ▶ Uiterlijk op 31 augustus 2018 bezorgt het gemeentebestuur een digitaal exemplaar van de lijst van gemeenteraadskiezers, ingedeeld in stemafdelingen, aan de provinciegouverneur of zijn gemachtigde.
- ▶ Uiterlijk op 31 augustus 2018 bezorgt het gemeentebestuur tegen ontvangstbewijs of met een aangetekende zending twee door de burgemeester en secretaris voor echt verklaarde uittreksels uit de kiezerslijst (opgemaakt per stemafdeling) aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg (of, bij zijn afwezigheid, de magistraat die hij aanwijst) als de hoofdplaats van het gerechtelijk kanton waartoe de nieuwe gemeente behoort, ook de hoofdplaats is van een gerechtelijk arrondissement.
- ▶ Het gemeentebestuur bezorgt aan deze persoon ook de lijsten van kiezers waaruit de leden van de stem- en telbureaus worden gekozen (volgens artikel 44 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011).
- ▶ In alle andere gevallen bezorgt het gemeentebestuur tegen ontvangstbewijs of met een aangetekende zending de bovenvermelde uittreksels en lijsten aan de vrederechter (of, bij zijn afwezigheid, de plaatsvervanger die hij aanwijst) van het gerechtelijk kanton waartoe de nieuwe gemeente behoort.
- ▶ Het gemeentebestuur wijst voor elke stemafdeling een stemlokaal aan en als de stemming met potlood en papier verloopt, wijst het gemeentebestuur ook de lokalen aan waar de telbureaus worden gevestigd.
- ▶ Uiterlijk 15 dagen voor de verkiezing bezorgt het gemeentebestuur een oproepingsbrief aan elke kiezer, volgens het model dat de Vlaamse minister voor Binnenlands Bestuur heeft vastgesteld.

Uiterlijk 20 dagen voor de verkiezing maakt het gemeentebestuur een bericht van oproeping openbaar bekend, volgens de bepalingen van artikel 55 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

- ▶ Voor de eerste verkiezing van de gemeenteraad van de nieuwe gemeente zal één gemeentelijk hoofdbureau samengesteld worden, dat de resultaten verwerkt van de verkiezingen in de verschillende gemeenten die zullen samengevoegd worden. De voorzitter van dat bureau neemt ook de kandidatenlijsten in ontvangst, die uiteraard de kandidaten vermelden die wonen op het gehele grondgebied van de nieuwe gemeente. De apparatuur die het gemeentelijk hoofdbureau nodig heeft voor het kandidaten- en het resultatenbeheer wordt geleverd door het gemeentebestuur van de gemeente waarvan de secretaris aangewezen is als coördinator.

Fusies die na 1 januari 2019 plaatsvinden en waarvoor de datum van de verkiezingen niet samenvalt met de reguliere verkiezingen moeten rekening houden met het volgende

- ▶ Het gemeentebestuur moet de kiezerslijsten uiterlijk 35 dagen voor de verkiezing bezorgen aan de vrederechter van het gerechtelijk kanton waartoe de nieuwe gemeente zal behoren, of aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg als de hoofdplaats van dat gerechtelijk kanton ook de hoofdplaats is van een gerechtelijk arrondissement;

- ▶ Het gemeentebestuur moet de lijsten waaruit de leden van de stem- en telbureaus worden gekozen, uiterlijk 33 dagen voor de verkiezing aan de hierboven vermelde magistraat bezorgen.

Regelgeving

Artikel 14 t.e.m. 17 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Artikelen 218, §1, 2° en §3 en 219 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet >

Digitaal Kiesdecreet >

Artikel 297, §3 Gemeentedecreet >

Installatievergadering

Voor de installatievergadering van de gemeenteraad van de nieuwe gemeente zijn dezelfde desbetreffende bepalingen van het Gemeentedecreet van toepassing, met dien verstande dat de voorbereidende taken die de gemeentesecretaris voorafgaandelijk aan de installatievergadering moet uitvoeren, zullen uitgevoerd worden door de gemeentesecretaris-coördinator. Deze neemt ook de akten in ontvangst voor de voordracht van de voorzitter van de gemeenteraad en van de schepenen.

Taken die voorafgaandelijk aan de installatievergadering door een lid van het college van burgemeester en schepenen moeten worden uitgevoerd, zullen uitgevoerd worden door een lid van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waarvan de secretaris aangewezen is als coördinator.

Welke beslissingen / handelingen moet een bestuur zeker nemen / stellen?

- ▶ Als men niet wil dat de installatievergadering zal plaatsvinden in het gemeentehuis van de gemeente waarvan de secretaris aangewezen is als coördinator, dan moeten de samengevoegde gemeenten daarover een andere afspraak maken.
- ▶ Als men niet wil dat de installatievergadering zal voorgezeten worden door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad van de gemeente waarvan de secretaris aangewezen is als coördinator, dan moeten de samengevoegde gemeenten in onderlinge afspraak ook een van de andere uittredende voorzitters aanduiden om de installatievergadering voor te zitten.
- ▶ Als bij de samenvoeging een stad met stadsdistricten betrokken is, dan zal op de verkiezing van de stadsdistrictsraden ook een installatievergadering van de stadsdistrictsraad volgen. Voor de stadsdistricten die voor de samenvoeging al bestonden, kan deze georganiseerd worden volgens de algemene regels van het Gemeentedecreet. Voor de nieuwe stadsdistricten zal de installatievergadering voorgezeten worden door dezelfde persoon die de installatievergadering van de gemeenteraad voorziet, tot wanneer de stadsdistrictsraad een voorzitter heeft gekozen. Deze persoon roept ook de installatievergadering samen.

Regelgeving

Artikel 7, 8, 9 en 12 Gemeentedecreet >

Artikel 15, §1, 1°, 5° en §5 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Internationale samenwerking

Grensoverschrijdende samenwerking (GROS)

De fusiegemeente zal toetreden tot de grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden waarvan één of meer van haar vroegere gemeenten deel uitmaakten. De fusiegemeente wordt dus een nieuw lid in het grensoverschrijdende samenwerkingsverband omdat zij in de plaats komt van de oude gemeente(n). Een voorafgaande toestemming van de toezichthoudende overheid is hiervoor niet vereist, behalve bij de Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS). Hiervoor moet de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden haar /zijn toestemming geven.

Door de fusie en de daaruit voortvloeiende toetreding van de fusiegemeente moeten de overeenkomst en de statuten van het grensoverschrijdend samenwerkingsverband wijzigen, want de fusiegemeente wordt een grotere entiteit in het grensoverschrijdend samenwerkingsverband. Dit heeft gevolgen voor o.a. de financiële bijdrage en de vertegenwoordiging in dit samenwerkingsverband.

Juridisch kader:

Publiekrechtelijke Grensoverschrijdende samenwerking (GROS) is mogelijk op basis van de volgende juridische instrumenten:

- ▶ Benelux: de Benelux-Overeenkomst van 12 september 1986 inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten, goedgekeurd bij het decreet van 7 februari 1990;
- ▶ Europese Unie: de Verordening (EG) Nr. 1082/2006 van 5 juli 2006 betreffende een Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS), gewijzigd bij de Verordening 1302/2013 van 17 december 2013, uitgevoerd door Vlaanderen bij het decreet van 21 december 2007 en het besluit van de Vlaamse Regering van 18 januari 2008, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 26 september 2008;
- ▶ België-Frankrijk: het akkoord tussen de regering van het koninkrijk België, de Vlaamse Regering, de regering van de Franse Gemeenschap en de regering van het Waalse Gewest, enerzijds, en de regering van de Franse republiek, anderzijds, inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare lichamen, ondertekend te Brussel op 16 september 2002, goedgekeurd bij het decreet van 30 april 2004.

Informele samenwerking

De fusiegemeente beslist zelf of zij informele samenwerking, zoals jumelages, al of niet wenst verder te zetten. De meeste jumelages (enquête 2014: 200 Vlaamse gemeenten hebben jumelages met één of meerdere partnergemeenten) baseren zich op oorkondes of afspraken die de gemeenteraden goedkeurden. In veel gevallen onderhouden plaatselijke organisaties de contacten en zorgen ze voor uitwisselingen. Het opzeggen van jumelages kan symbolisch gevoelig liggen bij die organisaties of bij de burgers.

Afspraken met en verplichtingen ten aanzien van andere vormen van Europese of internationale samenwerking moeten onderzocht worden:

- ▶ Deelname aan Europese programma's zoals bv. Interreg waarin de betrokken gemeenten, ook als ze enkel deel uitmaken van een ruimer partnerschap of consortium, allerlei engagementen en verplichtingen op zich hebben genomen. Die staan meestal neergeschreven in een overeenkomst waaraan alle partners zich moeten houden. Dergelijke programma's kunnen twee tot vijf jaar lopen al naargelang het soort programma en het samenwerkingsverband.
- ▶ Internationale samenwerkingsverbanden buiten Europa, City-to-City (C2C) of stedenbanden, vaak vastgelegd in Memoranda of Understanding, met engagementen van vijf tot tien jaar of langer. In het geval van federale subsidies, moeten de betrokken gemeenten met hun partners ook formele partnerschappen aangaan die de respectievelijke gemeenteraden goedkeuren. Die subsidies (en de bijhorende verplichtingen en afspraken) lopen voor een periode van drie tot vijf jaar.

Wagenpark

Inschrijven van voertuigen

Elk motorvoertuig (en elke aanhangwagen waarvan de maximaal toegestane massa meer dan 750 kg is) moet, om te kunnen rijden op de openbare weg, voorafgaandelijk ingeschreven zijn in het voertuigen register dat beheerd wordt door de Dienst Inschrijving Voertuigen (DIV).

Er wordt door ABB contact opgenomen met DIV om na te gaan welke stappen moeten worden ondernomen naar aanleiding van een fusie van gemeenten (wordt dus later aangevuld).

Belasting op inverkeerstelling

Op basis van de inschrijving zal de nieuwe gemeente een aanslagbiljet van de Vlaamse Belastingdienst voor de BIV krijgen. Het betreft evenwel een herinschrijving waarvoor geen belasting op de inverkeerstelling verschuldigd is en ook de oude tarieven voor de verkeersbelasting, die voorheen van toepassing waren, van toepassing kunnen blijven.

Deze voordelen kunnen evenwel niet automatisch toegekend worden. Daarom is het wel noodzakelijk dat de gefusioneerde gemeente via bezwaar aangeeft aanspraak te maken op deze gunstmaatregelen. Hiertoe dient men een gemotiveerd bezwaarschrift, met de lijst met nieuwe nummerplaten, in te dienen op een van volgende wijzen:

- ▶ Schriftelijk, door het verzenden van een brief naar volgend adres:

Vlaamse Belastingdienst
Vaartstraat 16
9300 Aalst

- ▶ Online via [Mijn dossier](#)

Kilometerheffing

Voor de kilometerheffing geldt de verplichting om een dienstverleningscontract af te sluiten bij een erkende dienstverlener voor elk *“motorvoertuig of een samenstel van voertuigen, bedoeld of gebruikt, al dan niet uitsluitend, voor het vervoer over de weg van goederen, waarvan het maximaal toegestane totaalgewicht meer dan 3,5 ton bedraagt”*. Voor de overgehevelde voertuigen zou dit normaal gesproken al gebeurd moeten zijn, maar moet de dienstverlener na de fusie nog op de hoogte worden gebracht van de wijziging van schuldenaar / belastingplichtige (m.n. de nieuwe gefusioneerde gemeente) en desgevallend ook van de eventueel gewijzigde nummerplaat.

Voor de eventuele voertuigen waarvoor een vrijstelling KMH werd toegekend of die niet onder het toepassingsgebied van de KMH zouden vallen, moet de nieuwe fusiegemeente desgevallend de nieuwe nummerplaat en eigen identificatiegegevens meedelen aan de Vlaamse Belastingdienst om beboeting te voorkomen.

Meer informatie

Belastingen - Kilometerheffing

Grondgebonden materies

Onroerend erfgoed

Situering

Het juridisch kader voor het behoud en beheer van het onroerend erfgoed in Vlaanderen wordt bepaald door het Onroerenderfgoeddecreet (2013) en het bijhorende Onroerenderfgoedbesluit (2014).

Deze regelgeving zorgt ervoor dat gemeenten kunnen worden **erkend als onroerenderfgoedgemeente**. Een onroerenderfgoedgemeente ontwikkelt een eigen beleid voor het onroerend erfgoed gelegen op het grondgebied van de gemeente en voert dit beleid uit. Erkende onroerenderfgoedgemeenten krijgen bovendien bepaalde decretale bevoegdheden, zoals het behandelen van toelatingen voor welbepaalde werken aan beschermd erfgoed en het ontvangen van meldingen in het kader van het preventief archeologisch traject. In de nabije toekomst (2017) zullen de erkende onroerenderfgoedgemeenten ook zelf (archeologie)nota's kunnen bekrachtigen. De erkenningsaanvraag verloopt via de gemeentelijke beleids- en beheerscyclus (BBC). Om erkend te kunnen worden, dient de gemeente in te spelen op de vooropgestelde Vlaamse beleidsprioriteiten voor onroerend erfgoed (=erkenningsvoorwaarden) en deze te integreren in de strategische meerjarenplanning. Een nieuwe erkenning kan worden aangevraagd uiterlijk op 15 januari van het eerste jaar van de lokale beleidscyclus of uiterlijk op 15 januari van het vierde jaar van de lokale beleidscyclus.

Ook intergemeentelijke diensten, opgericht conform de bepalingen uit het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking (2001), kunnen worden **erkend als intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst** (IOED). Een IOED kan het onroerenderfgoedbeleid voorbereiden en uitvoeren in opdracht van de betrokken besturen. De aangesloten gemeenten bepalen uiteraard zelf welke opdrachten ze overdragen aan het samenwerkingsverband. Eenmaal erkend, komt een IOED in aanmerking voor een subsidie.

Daarnaast hebben alle gemeenten ook een inbreng in **verschillende procedures en processen in het kader van de onroerenderfgoedregelgeving**. Zo wordt een advies van het gemeentebestuur ingewonnen bij de intentie tot bescherming van een onroerend goed op haar grondgebied en organiseert de betrokken gemeente het openbaar onderzoek na de voorlopige bescherming van het goed. Een gemeente moet ook een advies inwinnen bij het agentschap Onroerend Erfgoed in het kader van een stedenbouwkundige vergunningsprocedure over beschermd erfgoed en ontvangt de meldingen in het kader van werkzaamheden in een stads- of dorpsgezicht. Een gemeente kan voor haar eigen beschermde erfgoed een toelating en/of een premie aanvragen bij het agentschap.

Om in aanmerking te komen voor subsidies voor de restauratie van beschermde en niet-beschermde kerken moeten kerk- en gemeentebesturen een kerkenbeleidsplan (of langetermijnvisie voor het gebruik van de gebouwen van de erkende eredienst) kunnen voorleggen. Dit staat beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (artikel 11.2.11.) en in het Decreet houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst van 12 juli 2013 (artikel 8). Bij een premieaanvraag voor beschermde kerken moet altijd een kerkenbeleidsplan kunnen worden voorgelegd. Een kerkenbeleidsplan blijft actueel zolang de toekomstvisie op de betreffende gebouwen geldig is. Bij de fusie van gemeenten blijven de respectievelijke kerkenbeleidsplannen dus ook gelden zolang deze nog voldoende actueel zijn. Als de toekomstvisie zou veranderen door de fusie is een herwerking van wel aan de orde, maar hier beslist de nieuwe gemeente zelf over.

Meer informatie

Erkenning als onroerenderfgoedgemeente

Erkenning en subsidiëring van intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten

Inspiratienota kerkenbeleidsplannen

Mogelijke scenario's

Erkenning als onroerenderfgoedgemeente

Als een of meerdere gemeenten plannen om te fusioneren, dan dient te worden overwogen of de nieuwe gemeente al dan niet wil erkend worden als onroerenderfgoedgemeente. Indien het antwoord op deze vraag positief is, dan tekenen de te fusioneren gemeenten samen een onroerenderfgoedbeleid uit voor het volledige grondgebied van de nieuwe gemeente, conform de Vlaamse beleidsprioriteiten voor onroerend erfgoed. De gemeente gaat na of ze over voldoende expertise beschikt om haar bevoegdheden en taken op basis van het Onroerenderfgoeddecreet uit te voeren. De gemeenten bekijken samen ook hoe ze kunnen komen tot een gezamenlijk register van toelatingen, meldingen en (archeologie)nota's.

De erkenningsaanvraag verloopt via BBC. De nieuwe gemeente dient dus via de gemeentelijke meerjarenplanning een aanvraag in door in te tekenen op de Vlaamse beleidsprioriteiten voor onroerenderfgoed. Dit gebeurt uiterlijk op 15 januari 2020. Erkende onroerenderfgoedgemeenten die fusioneren kunnen voorafgaand aan voornoemde datum aan het agentschap Onroerend Erfgoed laten weten of de nieuwe gemeente ook een erkenning zal aanvragen.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Geen enkele van de oorspronkelijke gemeenten is erkend als onroerenderfgoedgemeente.	Het nieuwe gemeentebestuur beslist over de aanvraag tot erkenning als onroerenderfgoedgemeente en dient desgewenst een aanvraag tot erkenning in via BBC bij de indiening van haar strategische meerjarenplanning.
Een of meerdere van de oorspronkelijke gemeenten zijn erkend als onroerenderfgoedgemeente.	De erkenning wordt automatisch overgedragen op de nieuwe gemeente tot aan de volgende mogelijkheid om de aangepaste beleidsvisie toe te voegen in BBC. Indien de nieuwe gemeente dit niet wenst, kan ze alsnog een intrekking van de erkenning aanvragen conform de bepalingen van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. Bij het indienen van de nieuwe strategische meerjarenplanning, beslist het nieuwe gemeentebestuur opnieuw over de al dan niet erkenning als onroerenderfgoedgemeente via de indiening van haar strategische meerjarenplanning in BBC en het toevoegen van een aangepaste beleidsvisie.
Alle oorspronkelijke gemeenten zijn al erkend als onroerenderfgoedgemeente.	De erkenning wordt automatisch overgedragen op de nieuwe gemeente. Indien de nieuwe gemeente dit niet wenst, kan ze alsnog een intrekking van de erkenning aanvragen conform de bepalingen van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. Bij het indienen van de nieuwe strategische meerjarenplanning, beslist het nieuwe gemeentebestuur opnieuw over de al dan niet erkenning als onroerenderfgoedgemeente via

de indiening van haar strategische meerjarenplanning in BBC en het toevoegen van een aangepaste beleidsvisie.

Erkenning als intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst

Zoals aangegeven in het [deel over intergemeentelijke samenwerking](#), maken de samen te voegen gemeenten een inventaris op van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die deze gemeenten bedienen. Er wordt dus op voorhand nagegaan of deelname aan een erkende intergemeentelijke dienst wenselijk en mogelijk is. De mogelijkheden om de samenstelling van een intergemeentelijk samenwerkingsverband te wijzigen, zijn afhankelijk van het soort samenwerkingsverband. Indien er een wijziging komt van de aangesloten gemeenten van een erkende IOED, dan wordt het agentschap Onroerend Erfgoed daarvan op de hoogte gesteld. Het beleidsplan van de erkende IOED wordt hieraan aangepast. Als er een uitbreiding is van het grondgebied, moet een nieuwe erkenning worden aangevraagd. Bij wijziging of uitbreiding van het werkingsgebied van een erkende IOED wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgesteld en worden de subsidies opnieuw berekend. Om erkend te kunnen worden, moet de IOED bestaan uit minimaal drie gemeenten die gelegen zijn in het Vlaamse Gewest. Indien er door een fusie nog slechts een of twee gemeenten deel uitmaken van de erkende IOED, dan wordt de erkenning ingetrokken.

Rol van gemeentebesturen in verschillende procedures en processen

Conform artikel 12 §2 van het decreet houdende de regels voor de vrijwillige samenvoeging van gemeenten, worden de onroerende goederen van de samengevoegde gemeenten op de samenvoegingsdatum overgedragen aan de nieuwe gemeente. De nieuwe gemeente neemt de rechten, plichten en lasten over van de onroerende goederen die aan haar zijn overgedragen. In geval van een lopende vergunnings-, toelatings- of premieprocedure wordt de nieuwe gemeente dus de rechtsopvolger van de oorspronkelijke gemeente.

Voor het uitvoeren van taken die voortvloeien uit het Onroerenderfgoeddecreet, zoals het verlenen van adviezen of het organiseren van een openbaar onderzoek, neemt de nieuwe gemeente op de samenvoegingsdatum de rechten, plichten en lasten over die voortvloeien uit de overeenkomsten van de samengevoegde gemeenten conform artikel 12 §3 van het fusiedecreet.

Contact

Agentschap Onroerend Erfgoed
Team Erkennen en Subsidiëren
Koning Albert II-laan 19 bus 5
1210 Brussel
Tel.: 02/553.17.67
E-mail: erkennen.subsidiëren@rwo.vlaanderen.be

Regelgeving

Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (OED) en Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 (OEB) >

Erkenning onroerenderfgoedgemeenten - artikel 3.2.1. OED >

Erkenning onroerenderfgoedgemeenten - artikelen 3.2.1. t.e.m. 3.2.17. OEB >

Erkenning intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten - artikel 3.3.1. OED >

Erkenning intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten - artikelen 3.3.1. t.e.m. 3.3.16. OEB	>
Subsidies voor erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten - artikel 10.1.1. OED	>
Subsidies voor erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten - artikelen 10.1.1. t.e.m. 10.1.14 OEB	>
Bevoegdheden en taken erkende onroerenderfgoedgemeenten - artikelen 5.4.6., 5.4.10., 5.4.14., 5.4.18. en 6.4.4. OED	>

Leefmilieu

Milieuhandhaving

In het milieuhandhavingsdecreet is voorzien dat elke gemeente een milieutoezichthouder (of 2 i.f.v. het inwonersaantal) moet aanstellen. Mochten gemeenten gaan fusioneren, zal desgevallend moeten nagekeken hoe die verplichting binnen de gefusioneerde gemeenten wordt ingevuld.

Elke gemeente moet beroep kunnen doen op minstens één lokale 'toezichthouder milieuhandhaving' (hetzij een gemeentelijke toezichthouder, hetzij een toezichthouder van de intergemeentelijke vereniging, hetzij een toezichthouder van een politiezone).

Contact

Dienst Beste Beschikbare Technieken (BBT) en Erkenningen: erkenningen@lne.vlaanderen.be

Meer informatie

Lokale toezichthouders milieuhandhaving

Bodembeleid

Wat betreft het bodembeleid zal een vrijwillige fusie van twee of meer gemeenten weinig impact hebben.

- ▶ Subsidies in het kader van het Erosiebesluit die werden verleend aan een gemeente zullen aan de fusiegemeente worden uitbetaald. Ook als slechts een deel van de nieuwe gemeente een erosiebestrijdingsplan heeft.
- ▶ Subsidies in het kader van het Erosiebesluit voor opmaak van een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan. Ook nu al kan een gemeente een subsidie krijgen voor een plangebied dat maar een deel van de gemeente betreft. Na een fusie van een gemeente met een erosiebestrijdingsplan en een gemeente zonder een erosiebestrijdingsplan, zou de fusiegemeente zonder probleem een subsidie kunnen krijgen voor een extra plangebied.
- ▶ De planbegeleidingsgroepen van landinrichtingsprojecten en de commissies van advies van ruilverkavelingsprojecten zouden kunnen worden aangepast, zodat een fusiegemeente slechts één vertegenwoordiger heeft.

Contact

Dienst Land en bodembescherming: land@lne.vlaanderen.be

Tel: 02 553 21 86

Rioolbeheer en subsidies

Algemene situering

De impact van een vrijwillige fusie op het rioolbeheer en -beleid hangt sterk af van de lokale situatie. De mogelijke impact van een vrijwillige fusie wordt besproken op de organisatie van en afspraken met betrekking tot het rioolbeheer, de zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen en subsidiedossiers voor riolering en IBA's.

Organisatie en afspraken rioolbeheer

De fusionerende gemeenten dienen het toekomstig rioolbeheer te regelen met de rioolbeheerder/watermaatschappij als er contracten tussen de gemeente en de rioolbeheerder/watermaatschappijen werden afgesloten.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
De oorspronkelijke gemeenten hebben het rioolbeheer uitbesteed aan dezelfde rioolbeheerder.	<p>Wanneer de fusionerende gemeenten dezelfde rioolbeheerder hebben, zal er een nieuw 'saneringscontract' moeten afgesloten worden met de watermaatschappij. De gemeente neemt hiervoor contact op met de watermaatschappij(en) die actief is (zijn) op het grondgebied.</p> <p>De rioolbeheerder rapporteert voor de oorspronkelijke gemeentes voor de jaren tot en met het fusie-jaar. Voor de jaren na de fusie wordt over de nieuwe gemeente gerapporteerd.</p>
De oorspronkelijke gemeenten hebben het rioolbeheer uitbesteed aan een verschillende rioolbeheerders.	<p>Voorafgaand aan de fusiedatum wordt door de oorspronkelijke gemeenten contact opgenomen met de bevoegde watermaatschappij(en), zodat die in de mogelijkheid verkeren om tijdig een onderzoek te starten naar hoe ze na de samenvoegingsdatum kunnen voldoen aan de gemeentelijk saneringsplicht. De nieuwe gemeente zal een keuze maken tussen een van de oorspronkelijke 2 rioolbeheerders, een nieuwe rioolbeheerder of indien dit om financiële redenen niet anders kan, verder gaan met 2 rioolbeheerders. De betrokken partijen zetten in op een soepele uittredingsmogelijkheid met zo minimaal mogelijke kosten voor zowel de uittredende gemeente als de vereniging (=resterende vereniging)</p> <p>De oorspronkelijke rioolbeheerder rapporteert nog voor de oorspronkelijke gemeentes voor de jaren tot en met het fusie-jaar. Voor de jaren na de fusie, neemt de nieuwe rioolbeheerder deze taak over.</p>

<p>De oorspronkelijke gemeenten hebben het rioolbeheer in eigen beheer.</p>	<p>Wanneer de fusionerende gemeenten het rioolbeheer in eigen beheer houden, zal er een nieuw 'saneringscontract' moeten afgesloten worden met de watermaatschappij. De gemeente neemt hiervoor contact op met de watermaatschappij(en) die actief is (zijn) op het grondgebied.</p> <p>De gefusioneerde gemeente rapporteert voor de oorspronkelijke gemeentes zowel in de jaren voor als na het fusie-jaar.</p>
<p>De oorspronkelijke gemeente doet het rioolbeheer zelf, de andere oorspronkelijke gemeente heeft het rioolbeheer uitbesteed.</p>	<p>Voorafgaand aan de fusiedatum wordt door de oorspronkelijke gemeenten contact opgenomen met de bevoegde watermaatschappij(en), zodat die in de mogelijk verkeren om tijdig een onderzoek te starten naar hoe ze na de samenvoegingsdatum kunnen voldoen aan de gemeentelijk saneringsplicht door een saneringscontract af te sluiten. De nieuwe gemeente zal moeten beslissen of het rioolbeheer als gemeente volledig zelf uitvoert of volledig uitbesteed aan een intercommunale of, indien dit om financiële redenen niet anders kan ze verder gaat met 2 rioolbeheerders (in casu de gemeente zelf voor een deel van haar grondgebied en de rioolbeheerder voor een ander deel van haar grondgebied). De betrokken partijen zetten best in op een soepele uittredingsmogelijkheid met zo minimaal mogelijke kosten voor zowel de uittredende gemeente als de vereniging (= resterende gemeenten).</p> <p>De oorspronkelijke rioolbeheerder rapporteert nog voor de oorspronkelijke gemeentes voor de jaren tot en met het fusie-jaar. Voor de jaren na de fusie, neemt de nieuwe rioolbeheerder deze taak over.</p>

Bij fusies van gemeenten met een verschillende rioolbeheerder (al dan niet de gemeente zelf) moet wel op het volgende gelet worden:

- ▶ Afstemming van gemeentelijke reglementen in verband met bijvoorbeeld aansluitkosten op riool, de individuele behandeling afvalwater (IBA), afkoppeling,....
- ▶ Afstemming van bijzondere waterverkoopreglementen.
- ▶ Het overnemen van het gemeentelijk engagement tot het uitvoeren van de gemeentelijke riolering die al dan niet als voorbehoud werd geformuleerd voor de uitvoering van bovengemeentelijke projecten.
- ▶ Afstemming verplichtingen in het kader van AWIS en het lokaal pact. Bij een fusie geldt de volledige rechtsopvolging (rechten en plichten).

Contact

Peter Aelterman – p.aelterman@vmm.be – 053 72 66 49
 Koen De Witte (AWIS) - k.dewitte@vmm.be - 053 75 65 96

Regelgeving

Zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen

Bij de samenvoeging van zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP) zullen de doelstellingen van het GUP opgeteld worden. Deze plannen kunnen zonder meer samengevoegd worden. Er is geen besluit van de Vlaamse Regering voor deze wijziging nodig, vermits bij een fusie een volledige rechtsopvolging (rechten en plichten) geldt.

De omslagwaarde voor de bepaling van de overnamepunten i.h.k.v. de scheidingslijn tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting is vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 maart 2006 houdende de vaststelling van de regels voor de scheiding tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting en de vaststelling van de zoneringsplannen (aangepast bij Besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014). Een wijziging van dit besluit zal nodig zijn voor de vaststelling van de omslagwaarde voor de nieuwe fusiegemeente (aangezien deze afhankelijk is van bevolkingsaantal, -dichtheid en oppervlakte). In het geval de waarde van de omslagwaarde voor de nieuwe fusiegemeente verschillend zou zijn van de omslagwaarde van de oorspronkelijke gemeenten heeft dit ook gevolgen voor de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (en rechten en plichten). Eventuele wijzigingen van de overnamepunten en projecten binnen de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen als gevolg van een aangepaste omslagwaarde zullen meegenomen worden i.h.k.v. de opmaak van de volgende generatie gebiedsdekkende uitvoeringsplannen en stroomgebiedbeheerplannen.

Contact

Ilse Gelaude – i.gelaude@vmm.be – 09 243 70 46

Regelgeving

Besluit vaststelling regels scheiding gemeentelijke/ bovengemeentelijke saneringsverplichting en vaststelling zoneringsplannen >

Besluit vaststelling stroomgebiedbeheerplannen Schelde en Maas, maatregelenprogramma stroomgebiedbeheerplannen >

Subsidiedossiers riolering en IBA

Bij fusies van gemeenten met een verschillende rioolbeheerder (al dan niet de gemeente zelf) moet wel op het volgende gelet worden:

- ▶ Voor lopende IBA-dossiers of voor dossiers waar IBA's werden geplaatst door een andere entiteit dan de begunstigde ten tijde van de subsidieaanvraag (m.a.w. als de begunstigde verschillend is van de entiteit op de factuur van de IBA) zal een overboekingsdocument nodig zijn. Patrimonium en beheer van reeds bestaande IBA's en lopende dossiers zullen moeten overgenomen worden.
- ▶ IBA's worden enkel gesubsidieerd als ook het beheer collectief gedaan wordt. Hiervoor wordt éénmalig een gemeenteraadsbeslissing gevraagd (al dan niet uitbesteed aan een rioolbeheerder). Een nieuwe gemeenteraadsbeslissing voor het collectief plaatsen van IBA's en beheer zal dus nodig zijn voor het gefusioneerde gebied.
- ▶ Het overnemen van het gemeentelijk engagement tot het uitvoeren van de gemeentelijke riolering die als voorbehoud werd geformuleerd voor de uitvoering van bovengemeentelijke projecten.

Contact

Rebecca Callebaut (gemeentelijke rioleringsdossiers) – r.callebaut@vmm.be – 053 72 66 86

Leentje De Backer (IBA-dossiers) – l.debacker@vmm.be – 053 72 62 35

Peter Van Wauwe (bovengemeentelijke dossiers en lokaal pact) - p.vanwauwe@vmm.be - 053 72 65 19

Regelgeving

Besluit subsidiëring aanleg openbare rioleringen, andere dan prioritaire, bouw kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties >

Afbouw pesticidengebruik

De regelingen m.b.t. de afbouw van het pesticidengebruik (inzonderheid inzake omvormingsprogramma's en afwijkingen) zijn gekoppeld aan specifieke terreinen. Bij een fusie kunnen de dossiers van beide gemeenten die fuseren, dus worden samengevoegd.

De visies tussen beide gemeenten die samengaan, kunnen wel verschillen en afstemming/overleg is vereist om te bekijken welke keuzes men voor de toekomst maakt.

Contact

pesticidenreductie@vmm.be en 02 214 21 63 of 61

Meer informatie

Zonder is gezonder >

Drinkwatervoorziening

Het drinkwater wordt geleverd door de drinkwatermaatschappijen. Het openbaar waterdistributienetwerk van drinkwatermaatschappijen is niet steeds gekoppeld aan gemeentegrenzen. Het fuseren van twee gemeenten heeft dus geen impact op het leveren van het drinkwater door een drinkwatermaatschappij.

Contact

toezichtdrinkwater@vmm.be en 02 214 21 62 of 61

Beheer onbevaarbare waterlopen

Volgens artikel 2, tweede lid, 2° Wet Onbevaarbare Waterlopen worden de onbevaarbare waterlopen of gedeelten ervan, stroomafwaarts van het punt waarop hun waterbekken ten minste 100 hectare bedraagt bij de derde categorie gerangschikt tot ze de grens hebben bereikt van de gemeente waar die oorsprong zich bevindt of tot ze uitmonden, hetzij in bevaarbare waterlopen, hetzij in onbevaarbare waterlopen van de eerste of van de tweede categorie.

Bij nieuwe fusies is het nodig om te onderzoeken of er waterlopen zijn die momenteel de gemeentegrens overschrijden en daarbij overgaan van 3e naar 2e categorie, maar die in de toekomst niet langer een gemeentegrens overschrijden. Er zal voor deze stukjes waterloop, in overleg met de provincie, moeten worden bekeken wie in de toekomst voor het beheer zal instaan.

In uitvoering van de Wet Onbevaarbare waterlopen art. 4bis kan de Vlaamse Regering onbevaarbare waterlopen in een hogere of lagere categorie rangschikken na akkoord van de betrokken gemeente, de betrokken deputatie van de provincie en van de betrokken polders en wateringen in hun werkingsgebieden, ook van als het gaat om wijzigingen tussen de tweede en de derde categorie.

Contact

Koen Martens – k.martens@vmm.be – 02 214 21 30

Natuur en bos

Het Agentschap Natuur en Bos (ANB) is de strategische partner van de lokale besturen voor het beleid inzake het duurzaam beheeren en het versterken van natuur (samen met alle relevante partners). Het agentschap is bereid om besturen in een fusietraject te faciliteren bij het op elkaar afstemmen en optimaliseren van de beleidsinitiatieven die hieromtrent worden ontwikkeld in de betrokken gemeenten. Zo is het wenselijk dat de gemeenten:

- ▶ Initieel een verderzetting van de huidige beheerplannen nastreven;
- ▶ Hun engagementen in het kader van de instandhoudingsdoelen (IHD) behouden;
- ▶ De meerjarenplanning met betrekking tot beheerswerken op elkaar afstemmen;
- ▶ De visievorming ten opzichte van strategische projecten op elkaar afstemmen;
- ▶ Zorgen voor inhoudelijke en operationele interactie of kennisoverdracht tussen ambtenaren;
- ▶ De financiële consequenties van de fusie op elkaar afstemmen in functie van voorafgaande punten (bv. inkomsten uit houtverkoop, eventueel jacht en subsidies zullen (her)verdeeld moeten worden tussen de verschillende lopende en toekomstige projecten).

Het ANB wil graag een actieve rol spelen en samen met de besturen meewerken aan deze oefening. U kan daarvoor contact opnemen met de relatiebeheerders van het ANB:

- ▶ Relatiebeheer West-Vlaanderen: Barbara Geschier

barbara.geschier@vlaanderen.be

- ▶ Relatiebeheer Oost-Vlaanderen: Ilke Werbrouck

ilke.werbrouck@lne.vlaanderen.be

- ▶ Relatiebeheer Vlaams Brabant: Bart Denayer

bart.denayer@lne.vlaanderen.be

- ▶ Relatiebeheer Antwerpen: Tom Cammaer

tom.cammaer@lne.vlaanderen.be

- ▶ Relatiebeheer Limburg: Kurt Michiels & Katrien Janssen

kurt.michiels@lne.vlaanderen.be

katrien.janssen@lne.vlaanderen.be

Afval en materialen

Algemene situering

Of een vrijwillige fusie een belangrijke impact zal hebben op het afval- en materialenbeleid van de nieuwe gemeente, hangt sterk af van de situatie. Het huishoudelijk afvalbeleid is immers in sterke mate de verantwoordelijkheid van de lokale besturen. De Vlaamse overheid zet een kader uit, maar rekent voor de operationele uitvoering van dit beleid op

de lokale besturen.

In dit hoofdstuk wordt de mogelijke impact van een vrijwillige fusie besproken op de restafvaldoelstellingen voor de gemeenten, de afvalinzameling door gemeenten, op de intergemeentelijke samenwerking op het vlak van afval- en materialenbeleid, het werkingsgebied van kringloopcentra, de recyclageparken, de subsidies t.a.v. lokale besturen en de afstemming van reglementen.

Restafvaldoelstellingen van de gemeenten

Het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 september 2016 legt doelstellingen op wat betreft de hoeveelheid huishoudelijk restafval die gemeenten jaarlijks mogen produceren. Elke gemeente mag in 2022 maximaal de hoeveelheid restafval produceren die is toegekend aan de cluster waaronder de gemeente valt. Gemeenten die bij het begin of tijdens de planperiode de doelstellingen voor hun cluster bereikt hebben, behouden of verbeteren hun resultaten tijdens de planperiode.

De doelstellingen, alsook de clusters van gemeenten zijn terug te vinden in het [uitvoeringsplan van OVAM](#).

Specifieke aandachtspunten

Als twee gemeenten kiezen voor een vrijwillige samenvoeging, dan is deze nieuwe gemeente niet meer ingedeeld in een cluster (tenzij beide oorspronkelijke gemeenten in dezelfde cluster liggen). Zolang de nieuwe gemeente door de Belfius bank niet is ingedeeld in een cluster zal de samengevoegde gemeente een doelstelling opgelegd krijgen die gelijk is aan het gewogen gemiddelde (op basis van het aantal inwoners in de oorspronkelijke gemeenten) van de doelstellingen van de oorspronkelijke gemeenten.

Afvalinzameling door gemeenten

Gemeenten en verenigingen van gemeenten zijn van rechtswege geregistreerd als vervoerder van afvalstoffen en als inzamelaar, handelaar, en makelaar. Aangezien de nieuwe fusiegemeente een nieuw ondernemingsnummer zal hebben, zal OVAM bij een vrijwillige fusie ook een nieuwe registratie creëren. Voor de registratie als inzamelaar, handelaar, en makelaar van deze nieuwe gemeente zal de deelverzameling genomen worden van de geregistreerde euralcodes van beide gemeenten. De gemeente moet hiertoe geen actie ondernemen.

Ook het OVAM-nummer van de gemeente wijzigen. Dit nummer is onder andere het identificatienummer voor hun registraties. Verder zal er een nieuwe login gemaakt worden om in te loggen in de enquête Huishoudelijk afvalstoffen

Intergemeentelijke samenwerking op het vlak van afval- en materialenbeleid

De meeste gemeenten werken intergemeentelijk samen om het afval- en materialenbeleid op hun grondgebied concreet vorm te geven. Hiervoor wordt, afhankelijk van gemeente tot gemeente in meer of minder mate bevoegdheidsoverdracht gedaan naar een intercommunale.

Specifieke aandachtspunten

Als twee gemeenten kiezen voor een vrijwillige samenvoeging moet dergelijke intergemeentelijke samenwerking herbekeken worden, zeker in het geval dat de oorspronkelijke gemeenten deel uitmaken van een andere intercommunale of niet in even sterke mate een overdracht van bevoegdheden hebben gedaan naar de intercommunale.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen

Beide oorspronkelijke gemeenten maken deel uit van dezelfde intercommunale en hebben in gelijke mate bevoegdheidsoverdracht gedaan.	Bespreking met de intercommunale of aanpassingen nodig zijn.
Beide oorspronkelijke gemeenten maken deel uit van een andere intercommunale.	Ofwel komen beide intercommunales onderling tot een akkoord over een mogelijke herverdeling van de activiteiten Ofwel blijven de opdrachten die zijn afgesproken verder lopen in de oorspronkelijke deelgemeenten tot einde van de statutair vastgelegde termijn, op het einde waarvan de situatie herbekeken kan worden.

Recyclagepark

Conform het uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval dient een gemeente een recyclagepark te voorzien conform één van volgende normen:

- ▶ 90 % van de inwoners woont op maximum 5 kilometer in vogelvlucht van een voor hem toegankelijk park

OF

- ▶ Een recyclagepark in een gemeente vanaf meer dan 10.000 inwoners. Gemeenten met meer dan 30.000 inwoners moeten per begonnen schijf van 30.000 inwoners over een bijkomend park beschikken

De gemeenten kunnen kiezen of ze voldoen aan de afstandsnorm of aan de inwonersnorm. Binnen een gemeentelijk samenwerkingsverband kan het netwerk aan recyclageparken ook geoptimaliseerd worden op basis van de afstandsnorm.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Beide oorspronkelijke gemeenten beschikken over een recyclagepark.	Afhankelijk van de situatie dienen beide parken behouden te worden of kan er een park verdwijnen.
Eén van de oorspronkelijke gemeenten beschikt niet over een park.	Die gemeente had een samenwerkingsakkoord met een andere gemeente waar de burgers terecht kunnen op het recyclagepark. Dit moet herbekeken worden.

Subsidies

Bij de berekening van het subsidieerbare bedrag voor infrastructuurwerken, opslagruimte voor klein gevaarlijk afval (kga), voorzieningen voor de tijdelijke opslag van afvalstoffen en toestellen die het afval verkleinen of het volume ervan reduceren op recyclageparken, wordt rekening gehouden met het aantal inwoners van de stad of gemeente. Per begonnen schijf van 7500 inwoners wordt één pakket toegekend aan betreffende gemeente of stad.

Eén pakket geeft recht op:

- ▶ maximaal 2000 m² aan te leggen verharde oppervlakte (infrastructuur);
- ▶ maximaal 240 m³ voorzieningen voor tijdelijke opslag van afvalstoffen;
- ▶ maximaal 40m² overdekte oppervlakte voor opslagruimte kga;
- ▶ 1 toestel voor het verkleinen van afval of het reduceren van het volume ervan.

Specifieke aandachtspunten

Bij een vrijwillige fusie van gemeenten zal het aantal pakketten berekend worden op basis van het totaal aantal inwoners van de gefuseerde gemeenten.

Er zal tevens rekening gehouden worden met eerder ontvangen subsidies van betreffende gemeenten waarvan de afschrijvingstermijn nog niet verstreken is.

Afstemming reglementen

In het kader van het lokaal afval- en materialenbeleid beschikt elke gemeente over een aantal reglementen. Twee gemeenten die kiezen voor een vrijwillige samenvoeging zullen deze reglementen op elkaar moeten afstemmen. Het betreft:

- ▶ Het gemeentelijk politiereglement afvalinzameling
- ▶ Contantbelastingen recipiënten afval
- ▶ Eventuele forfaitaire belastingen
- ▶ GAS-reglementering

Plattelandsbeleid

Plattelandsfonds

Inzake het Plattelandsfonds en de opvolger ervan, het Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen, worden de lijsten van de begunstigde gemeenten en de daarmee samenhangende subsidies behouden tot 1 januari 2024. In het decreet dat vanaf 2017 in werking treedt is voorzien dat gemeenten die fusioneren en in aanmerking kwamen voor subsidies van het plattelandsfonds en de voorzetting daarvan in het nieuwe fonds, hun rechten behouden.

PDPO

Bij de gebiedsgerichte maatregelen van het huidige Vlaams programmadocument voor Plattelandsontwikkeling III (PDPO 2014-2020) worden gemeenten ingedeeld in verschillende categorieën (plattelandsgemeente, verstedelijkte gemeente, groot- en centrumstad).

Een fusie van twee gemeenten kan een effect hebben op deze gemeenteclassificatie alsook op de gebiedsafbakening van een Leader-gebied, aangezien beide worden bepaald door ruraliteitscriteria zoals inwoners/km², % bebouwde oppervlakte en aantal inwoners.

Gelieve hiervoor steeds contact op te nemen met de VLM.

Contact

Regelgeving

Decreet vaststelling regels, werking, verdeling fonds stimulering (groot)stedelijke en plattelandsinvestering - artikel 17

Wonen

Algemene situering

Een vrijwillige fusie van gemeenten heeft een impact op heel wat instrumenten binnen het beleidsveld Wonen. Achtereenvolgens wordt de impact besproken op het bindend sociaal objectief, de werkingsgebieden van sociale verhuurkantoren, de intergemeentelijke samenwerking op het vlak van lokaal woonbeleid, de ontvoogding en andere gemeentelijke instrumenten op het vlak van woningkwaliteit, de lokale toewijzingsreglementen sociale huur en de andere gemeentelijke instrumenten op het vlak van wonen.

Bindend sociaal objectief

Het decreet van 27 maart 2009 “betreffende het grond- en pandenbeleid” heeft elke Vlaamse gemeente een bindend sociaal objectief opgelegd. Het bindend sociaal objectief, in zijn actuele versie, omschrijft het aantal bijkomende sociale huurwoningen dat in de periode 2009-2025 ten minste moet worden gerealiseerd op het grondgebied van een gemeente. Als een gemeente op 31/12/2007 minder dan 3% sociale huurwoningen had ten aanzien van het aantal huishoudens, heeft zij bijkomend een specifieke inhaalbeweging voor sociale huurwoningen. De minister van Wonen kan een gemeente geheel of gedeeltelijk vrijstellen van de specifieke inhaalbeweging.

Een gemeente die geen bindend sociaal objectief heeft, of een objectief dat al is bereikt, kan een sociaal woonbeleidsconvenant sluiten met de minister van Wonen. In het convenant verbindt de gemeente zich ertoe samen met de lokale woonactoren binnen een periode van drie jaar de uitvoering of de gunningsprocedure op te starten van een bepaald aantal sociale huurwoningen in projecten op haar grondgebied. Een gemeente kan pas een nieuw convenant sluiten als de duurtijd van het vorige convenant is afgelopen.

De Vlaamse Regering voert om de twee jaar een voortgangstoets uit waarbij zij nagaat hoever elke gemeente staat met haar bindend sociaal objectief. Een gemeente die niet op schema zit, moet aan de hand van een plan van aanpak aantonen dat zij voldoende inspanningen levert om haar bindend sociaal objectief te bereiken. Als de gemeente dat niet kan aantonen, moet zij een overeenkomst sluiten met een of meer sociale woonactoren. In die overeenkomst gaan de partijen het engagement aan om in de periode van drie jaar volgend op de datum van sluiting de maatregelen voor een bijkomend sociaal woonaanbod in de gemeente op te starten. Weigert zij de gemeente dat, dan zal de Vlaamse Regering zelf een overeenkomst sluiten met een sociale woonorganisatie om het vooropgestelde aantal bijkomende sociale huurwoningen te realiseren.

Specifieke aandachtspunten

Als twee gemeenten kiezen voor een vrijwillige fusie, zal de fusiegemeente een bindend sociaal objectief opgelegd krijgen dat gelijk is aan de som van de objectieven van de oorspronkelijke gemeenten.

Mogelijke scenario's en de te ondernemen acties

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen

<p>Geen van de oorspronkelijke gemeenten heeft een bindend sociaal objectief, of de oorspronkelijke gemeenten hebben hun bindend sociaal objectief bereikt.</p>	<p>Als de fusiegemeente financiering voor bijkomende sociale huurwoningen wenst, zal zij een sociaal woonbeleidsconvenant moeten sluiten. Dat kan jaarlijks in het kader van de meting van het sociaal woonaanbod; een beslissing voor de fusiedatum is niet vereist.</p>
<p>Elk van de oorspronkelijke gemeenten heeft een bindend sociaal objectief dat nog niet is bereikt.</p>	<p>Geen beslissing vereist. De fusiegemeente krijgt automatisch een bindend sociaal objectief toegewezen (zie hiervoor).</p>
<p>Een van de oorspronkelijke gemeenten heeft een bindend sociaal objectief dat nog niet is bereikt, de andere gemeente heeft geen bindend sociaal objectief of dat is al bereikt.</p>	<p>Geen beslissing vereist. De fusiegemeente krijgt automatisch een bindend sociaal objectief toegewezen (zie hiervoor).</p>
<p>Een van de oorspronkelijke gemeenten heeft een sociaal woonbeleidsconvenant gesloten met de minister van Wonen.</p>	<p>Geen beslissing vereist. Het convenant blijft geldig totdat de periode van drie jaar is verstreken of totdat het contingent is opgebruikt. De fusiegemeente is erdoor gebonden. Als de fusiegemeente een bindend sociaal objectief krijgt toegewezen, kan het convenant gebruikt worden voor bijkomende sociale huurwoningen in projecten die het objectief overschrijden.</p>
<p>Een van de oorspronkelijke gemeenten heeft in het kader van een voortgangstoets een overeenkomst gesloten met een of meer sociale woonactoren over de realisatie van sociale huurwoningen op haar grondgebied.</p>	<p>Geen beslissing vereist; de overeenkomst blijft geldig totdat de periode van drie jaar is verstreken. De fusiegemeente is erdoor gebonden</p>
<p>Een van de oorspronkelijke gemeenten heeft een vrijstelling of vermindering van de specifieke inhaalbeweging voor sociale huurwoningen gekregen van de minister van Wonen.</p>	<p>De vrijstelling of vermindering van de specifieke inhaalbeweging blijft behouden. De fusiegemeente krijgt automatisch een bindend sociaal objectief toegewezen dat gelijk is aan de som van de objectieven van de oorspronkelijke gemeenten, verminderd met de toegekende vrijstelling of vermindering.</p>

Meer informatie

Bindend sociaal objectief

Voortgangertoets

Sociaal woonbeleidsconvenant

Werkingsgebieden van sociale verhuurkantoren

Artikel 56 van de Vlaamse Wooncode bepaalt dat de Vlaamse Regering sociale verhuurkantoren kan erkennen als huurdiensten waarvan de werking wordt gesubsidieerd. Een sociaal verhuurkantoor is beperkt in de bepaling van haar werkingsgebied. Het kan namelijk geen woningen in huur nemen die gelegen zijn in gemeenten waar een ander erkend sociaal verhuurkantoor al een woning in huur heeft genomen. Overlappende werkingsgebieden zijn sinds 30 juni 2016 niet meer toegestaan. Aangezien het om een erkenningsvoorwaarde gaat, kan de niet-naleving ervan gesanctioneerd worden met (in extremis) een intrekking van de erkenning.

Specifieke aandachtspunten

Als twee gemeenten kiezen voor een vrijwillige fusie, kan die operatie met zich meebrengen dat er twee of meer sociale verhuurkantoren actief zijn in de fusiegemeente. Er kan dus een overlapping van werkingsgebieden ontstaan. Hierdoor ontstaat een juridisch probleem, dat regelgevend zal worden opgelost.

Mogelijke scenario's en de te ondernemen acties

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
In slechts één van de oorspronkelijke gemeenten is een sociaal verhuurkantoor actief.	Geen beslissing vereist. Er ontstaat geen overlapping van werkingsgebieden. Het sociaal verhuurkantoor wordt actief op het volledige grondgebied van de fusiegemeente.
In de beide oorspronkelijke gemeenten is hetzelfde sociaal verhuurkantoor actief.	Geen beslissing vereist. Er ontstaat geen overlapping van werkingsgebieden. Het sociaal verhuurkantoor blijft actief op het grondgebied de fusiegemeente.
Elk van de oorspronkelijke gemeenten heeft een eigen sociaal verhuurkantoor.	Formele beslissing vereist. Er moet immers vermeden worden dat een overlapping van werkingsgebieden ontstaat. De sociale verhuurkantoren moeten afspraken maken over de overdracht van de inhuurnames in de fusiegemeenten aan een van beide sociale verhuurkantoren. De gesprekken hierover worden best al opgestart voor de fusiedatum. Als de betrokken sociale verhuurkantoren niet tot overeenstemming komen, beslist de minister

Intergemeentelijke samenwerking op het vlak van lokaal woonbeleid

Bij besluit van 21 september 2007 keurde de Vlaamse Regering een regeling goed voor de subsidiëring van intergemeentelijke projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid, en dat voor een duur van maximaal negen jaar. Bij besluit van 8 juli 2016 keurde de Vlaamse Regering een nieuwe subsidieregeling voor intergemeentelijke projecten lokaal woonbeleid goed, voor een overgangperiode die eindigt 31 december 2019.

Een gemeente kan slechts aan één intergemeentelijk project deelnemen. Er is wel een regeling uitgewerkt omtrent uittreding uit een project en toetreding tot een ander project. Een gemeente die deelneemt aan een project dat wordt gesubsidieerd volgens het BVR van 21 september 2007, kan uit dat project treden om deel te nemen aan een nieuw of ander project waarvoor een subsidieaanvraag wordt ingediend volgens het BVR van 8 juli 2016. De mogelijkheid om toe te treden tijdens de subsidiëringsperiode van een project is niet voorzien. Het subsidiebedrag wordt per project toegekend voor de volledige duur van de subsidiëringsperiode en voor het volledige werkingsgebied. Een herberekening is reglementair niet voorzien.

Specifieke aandachtspunten

Als twee gemeenten kiezen voor een vrijwillige fusie van gemeenten, kan dit een impact hebben op het werkingsgebied van een of meer intergemeentelijke projecten lokaal woonbeleid.

Mogelijke scenario's en de te ondernemen acties

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Slechts één van de oorspronkelijke gemeenten neemt deel aan een intergemeentelijk project.	Geen beslissing vereist. Het intergemeentelijk project wordt actief op het volledige grondgebied van de fusiegemeente.
Elk van beide oorspronkelijke gemeenten neemt deel aan hetzelfde intergemeentelijk project.	Geen beslissing vereist. Het intergemeentelijk project blijft actief op het grondgebied van de fusiegemeente.
Elk van beide oorspronkelijke gemeenten neemt deel aan een eigen intergemeentelijk project.	Vervroegde uittreding uit een projectvereniging, een dienstverlenende of een opdrachthoudende vereniging is decretaal onmogelijk. Voor de nieuwe subsidieperiode is wel een formele beslissing vereist. Er moet immers vermeden worden dat twee intergemeentelijk projecten actief worden in dezelfde fusiegemeente. De oorspronkelijke gemeenten moeten afspraken maken over het intergemeentelijk project waaraan de fusiegemeente zal deelnemen. De gesprekken hierover worden best al opgestart voor de

fusiedatum, en indien mogelijk en van toepassing tijdens het voortraject van de subsidieaanvraag voor de volgende subsidiëringsperiode van één of beide intergemeentelijke projecten.

Meer informatie

Intergemeentelijke samenwerking op het vlak van lokaal woonbeleid

Ontvoogding en andere gemeentelijke instrumenten op het vlak van woningkwaliteit

Artikel 15, §3, van de Vlaamse Wooncode stelt dat de Vlaamse Regering op verzoek van de gemeenteraad de burgemeester kan vrijstellen van de verplichting om het advies van de gewestelijk ambtenaar te vragen in het kader van een procedure ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring. Artikel 17, §6, van de Vlaamse Wooncode voorziet in een gelijkaardige bepaling voor adviezen in het kader van een procedure overbewoondverklaring. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 zijn de voorwaarden en de procedure bepaald om vrijgesteld te kunnen worden van de voornoemde adviesverplichting:

- ▶ het aantal gemeentelijke woningcontroleurs dat de burgemeester heeft aangewezen, is voldoende om binnen de voorziene termijn een beslissing te nemen in de procedures tot ongeschikt-, onbewoonbaar- en, in voorkomend geval, overbewoondverklaring waarin geen advies van de gewestelijk ambtenaar wordt gevraagd;
- ▶ de gemeente voert een proactief woonkwaliteitsbeleid.

De Vlaamse Regering kan de vrijstelling op elk moment opnieuw intrekken als blijkt dat niet meer aan de voorwaarden is voldaan.

Artikel 6 van de Vlaamse Wooncode stelt dat de gemeenteraad bij verordening het conformiteitsattest verplicht kan stellen, strengere veiligheids- en kwaliteitsnormen voor kamers kan opleggen, het verhuren of ter beschikking of te huur stellen van kamers aan een voorafgaande vergunning kan onderwerpen en kamers in hetzelfde gebouw hetzij aan studenten, hetzij aan niet-studenten kan verhuren. Dergelijke gemeentelijke verordening geldt pas vanaf de goedkeuring door de minister van Wonen.

Specifieke aandachtspunten

Een vrijstelling van de adviesverplichting wordt door de minister van Wonen toegekend aan een welbepaalde gemeente. Als die gemeente nadien fuseert met een andere gemeente, zal desgewenst een nieuwe vrijstelling aangevraagd moeten worden. Een gemeentelijke verordening op het vlak van woningkwaliteit wordt door de minister van Wonen goedgekeurd voor een welbepaalde gemeente. Als die gemeente nadien fuseert met een andere gemeente, zal desgewenst voor een nieuwe verordening de goedkeuring van de minister van Wonen aangevraagd moeten worden.

Mogelijke scenario's en de te ondernemen acties

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Slechts één van de oorspronkelijke gemeenten is vrijgesteld van de adviesverplichting van Wonen-	Formele beslissing vereist. Als de fusiegemeente de vrijstelling van de adviesverplichting wenst, zal zij

<p>Vlaanderen.</p>	<p>daartoe een nieuwe aanvraag moeten indienen. Een fusie kan immers tal van veranderingen met zich meebrengen, bv. op het vlak van personeelsinzet.</p> <p>Een beslissing voor de fusiedatum is niet vereist; de vrijstelling kan op elk moment opnieuw ingetrokken worden. In afwachting blijft de huidige vrijstelling gelden op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeente.</p>
<p>Elk van beide oorspronkelijke gemeenten is vrijgesteld van de adviesverplichting van Wonen-Vlaanderen.</p>	<p>Formele beslissing vereist. Als de fusiegemeente de vrijstelling van de adviesverplichting wenst, zal zij daartoe een nieuwe aanvraag moeten indienen. Een fusie kan immers tal van veranderingen met zich meebrengen, bv. op het vlak van personeelsinzet.</p> <p>Een beslissing voor de fusiedatum is niet vereist; de vrijstelling kan op elk moment opnieuw ingetrokken worden. In afwachting blijven de huidige vrijstellingen gelden op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeenten.</p>
<p>Slechts één van de oorspronkelijke gemeenten heeft een gemeentelijke verordening op het vlak van woningkwaliteit.</p>	<p>Formele beslissing vereist. Als de fusiegemeente een gemeentelijke verordening op het vlak van woningkwaliteit wenst, zal zij daartoe een nieuwe aanvraag moeten indienen.</p> <p>Een beslissing voor de fusiedatum is niet vereist; de goedkeuring kan op elk moment opnieuw aangevraagd worden. In afwachting blijft de huidige verordening gelden op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeente.</p>
<p>Elk van beide oorspronkelijke gemeenten heeft dezelfde gemeentelijke verordening op het vlak van woningkwaliteit.</p>	<p>Formele beslissing vereist. Als de fusiegemeente een gemeentelijke verordening op het vlak van woningkwaliteit wenst, zal zij daartoe een nieuwe aanvraag moeten indienen.</p> <p>Een beslissing voor de fusiedatum is niet vereist; de goedkeuring kan op</p>

elk moment opnieuw aangevraagd worden. In afwachting blijven de huidige verordeningen gelden op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeenten.

Meer informatie

Ontvoogding op het vlak van woningkwaliteit

Lokale toewijzingsreglementen sociale huur

Artikel 95 van de Vlaamse Wooncode bepaalt dat een gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband een lokaal toewijzingsreglement met specifieke toewijzingsregels voor de verhuur van sociale huurwoningen op haar grondgebied kan opmaken en ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering. Een gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband kan een lokaal toewijzingsreglement opmaken als zij rekening wil houden met de lokale binding van de kandidaat-huurders, met de woonbehoefte van specifieke doelgroepen of met de verstoorde of bedreigde leefbaarheid in bepaalde wijken of complexen.

Specifieke aandachtspunten

Een lokaal toewijzingsreglement wordt door de minister van Wonen goedgekeurd voor een welbepaalde gemeente of voor een welbepaald intergemeentelijk samenwerkingsverband. Als die gemeente nadien fuseert met een andere gemeente, zal in voorkomend geval een nieuw lokaal toewijzingsreglement moeten worden opgemaakt en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de minister. Er zal namelijk onderzocht moeten worden of regels die nu gelden in de ene gemeente (intergemeentelijk samenwerkingsverband), ook interessant zijn voor de andere gemeente (intergemeentelijk samenwerkingsverband). Een verruiming van de voorrang 'lokale binding' naar de volledige fusiegemeente kan voor andere kandidaat-huurders negatieve gevolgen hebben. Ook een verruiming van het doelgroepenplan kan ertoe leiden dat de beoogde doelgroep langer gaat moeten wachten vooraleer ze aan bod komt.

Mogelijke scenario's en de te ondernemen acties

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Een van de oorspronkelijke gemeenten beschikt over een door de minister van Wonen goedgekeurd (al dan niet intergemeentelijk) lokaal toewijzingsreglement.	Formele beslissing vereist. Als de fusiegemeente een al dan niet aangepast toewijzingsreglement wenst in te voeren, zal zij daartoe een nieuwe aanvraag moeten indienen. Als de oorspronkelijke gemeente een intergemeentelijk lokaal toewijzingsreglement heeft, zullen met de andere betrokken gemeenten afspraken gemaakt moeten worden over het al dan niet voorzetten van het intergemeentelijk lokaal toewijzingsreglement. Een beslissing voor de fusiedatum is

	<p>niet vereist; de goedkeuring kan op elk moment opnieuw aangevraagd worden. In afwachting blijft het huidige lokaal toewijzingsreglement gelden op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeente.</p>
<p>Elk van beide oorspronkelijke gemeenten beschikt over een eigen door de minister van Wonen goedgekeurd (al dan niet intergemeentelijk) lokaal toewijzingsreglement.</p>	<p>Formele beslissing vereist. Als de fusiegemeente een al dan niet aangepast toewijzingsreglement wenst in te voeren, zal zij daartoe een nieuwe aanvraag moeten indienen. Als de oorspronkelijke gemeenten een intergemeentelijk lokaal toewijzingsreglement hebben, zullen met de andere betrokken gemeenten afspraken gemaakt moeten worden over het al dan niet voorzetten van het intergemeentelijk lokaal toewijzingsreglement.</p> <p>Een beslissing voor de fusiedatum is niet vereist; de goedkeuring kan op elk moment opnieuw aangevraagd worden. In afwachting blijven de huidige lokale toewijzingsreglementen gelden op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeenten.</p>
<p>Elk van beide oorspronkelijke gemeenten beschikt over hetzelfde door de minister van Wonen goedgekeurd intergemeentelijk lokaal toewijzingsreglement.</p>	<p>Formele beslissing vereist. Als de fusiegemeente een al dan niet aangepast toewijzingsreglement wenst in te voeren, zal zij daartoe een nieuwe aanvraag moeten indienen. Als het intergemeentelijk lokaal toewijzingsreglement ook geldt in andere gemeenten dan de oorspronkelijke gemeenten, zullen met die gemeenten afspraken gemaakt moeten worden over het al dan niet voorzetten van het intergemeentelijk lokaal toewijzingsreglement.</p> <p>Een beslissing voor de fusiedatum is niet vereist; de goedkeuring kan op elk moment opnieuw aangevraagd worden. In afwachting blijft het huidige lokaal toewijzingsreglement gelden op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeenten.</p>
<p>Geen van de oorspronkelijke gemeenten beschikt over een door</p>	<p>Geen beslissing vereist.</p>

de minister van Wonen goedgekeurd (al dan niet intergemeentelijk) lokaal toewijzingsreglement.

Meer informatie

Lokale toewijzingsreglementen

Andere gemeentelijke instrumenten op het vlak van wonen

Artikel 28 van de Vlaamse Wooncode bepaalt dat de gemeente verantwoordelijk is voor de uitwerking van haar lokaal woonbeleid. In het kader van die regisseursrol kan de gemeente een aantal instrumenten inzetten waarvoor een Vlaams kader is uitgewerkt. Meer in het bijzonder gaat het om de voornoemde instrumenten op het vlak van sociaal wonen, woningkwaliteit en intergemeentelijke samenwerking, maar ook om de volgende instrumenten:

- ▶ Gemeentelijke instrumenten op het vlak van bescheiden wonen:
  - ▶ stedenbouwkundige verordening bescheiden wonen;
  - ▶ ruimtelijk uitvoeringsplan met normen bescheiden wonen;
  - ▶ reglement bescheiden wonen;
- ▶ Leegstand en verwaarlozing van gebouwen en woningen en ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring van woningen
  - ▶ Register van leegstaande en/of verwaarloosde gebouwen en woningen, aan de hand van een reglement
  - ▶ Heffing op leegstaande en/of verwaarloosde gebouwen en woningen, aan de hand van een heffingsreglement
  - ▶ Heffing op ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring van woningen, aan de hand van een heffingsreglement
  - ▶ Opcentiemen op een Vlaamse heffing op ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring van woningen, aan de hand van een heffingsreglement

Specifieke aandachtspunten

Het samenvoegingsdecreet van 24 juni 2016, artikelen 12, 13 en 36 bevat een generieke bepaling over besluiten, reglementen en verordeningen in geval van een fusie:

Meer informatie

Decreet voor de vrijwillige samenvoeging van gemeenten - artikelen 12, 13 en 36

Juridisch kader

Bindend sociaal objectief, actieprogramma, voortgangstoetsen en sociaal woonbeleids-convenanten

Regelgeving

Artikel 4.1.2 t.e.m. 4.1.7. Grond- en pandenbeleid

Monitoring sociaal woonaanbod, sociale eigendomsverwerving, standplaatsen woonwagens

Erkenning en subsidiëring sociale verhuurkantoren

Regelgeving

Artikel 56 t.e.m. 58 Vlaamse Wooncode

Erkennings- en subsidievoorwaarden sociale verhuurkantoren

Subsidiëring van intergemeentelijke projecten lokaal woonbeleid

Regelgeving

Artikel 28 Vlaamse Wooncode

Subsidiëring projecten ter ondersteuning lokaal woonbeleid

Subsidiëring intergemeentelijke projecten ondersteuning lokaal woonbeleid

Lokale toewijzingsreglementen sociale verhuring

Regelgeving

Artikel 95 Vlaamse Wooncode

Sociale huurstelsel ter uitvoering Vlaamse Wooncode

Gemeentelijke instrumenten op het vlak van bescheiden wonen

Regelgeving

Artikel 4.2.2. Grond- en pandenbeleid - Stedenbouwkundige verordening >

Artikel 4.2.4 Grond- en pandenbeleid - Ruimtelijk uitvoeringsplan >

Artikel 4.2.10 Grond- en pandenbeleid - Reglement bescheiden wonen >

Ontvoogding van gemeenten op het vlak van woningkwaliteit

Meer informatie

Artikel 15§3 en 17§6 Vlaamse Wooncode >

Vrijstelling adviesverplichting in procedure ongeschikt-, onbewoonbaar en overbewoondverklaring >

Andere gemeentelijke instrumenten op het vlak van woningkwaliteit

Regelgeving

Artikel 6, 10 en 17 bis Vlaamse Wooncode >

Leegstand en verwaarlozing van gebouwen en woningen

Regelgeving

Artikel 2.2.6. Grond- en pandenbeleid >

Begeleiding begroting 1996 - Verwaarlozing >

Gemeentelijke heffingen en gemeentelijke opcentiemen op Vlaamse Heffingen

▶ Leegstand van gebouwen en woningen: gemeentelijke heffing, gebaseerd op grondwettelijke fiscale autonomie van

gemeenten;

- ▶ Verwaarlozing van gebouwen en woningen: gemeentelijke heffing, gebaseerd op grondwettelijke fiscale autonomie van gemeenten (vanaf aanslagjaar 2017);
- ▶ Ongeschiktheid en onbewoonbaarheid van woningen: keuze tussen hetzij behoud Vlaamse heffing, al dan niet met gemeentelijke opcentiemen, hetzij invoering gemeentelijke heffing: artikel 2.5.1.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit (vanaf aanslagjaar 2017).

Contactgegevens

Agentschap Wonen-Vlaanderen
Koning Albert II-laan 19 bus 21
1210 Brussel

www.wonenvlaanderen.be

Tom Nulens, coördinator team Lokale Besturen
Telefoon: 02/553.18.61
GSM: 0472/73.80.03

Thomas.Nulens@rwo.vlaanderen.be

Mobiliteit

Gemeentelijk mobiliteitsbeleid algemeen

Situering

Het Decreet betreffende het mobiliteitsbeleid (hierna: Mobiliteitsdecreet) verleent aan gemeenten een belangrijke rol in het duurzaam mobiliteitsbeleid en definieert daarbij de instrumenten in relatie tot het grondgebied en de bevoegdheidsafbakening van de gemeente. Het samenvoegen van gemeenten zal daarom een impact hebben op:

Gemeentelijke Begeleidingscommissie (GBC)

De GBC operationaliseert het duurzame mobiliteitsbeleid op lokaal niveau en is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de plannen en projecten en de begeleiding van de uitvoering ervan. De samenstelling en werking is geregeld op het niveau van de gemeente, maar de plannen en projecten die worden voorgelegd, komen van diverse initiatiefnemers (gemeente, Agentschap Wegen en Verkeer, VVM De Lijn, de provincie, ...). Na de samenvoeging is het dan ook noodzakelijk dat in eerste instantie een nieuwe GBC wordt opgericht. Zolang de GBC niet officieel door de gemeenteraad is opgericht, kan over de plannen en projecten in de nieuwe gemeente niet geldig beslist worden. De gemeente, maar ook de andere partners die bij het lokaal mobiliteitsbeleid betrokken zijn, hebben er dus belang bij dat de installatie van de GBC voor de nieuwe gemeente zo snel mogelijk plaatsvindt.

Intergemeentelijke samenwerking

Het Mobiliteitsdecreet voorziet in een grondslag voor intergemeentelijke samenwerking zowel op het niveau van de planning (via intergemeentelijke mobiliteitsplannen) als bij de besluitvorming rond projecten (via intergemeentelijke begeleidingscommissies). Beide instrumenten laten toe dat mobiliteitsthema's en projecten met een intergemeentelijk belang op een evenwaardige manier met de betrokken gemeenten kunnen worden aangepakt. Het belang van dergelijke intergemeentelijke samenwerking zal nog verder worden onderstreept bij de implementatie van het

concept basisbereikbaarheid, waarbij de vervoerregio's een centrale plaats innemen (zie hoofdstuk 5.5.5 Stads- en streekvervoer). De fusie van gemeenten staat deze vormen van intergemeentelijke samenwerking niet in de weg.

Gemeentelijk mobiliteitsplan

Het gemeentelijk mobiliteitsplan is het kader voor de projecten en acties die de gemeente en andere mobiliteitsactoren op het grondgebied van de gemeente realiseren, en is gebaseerd op een zorgvuldig gekozen beleidsscenario. Aangezien dat scenario voor elke gemeente op maat wordt opgebouwd, is het belangrijk dat er voor de nieuwe gemeente een nieuw mobiliteitsplan wordt opgemaakt, gebaseerd op strategische keuzes die van toepassing zijn voor het gehele grondgebied van de nieuwe gemeente. Wanneer de nieuwe gemeente ontstaat uit gemeenten die eerder reeds eenzelfde intergemeentelijk mobiliteitsplan hadden vastgesteld, dient er na de fusie weliswaar geen nieuw initiatief te worden genomen.

Projecten in het kader van het gemeentelijk mobiliteitsplan

De lopende processen inzake opmaak en uitvoering van projecten kaderend binnen het Mobiliteitsdecreet, kunnen zonder meer worden voortgezet aangezien het Fusiedecreet een algemene bepaling bevat waarbij "elke uitvoering van overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, gegund door een van de samengevoegde gemeenten, wordt voortgezet door de nieuwe gemeente vanaf de samenvoegingsdatum." Ook voor wat de 'lopende zaken' betreft, wordt verwezen naar 'zaken die de normale voortzetting of beëindiging zijn van een regelmatig ingezette procedure' die reeds vóór de principiële beslissing werd genomen.

Mogelijke scenario's, te nemen beslissingen en timing

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen	Timing
In elk van de oorspronkelijke gemeenten is een Gemeentelijke Begeleidingscommissie (GBC) ingesteld. Dit is decretaal verplicht sinds 1/03/2013. Het ontbreken van een GBC in (één van) de oorspronkelijke gemeenten heeft geen impact op de te nemen beslissing.	Na de samenvoeging wordt in de nieuwe fusiegemeente een nieuwe GBC ingesteld. De gemeenteraad van de nieuwe gemeente neemt het besluit tot oprichting en samenstelling van de nieuwe GBC.	De nieuwe gemeenteraad neemt zo snel als mogelijk een beslissing na het ingaan van de samenvoeging. Dit is niet enkel noodzakelijk voor de uitvoering van het gemeentelijk mobiliteitsplan, maar ook voor de continuïteit in het overlegproces inzake lopende projecten tussen alle mobiliteitsactoren. Tijdens de overgangperiode naar de formele instelling van een GBC in de nieuwe gemeente kunnen beide GBC's van de oorspronkelijke gemeenten actief blijven (via gezamenlijk overleg) om het overleg rond de reeds gestarte projecten en plannen in de oorspronkelijke gemeenten voort te zetten.
(Eén van) de oorspronkelijke gemeenten neemt deel aan een Intergemeentelijke Begeleidingscommissie (IGBC)	Een IGBC is in principe ingesteld voor de opmaak van een plan of voor de duur van een project. Deelname aan de IGBC zal in de	Bij de beslissing wordt rekening gehouden met de vergaderingsagenda van de betreffende IGBC('s).

	<p>meeste gevallen door de nieuwe gemeente worden verdergezet als voortzetting van eerder aangegane engagementen. In het andere geval neemt het college van burgemeester en schepenen een nieuwe beslissing (bijvoorbeeld over de samenstelling van de vertegenwoordiging vanuit de nieuwe gemeente in de IGBC of het stopzetten van de deelname).</p> <p>Bij het bepalen van het standpunt houdt het CBS rekening met het feit of met deze deelname er geen bezwaar is voor de nieuwe fusiegemeente. In afwachting van de formele beslissing blijft de nieuwe gemeente deel uitmaken van de IGBC. Wanneer de IGBC is samengesteld met de oorspronkelijke gemeenten worden de activiteiten verdergezet door de GBC van de nieuwe gemeente.</p>	<p>De voorbereiding van de te nemen beslissing kan gestart worden vanaf de principiële beslissing tot samenvoeging van beide oorspronkelijke gemeenten.</p>
<p>(Eén van) de oorspronkelijke gemeenten beschikken over een goedgekeurd gemeentelijk mobiliteitsplan.</p> <p>Dit is decretaal verplicht sinds 1/03/2013.</p> <p>Het ontbreken van een geldig mobiliteitsplan in (één van) de oorspronkelijke gemeenten heeft geen impact op de te nemen beslissing.</p>	<p>De opmaak van een nieuw gemeentelijk mobiliteitsplan voor de nieuwe gemeente wordt sterk aanbevolen. Een goedgekeurd gemeentelijk mobiliteitsplan is immers een noodzakelijke voorwaarde om voor bepaalde types projecten een subsidie te kunnen krijgen. Het college van burgemeester en schepenen besluit tot het opmaken van een gemeentelijk mobiliteitsplan en treft daartoe de nodige maatregelen.</p> <p>Voor de opmaak van een nieuw mobiliteitsplan wordt de volledige procedure in drie fasen doorlopen. Meer informatie vindt u op Mobiel Vlaanderen</p> <p>In afwachting van een nieuw goedgekeurd mobiliteitsplan blijft het mobiliteitsplan, goedgekeurd door (één van) de</p>	<p>Aangezien het mobiliteitsplan het kader vormt voor nieuwe projecten en maatregelen wordt aanbevolen hier zo snel mogelijk na het ingaan van de fusie werk van te maken.</p> <p>Het is daarbij belangrijk dat wordt afgestemd met de andere planningsprocessen die eveneens in het mobiliteitsplan moeten worden opgenomen.</p> <p>De voorbereidingen kunnen gestart worden voorafgaand aan de effectieve fusie.</p> <p>Ten laatste bij de eerstvolgende evaluatie van het mobiliteitsplan van één van beide oorspronkelijke gemeenten wordt de overstap naar een nieuw mobiliteitsplan gemaakt.</p>

	oorspronkelijke gemeenten, geldig, zij het voor het grondgebied waarvoor het werd opgesteld.	
Beide oorspronkelijke gemeenten hebben een intergemeentelijk mobiliteitsplan vastgesteld voor het geheel van de grondgebieden van deze gemeenten.	<p>Het college van burgemeester en schepenen geeft de GBC van de nieuwe gemeente de opdracht om het intergemeentelijk mobiliteitsplan te evalueren met de sneltoets. Zo nodig wordt het geheel of gedeeltelijk herzien of als gemeentelijk mobiliteitsplan bevestigd.</p> <p>Het intergemeentelijk mobiliteitsplan blijft geldig tot er een nieuw gemeentelijk mobiliteitsplan is vastgesteld.</p>	Ten minste binnen de zes jaar na de bekendmaking van het intergemeentelijk mobiliteitsplan.
(Eén van) de oorspronkelijke gemeenten hebben een intergemeentelijk mobiliteitsplan vastgesteld met (een) gemeenten die geen deel uitmaken van de nieuwe fusiegemeente.	<p>De opmaak van een nieuw gemeentelijk mobiliteitsplan voor de nieuwe gemeente wordt sterk aanbevolen. Er kan met alle betrokken gemeenten worden bekeken of het opnieuw een intergemeentelijk mobiliteitsplan wordt ofwel beperkt men zich tot het grondgebied van de nieuwe gemeente.</p> <p>Het college van burgemeester en schepenen besluit tot het opmaken van een (inter)gemeentelijk mobiliteitsplan en treft daartoe de nodige maatregelen.</p> <p>Voor de opmaak van een nieuw mobiliteitsplan wordt de volledige procedure in drie fasen doorlopen. Meer informatie vindt u op Mobiel Vlaanderen.</p> <p>In afwachting van een nieuw goedgekeurd mobiliteitsplan blijft het intergemeentelijk mobiliteitsplan, goedgekeurd door één van de oorspronkelijke gemeenten, verder bestaan, zij het voor het grondgebied waarvoor ze werden opgesteld.</p>	<p>Aangezien het mobiliteitsplan het kader vormt voor nieuwe projecten en maatregelen wordt aanbevolen hier zo snel mogelijk na het ingaan van de fusie werk van te maken.</p> <p>Het is daarbij belangrijk dat wordt afgestemd met de andere planningsprocessen die eveneens in het mobiliteitsplan moeten worden opgenomen.</p> <p>De voorbereidingen kunnen gestart worden voorafgaand aan de effectieve fusie.</p> <p>Ten laatste bij de eerstvolgende evaluatie van het mobiliteitsplan van één van beide oorspronkelijke gemeenten wordt de overstap naar een nieuw mobiliteitsplan gemaakt.</p>

Juridisch kader

Gemeentelijk mobiliteitsplan

Regelgeving

Artikel 6, 17, 16 en 20 Mobiliteitsbeleid

Artikel 19 en 20 Bijbehorend mobiliteitsbeleid

Gemeentelijke Begeleidingscommissie

Regelgeving

Artikel 26/1 t.e.m. 26/3 Mobiliteitsdecreet

Artikel 2 t.e.m. 8 Bijbehorend Mobiliteitsbesluit

Meer informatie

Mobiel Vlaanderen

Contact

Voor specifieke informatie over het lokaal mobiliteitsbeleid kunnen de gemeenten in eerste orde bij de Regionale Aanspreekpunten van het Departement MOW in de provincie terecht:

- ▶ [Beleid - Regionaal Aanspreekpunt Antwerpen](#)
- ▶ [Beleid - Regionaal Aanspreekpunt Limburg](#)
- ▶ [Beleid - Regionaal Aanspreekpunt Oost-Vlaanderen](#)
- ▶ [Beleid - Regionaal Aanspreekpunt Vlaams-Brabant](#)
- ▶ [Beleid - Regionaal Aanspreekpunt West-Vlaanderen](#)

In tweede orde, en voor algemene vragen met betrekking tot het lokale mobiliteitsbeleid:

Coördinator omkadering duurzaam lokaal mobiliteitsbeleid

Dominique Ameele

DEPARTEMENT MOBILITEIT & OPENBARE WERKEN

Beleid

T 02 553 62 69 M 0478 56 06 28

dominique.ameele@mow.vlaanderen.be

Koning Albert II-laan 20 bus 2, 1000 Brussel

www.mobielvlaanderen.be/overheden

Vragen

Dient de fusiegemeente voor de start van de procedure voor de opmaak van een nieuw gemeentelijk mobiliteitsplan de sneltoets uit te voeren?

De sneltoets is zeker zinvol als men wenst voort te bouwen op de voorgaande mobiliteitsplannen, wanneer de beleidsscenario's reeds dicht bij elkaar liggen of wanneer men duidelijk vanuit de evaluatie van de bestaande mobiliteitsplannen wil vertrekken. Wanneer men vertrekt in een procedure tot opmaak van een volledig nieuw plan, is deze procedurele stap echter niet nodig.

Zijn de bepalingen van een intergemeentelijk mobiliteitsplan [(art. 6 van het Mobiliteitsdecreet (inhoudelijk), art. 38 en 39 van het Mobiliteitsbesluit (subsidies)] van toepassing op het mobiliteitsplan van de fusiegemeente?

Neen, het mobiliteitsplan van de nieuwe gemeente is gelijkgesteld aan een gemeentelijk mobiliteitsplan en wordt dus niet beschouwd als een intergemeentelijk mobiliteitsplan. De bepalingen hebben betrekking op het volledige grondgebied van de nieuwe gemeente. De nieuwe gemeente vormt het onderwerp van een mogelijke subsidieaanvraag.

Blijven de gemeentelijke mobiliteitsplannen van de oorspronkelijke gemeenten geldig tot er een nieuw mobiliteitsplan voor de fusiegemeente is bekendgemaakt (art.16 §2 derde lid van het Mobiliteitsdecreet)?

Ja, de bepaling in het Mobiliteitsdecreet gaat uit van het idee dat er geen situatie zou mogen ontstaan waarbij er geen geldig mobiliteitsplan voorhanden is. De continuïteit is een van de belangrijke principes in het Mobiliteitsdecreet en daaruit mag worden afgeleid dat de fusie van twee of meer gemeenten in geen geval tot gevolg mag hebben dat de bestaande plannen worden opgeheven. Integendeel, de bestaande plannen blijven geldig, zij het dan elk voor het grondgebied waarvoor ze werden opgesteld. Bij een fusie van twee gemeenten zullen met andere woorden twee plannen blijven gelden, zij het elk van toepassing voor slechts een gedeelte van het grondgebied van de nieuwe gemeente.

Hoewel gemeenten hun mobiliteitsbeleid in het verleden hoogstwaarschijnlijk reeds op elkaar hebben moeten afstemmen, is het in theorie mogelijk dat beide plannen, vanwege de eigen accenten die zijn gelegd bij de keuze van het beleidsscenario, verschillende uitgangspunten hanteren of verschillende doelen nastreven. Daardoor is het mogelijk dat de geformuleerde actiepunten in bepaalde gevallen in conflict zouden komen. Gelet op het gegeven dat er toch een nieuw of herzien gemeentelijk mobiliteitsplan wordt opgemaakt, is het dan ook aan te raden om de uitvoering van dergelijke actiepunten uit te stellen tot na de bekendmaking van het nieuwe gemeentelijk mobiliteitsplan.

Wegen

Situering

Het Beleidsdomein MOW – Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) heeft meerdere types contractuele samenwerkingsovereenkomsten met de gemeenten. De belangrijkste zijn (1) de overeenkomsten i.k.v. het Mobiliteitsdecreet en het Mobiliteitsbesluit, (2) de overeenkomsten die niet gebonden zijn aan het Mobiliteitsbesluit en (3) de overeenkomsten i.k.v. de netheid van het gewestwegennet.

1. Samenwerkingsovereenkomsten i.k.v. het Mobiliteitsdecreet/Mobiliteitsbesluit.

Er zijn 3 verschillende types van samenwerking te onderscheiden:

- ▶ Opmaak gemeentelijk mobiliteitsplan – cf. hoofdstuk 5.5.1;
- ▶ Subsidieprojecten;
- ▶ Projecten via samenwerkingsovereenkomsten.

De lopende processen inzake voorbereiding en uitvoering van projecten die binnen het Mobiliteitsdecreet kaderen, kunnen zonder meer worden voortgezet. Het Fusiedecreet bevat immers een algemene bepaling waarbij “elke uitvoering van overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, gegund door een van de samengevoegde gemeenten, wordt voortgezet door de nieuwe gemeente vanaf de samenvoegingsdatum.”

2. Overige samenwerkingsovereenkomsten die niet aan het Mobiliteitsbesluit gebonden zijn

Het betreft een minderheid van de mogelijke projecten. Deze overeenkomsten zijn bedoeld voor de realisatie van een zeer specifiek project. Ook hiervoor geldt dat de lopende processen zonder meer verdergezet kunnen worden, aangezien het Fusiedecreet voorziet in een algemeen principe dat de nieuwe fusiegemeente op de samenvoegingsdatum de rechten, plichten en lasten overneemt die voortvloeien uit overeenkomsten van de samengevoegde gemeenten.

3. Samenwerkingsovereenkomsten in het kader van de netheid van het gewestwegennet

Het betreft overeenkomsten tussen AWV en een lokale overheid voor het net houden van gewestwegen en hun vrijliggende fietspaden. Het Fusiedecreet voorziet in een algemeen principe dat de nieuwe fusiegemeente op de samenvoegingsdatum de rechten, plichten en lasten overneemt die voortvloeien uit overeenkomsten van de samengevoegde gemeenten. Derhalve stellen zich op vlak van de lopende contracten geen grote problemen.

Mogelijke scenario's, te nemen beslissingen en timing

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen	Timing
Subsidieprojecten - waarbij er in functie van de uitbetaling van het subsidiebedrag nood is aan een goedgekeurd gemeentelijk mobiliteitsplan.	Het subsidieproject zal volledig in het grondgebied van één van de oorspronkelijke gemeenten gelegen	Timing van subsidieprojecten volgen <u>zoals procedureel vastgelegd</u> . Geen extra maatregelen nodig.

	<p>zijn. Bij een fusie neemt de nieuwe gemeente de rechten, plichten en lasten over van de oorspronkelijke gemeenten.</p> <p>In dit geval zal verondersteld worden dat enkel een goedgekeurd mobiliteitsplan noodzakelijk is van de oorspronkelijke gemeente waar het subsidieproject gelegen in.</p>	
<p>Alle lopende projecten met een belangrijk gemeentelijk aandeel (vb. afstemming investeringen in rioleringen).</p>	<p>Financieel engagement moet opgenomen zijn in de BBC-cyclus van de nieuwe gemeente. Indien in de gemeenteraad een beslissing noodzakelijk is om de voortgang van het project te verzekeren, is dit mogelijk mits voorafgaande beleidsmatige afstemming tussen de in de fusie betrokken gemeenten.</p>	<p>Overleg tussen de oorspronkelijke gemeenten en AWV noodzakelijk in voorbereiding op periode van 'lopende zaken. Door voorafgaand af te stemmen welke projecten wanneer meegefinancierd moeten worden, lopen projecten geen potentiële vertraging op.</p>
<p>Samenwerkingsovereenkomsten (SO's) i.k.v. de netheid van het gewestwegennet.</p>	<p>Stopzetting van een of van beide SO's 'netheid' (pas mogelijk na 6 jaar looptijd). De nieuwe gemeente kan de contracten met aannemers in uitvoering van dergelijke 'SO netheid' na een fusie optimaliseren (groter grondgebied, andere routes, ...), hetgeen mogelijks aanleiding kan geven tot een betere contractzetting.</p>	<p>SO 'netheid' kent een looptijd van minimum 6 jaar en wordt nadien stilzwijgend verlengd. Bij opzegging geldt een termijn van minimum 6 maanden.</p> <p>Voorafgaand aan de eigenlijke samenvoeging kunnen de voorbereidingen reeds gestart worden. Dit om na de samenvoegingsdatum de nieuwe gemeente toe te laten met kennis van zaken te laten beslissen over de harmonisering van de SO's.</p>

Verkeersborden – vereenvoudiging	Aanduiding plaatsnaamborden aanpassen aan nieuwe fusiegemeente.	Na effectieve fusie gemeente. Voorafgaand aan de eigenlijke samenvoeging kan de voorbereiding/inventarisatie reeds gestart worden.
Gemeentelijke parkeerbedrijven	Nagaan of optimalisatie mogelijk is voor de nieuwe gemeente.	Voorafgaand aan de eigenlijke samenvoeging kan de voorbereiding gestart worden met het oog op harmonisatie na de fusie (contracten worden verdergezet).
Contracten voor gemeentelijke infrastructuur optimaliseren	Contracten groenonderhoud, winterdienstverlening, regulier onderhoud wegeis kunnen omwille van schaalvoordelen geoptimaliseerd worden.	Voorafgaand aan een fusie: nakijken welke contracten er bestaan, welke schaalvoordelen kunnen gerealiseerd worden, hoe het gemeentepersoneel optimaal kan ingezet worden, ... Na fusie: beslissen om eventueel aanpassingen door te voeren. Meer informatie: zie ook draaiboek/interne zaken

Juridisch kader

Regelgeving

Mobiliteitsdecreet en bijhorend Mobiliteitsbesluit

Artikel 12, §3 §4 en §5 - Vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Meer informatie

Digitaal kaartmateriaal

Contact

Agentschap Wegen en Verkeer
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 4
1000 Brussel
[Adressen wegen en verkeer](#)

Waterwegen

Situering

De contacten tussen de waterwegbeheerders – nv De Scheepvaart en Waterwegen en Zeekanaal NV – en de lokale besturen zijn hoofdzakelijk informeel en projectgebonden.

In het kader van belangrijke infrastructuurwerken worden er tijdelijke overlegstructuren opgericht om de werken zo optimaal mogelijk voor te bereiden en uit te voeren, met daarbij de nodige aandacht voor het beperken van hinder en het informeren van buurtbewoners.

Daarnaast sluiten de waterwegbeheerders ook regelmatig samenwerkingsovereenkomsten met gemeenten. Veelal gaat dit over volgende type-overeenkomsten:

- ▶ Overeenkomsten voor de bouw van infrastructuur (vb. fietsbruggen).
- ▶ Overeenkomsten in het kader overdracht van beheer van bepaalde infrastructuur (vb. nieuwe wegenis bij recent ontwikkelde bedrijventerreinen). ...

Het spreekt voor zich dat de rechtsopvolging voor lopende overeenkomsten gegarandeerd moet blijven. De rechten en verplichtingen van de 'oude' gemeenten worden dus overgenomen door de nieuwe fusiegemeente.

Mogelijke scenario's, te nemen beslissingen en timing

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen	Timing
De samenstelling van de tijdelijke overlegstructuur (opgericht in het kader van een project) evalueren.	College van burgemeester en schepenen van de nieuwe gemeente in samenspraak met de waterwegbeheerders.	Ad hoc, gebaseerd op timing van het desbetreffende werk.
De lopende samenwerkingsovereenkomsten screenen.	College van burgemeester en schepenen van de nieuwe gemeente in samenspraak met de waterwegbeheerders.	Ad hoc, gebaseerd op timing van het desbetreffende infrastructuurproject.

Juridisch kader

Regelgeving

Mobiliteitsdecreet en bijhorend Mobiliteitsbesluit >

Artikel 12, §3 §4 - Vrijwillige samenvoeging van gemeenten >

Contact

nv De Scheepvaart

Havenstraat 44

3500 Hasselt

Tel.: 011 29 84 00

Fax: 011 22 12 77

info@descheepvaart.be

Waterwegen en Zeekanaal NV - afdeling Coördinatie & Ondersteuning

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Tel.: 02 553 77 72

Fax: 02 553 76 75

Contact: [adressen](#)

Verkeersveiligheid

Situering

Verkeersveiligheid komt op gemeentelijk niveau meestal specifiek aan bod in het mobiliteitsplan. Soms wordt (ook) met een afzonderlijk plan gewerkt, zoals bijvoorbeeld een verkeersleefbaarheidsplan. Deze plannen bieden de basis om de komende jaren ingrepen te doen die de verkeersveiligheid verhogen. Dit kan gaan om het veilig herinrichten van kruispunten, het invoeren van fietsstraten, het voorzien van snelheidsremmers, enz.

Het Decreet betreffende het mobiliteitsbeleid (hierna: Mobiliteitsdecreet) legt de krijtlijnen vast voor het Vlaamse mobiliteitsbeleid, waarbij wordt gestreefd naar een integrale aanpak van de mobiliteitsproblemen op alle beleidsniveaus. Op lokaal niveau heeft deze aanpak vorm gekregen via het instrumentarium van de mobiliteitsconvenants en de gemeentelijke mobiliteitsplannen.

In het kader van het Mobiliteitsdecreet is het terugdringen van de verkeersonveiligheid één van de vijf specifieke doelstellingen (zie verder ook juridisch kader). Op zich mag een fusie tussen twee of meerdere gemeenten geen beletsel zijn om in de nieuwe fusiegemeente van de planning van de verkeersveiligheid opnieuw een aandachtspunt te maken.

Mogelijke scenario's, te nemen beslissingen en timing

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen	Timing
<p>Afstemming opmaak aanvullende reglementen (AR) m.b.t. snelheidsregimes, parkeermaatregelen, ...</p>	<p>Bevoegdheid opmaak van AR ligt bij gemeenteraad. Deze kan ook aan het college van burgemeester en schepenen gedelegeerd worden.</p> <p>Afstemming noodzakelijk bij wijze van opmaak van AR. De voorkeur gaat uit naar AR per straat, tenzij voor wat de gebiedsdekkende maatregelen betreft.</p> <p>Een zo groot mogelijke coherentie op het grondgebied van de fusiegemeente geniet de voorkeur.</p>	<p>Afstemming over opmaak AR en nakijken van coherentie kan gestart worden voor de effectieve fusie van de oorspronkelijke gemeenten met het oog op de harmonisatie na de fusie eventueel met afstemming met de opmaak van een nieuw mobiliteitsplan voor de fusiegemeente.</p> <p>In afwachting van de formele beslissing door de nieuwe gemeente blijven de aanvullende reglementen van de oorspronkelijke gemeenten bestaan (voor het grondgebied waarop ze betrekking hebben)</p>

Juridisch kader

Regelgeving

Mobiliteitsdecreet en bijhorend Mobiliteitsbesluit

Aanvullende reglementen

Contact

Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid
 Departement Mobiliteit en Openbare Werken

Stads- en streekvervoer

Situering

De lokale besturen spelen in het Vlaamse stads-en streekvervoer verschillende rollen:

- ▶ zij hebben een adviserende rol op het vlak van het netmanagement van het vraagvolgende kernnet ;
- ▶ zij verkrijgen een beslissende rol in de uitbouw van het daaraan aanvullende net ;
- ▶ zij verkrijgen een beslissende en uitvoerende rol op het vlak van het lokale openbaar vervoer, het zgn. 'vervoer op maat' ;
- ▶ zij dragen als wegbeheerder bij tot een kwaliteitsvolle uitvoering van het aanbod op de drie openbaar vervoerlagen, dit voornamelijk als doorstromingsfacilitator;
- ▶ zij ondersteunen de openbaar vervoeroperator aan de hand van promotionele en logistieke activiteiten.

De door de Vlaamse Regering op 18 december 2015 goedgekeurde conceptnota Basisbereikbaarheid bevordert de zgn. 'vervoerregio's' (clusters van gemeenten met een gelijkaardig mobiliteitsprofiel) tot intergemeentelijk overleg-en beslissingsplatform op het vlak van mobiliteit en dus tot de voornaamste gesprekspartner van de openbaar vervoeroperator.

In het kader van het netmanagement van het Vlaamse stads-en streekvervoer vervagen daardoor de geografische grenzen van de afzonderlijke gemeenten nog meer.

Bevoegdheden gemeenten stads-en streekvervoer Vlaanderen

De in de nabije toekomst door de gemeenten in te vullen bevoegdheden op het vlak van het netmanagement op de drie vervoerlagen in het Vlaamse stads-en streekvervoer staan beschreven in de conceptnota Basisbereikbaarheid.

Ondersteunende rol bij kwaliteitsvolle dienstverlening

In de uitbouw en de werking van het openbaar vervoer is de samenwerking met de lokale overheden essentieel. Concrete voorbeelden van de rol van de lokale overheid binnen het geregeld vervoer zijn:

- ▶ het organiseren en aanleggen van doorstromingsmaatregelen op lokale wegen om de doorstroming van het geregeld vervoer te bevorderen;
- ▶ de uitbouw van de haltes met schuilhuisjes en fietsenstallingen;
- ▶ het onderhoud van de schuilhuisjes;
- ▶ het afsluiten van derde betalersystemen;
- ▶ het ondersteunen van de communicatie over het geregeld vervoer (stratenplan, gemeentelijke website, ...).

De samenwerking tussen lokale overheden en de openbaar vervoeroperator zijn opgenomen in het decreet personenvervoer en haar (uitvoerings-)besluiten.

De installatie van vervoerregioraden als tussenliggend, intergemeentelijk platform zal aan deze samenwerking principieel geen afbreuk doen.

Netmanagement – basismobiliteit – basisbereikbaarheid

De in het BVR betreffende het netmanagement beschreven regels en criteria vertrekken vanuit destijds gedefinieerde vervoergebieden, maar beschrijven het te voorziene openbaar vervoeraanbod (ook) op lokaal, gemeentelijk niveau.

Zo heeft elke gemeente minstens één hoofdhalte die een strategische plaats in het openbaar vervoernetwerk inneemt. In voornoemd BVR zijn een aantal minimale verbindingen tussen deze hoofdhaltten gedefinieerd.

Daarnaast is er ook bepaald dat elke hoofdhalte een minimale uitrusting krijgt op het vlak van (overstap-)comfort, combimobiliteit e.a. faciliteiten. Ook het minimaal gewaarborgde aanbod aan geregeld vervoer dat in elke gemeente in Vlaanderen moet worden voorzien (cf. 'basismobiliteit'), wordt in voornoemd BVR als onderste laag in het openbaar vervoernet genormeerd.

In grote lijnen zal de eind 2015 goedgekeurde conceptnota Basisbereikbaarheid zorgen voor verschuivingen in het algehele takenpakket van het beheer van het stads- en streekvervoer in Vlaanderen, waarvan de repercussies op het lokale openbaar vervoer (cf. 'vervoer op maat') het grootst zullen zijn.

Ook op dat vlak zal de vervoerregioraad echter zorgen voor een intergemeentelijke logica in de uitbouw van dat 'vervoer op maat'.

Mogelijke scenario's, te nemen beslissingen en timing

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen	Timing
Oprichten vervoerregioraden: overlegstructuur om intergemeentelijke samenwerking inzake openbaar vervoer uit te bouwen.	Aan te passen aan toekomstige realiteit Basisbereikbaarheid. Gemeenten sluiten in dit kader samenwerkingsovereenkomst af, stellen huishoudelijk reglement op, ...	Doorlopend.
Alle lopende projecten met een belangrijk gemeentelijk aandeel (vb. aanpassing weginfrastructuur i.f.v. de doorstroming, uitrol toegankelijke halte-infrastructuur, onderhoudscontracten schuilhuisjes, marktbus, ...).	Financieel engagement moet opgenomen zijn in de Beleids- en Beheercyclus (BBC) van de nieuwe gemeente. Indien in de gemeenteraad een beslissing noodzakelijk is om de voortgang van het project te verzekeren, is dit mogelijk mits voorafgaande beleidsmatige afstemming tussen de in de fusie betrokken gemeenten. Contracten kunnen omwille van schaalvoordelen geoptimaliseerd worden.	Overleg tussen de oorspronkelijke gemeenten en VVM De Lijn noodzakelijk in voorbereiding op periode van 'lopende zaken. Door voorafgaand af te stemmen welke projecten wanneer meegefinancierd moeten worden, lopen projecten geen potentiële vertraging op. Voor lopende

		contracten moet nagegaan worden welke aanpassingen eventueel moeten doorgevoerd worden. Meer informatie, zie ook draaiboek/interne zaken
Derdebetalerssystemen	Nagaan of lopende derdebetalerssystemen in (één van) de oorspronkelijke gemeenten kunnen worden uitgerold in de nieuwe gemeente.	Voorafgaand aan een fusie: nakijken welke overeenkomsten voor derdebetalerssystemen er bestaan. Voor wijzigingen wordt contact opgenomen met de relatiebeheerder van VVM De Lijn in uw provincie.

Juridisch kader

Regelgeving

Organisatie personenvervoer over de weg >

Netmanagement >

Exploitatie en tarieven van de VMM >

Mobiliteitsbeleid >

Meer informatie

Conceptnota basisbereikbaarheid >

Contact

Voor vragen m.b.t. basisbereikbaarheid en vervoerregio's:

Eric Sempels

Coördinator Team Duurzame Personenmobiliteit

Ondernemen

Algemene situering

Een vrijwillige fusie vraagt van de betrokken gemeenten aandacht voor een aantal aspecten en reglementen gelieerd het beleidsdomein economie. We bespreken in dit deel

- ▶ Ambulante handel en kermissen
- ▶ Socio-economische vergunningen en het integraal handelsvestigingsbeleid

Daarnaast zijn er uiteraard nog heel wat andere reglementen en vergunningen in een gemeente die betrekking hebben op ondernemen. Denken we aan de terrasreglementen, drankvergunningen, de openingsuren, subsidiereglementen,.. We verwijzen hiervoor naar het deel '[Interne Zaken](#)' met betrekking tot 'reglementen'

Een vrijwillige fusie kan een opportuniteit zijn om een nieuwe visie te ontwikkelen voor het nieuwe, ruimere grondgebied en de verruimde slagkracht te benutten en om een aantal zaken anders en efficiënter te organiseren. Op het einde van dit deel vindt u een aantal publicaties die daarbij kunnen helpen.

Ambulante handel en kermissen

De gemeente dient bij gemeentelijk reglement de organisatie van de ambulante activiteiten en de kermisactiviteiten op haar openbaar domein te regelen. Sommige gemeenten opteren er voor om dit uit te splitsen over meerdere reglementen of bepaalde aspecten te delegeren of te regelen in een afzonderlijk of ander reglement.

Inventariseren bestaande reglementen

Als gemeenten kiezen voor een fusie is een eerste belangrijke stap het inventariseren van alle reglementen die betrekking hebben op de ambulante handel en kermissen (zie ook [Politieverordeningen en andere reglementen](#)).

Van visie naar een nieuw reglement

Een vrijwillige fusie is een ideale gelegenheid om een globale visie uit te werken op de ambulante handel en op de kermissen op het verruimde grondgebied en die dan vorm te geven in een nieuw reglement.

Een marktleider en een plaatsmeester

Ook in de samengevoegde gemeente moet een persoon worden aangeduid voor enerzijds de organisatie en de controle op de ambulante handel (de zogenaamde marktleider) en voor de organisatie en controle van de kermissen (de zogenaamde plaatsmeester). Deze personen hebben een belangrijke brugfunctie naar de betreffende ondernemers. Het is dan ook belangrijk dat het duidelijk en transparant is voor zowel de ambulante handelaars als voor de foorreizigers wie voortaan hun aanspreekpunt is. Het is cruciaal dat deze personen een zeer goede kennis hebben van de wetgeving en de reglementen die van toepassing zijn.

Regelgeving

Wet uitoefening en organisatie van ambulante en kermisactiviteiten >

Koninklijk besluit uitoefening en ambulante activiteiten >

Koninklijk besluit uitoefening en organisatie van kermissen >

Handelsvestigingsbeleid

De gemeente heeft een belangrijke rol als vergunningsverlener. De visie van de gemeente op de detailhandel is daarbij ook belangrijk.

De wetgeving hieromtrent is in de periode die aan de eerste vrijwillige fusies voorafgaat in beweging. Zo wordt het decreet van 15 juli 2016 op het integraal handelsvestigingsbeleid gefaseerd ingevoerd:

- ▶ Enkele onderdelen zijn al in werking getreden bij de publicatie in het Staatsblad:
  - ▶ de handelsvestigingsconvenanten die gemeenten met ontwikkelaars en/of exploitanten kunnen sluiten;
  - ▶ de visievorming;
  - ▶ de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen ter afbakening van kleinhandelszones.
- ▶ In 2017 treden de bepalingen rond de opmaak van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen en gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen in werking:
- ▶ Vanaf 1/1/2018 wordt de socio-economische vergunning geïntegreerd in de procedures van de omgevingsvergunning.

De verschillende onderdelen worden hieronder kort toegelicht.

Tegen 1/1/2019, het moment waarop de eerste fusies een feit zijn, zal het decreet op het integraal handelsvestiging in principe volledig in werking zijn. De wet de op de socio-economische vergunning zal dan niet meer van toepassing zijn en wordt in dit deel dan ook niet behandeld. Wel moet de nodige aandacht worden geschonken aan het register van de vergunningen die onder deze wet werden afgeleverd.

In de aanloop naar de fusie is het sowieso aan te raden dat de besturen met elkaar in overleg gaan over beleidsinitiatieven die ze nog voor de fusie nemen en een impact kunnen hebben op de andere gemeente.

Handelsvestigingsconvenanten (art. 14)

Eén of meer gemeenten en één of meer ontwikkelaars of exploitanten van kleinhandelsbedrijven of handelsgehelen kunnen op vrijwillige basis handelsvestigingsconvenanten sluiten. Handelsvestigingsconvenanten zijn overeenkomsten naar burgerlijk recht waarin afspraken kunnen worden gemaakt over:

- ▶ een rationeel aanbod- en locatiebeleid;
- ▶ gezamenlijke initiatieven en de bekostiging daarvan;
- ▶ de participatie in het kernversterkende beleid van de betrokken gemeenten;
- ▶ inspanningsverbintenissen van de gemeenten op het vlak van de facilitering van de stabiliteit van het lokale handelsvestigingsbeleid.

In de aanloop naar de fusie maken de gemeenten elk een inventaris van de lopende handelsvestigingsconvenanten en screenen deze (zie ook Juridische zaken – Overeenkomsten). Ook voor de fusie een feit is, kunnen de gemeenten al gezamenlijke actie ondernemen. De wetgeving biedt immers de mogelijkheid dat meerdere gemeenten in één en hetzelfde handelsconvenant stappen.

Visievorming (hoofdstuk 2 decreet)

De gemeente kan een lokale visie op het vlak van detailhandel ontwikkelen. Deze gemeentelijke visie houdt rekening

met het Vlaamse beleidskader en de provinciale visie (als deze bestaan). Met het oog op de fusie is het opportuun dat de oorspronkelijke gemeenten samen een gezamenlijke visie voor het samengevoegde grondgebied voorbereiden. Gemeenten kunnen tijdens de opmaak van hun visie advies inwinnen bij het Comité voor Kleinhandel.

Ruimtelijke uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige verordeningen (art10.§2)

Gemeenten kunnen in een ruimtelijk uitvoeringsplan of een stedenbouwkundige verordening:

- ▶ kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden afbakenen;
- ▶ oppervlakenormen per categorie van kleinhandelsactiviteit vastleggen;
- ▶ normen tussen bestaande en nieuwe handelsvestigingen en handelsgehelen opleggen;
- ▶ maximumtermijnen waarbinnen geen omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten nodig is, invoeren.

Verder kunnen ze in ruimtelijke uitvoeringsplannen ook kleinhandelszones afbakenen. Met het oog op de fusie is het wenselijk voor elke gemeente de reeds bestaande plannen en verordeningen te inventariseren en waar nodig of wenselijk het beleid te stroomlijnen. Zie ook het onderdeel Ruimtelijke ordening

Omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten

Vanaf 1/1/2018 wordt de socio-economische vergunning vervangen door een omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten. Ondernemingen die kleinhandelsactiviteiten willen uitvoeren in een pand zullen dan onder bepaalde voorwaarden een omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten moeten aanvragen bij de gemeente. Met het oog op de fusie zullen de oorspronkelijke gemeenten moeten bepalen hoe zij dit voortaan organiseren en wie hiervoor het aanspreekpunt is voor de ondernemer. Door het bundelen van de krachten biedt de fusie alvast de mogelijkheid om de expertise te versterken en dienstverlening naar de ondernemingen verder uit te bouwen.

Registers afgeleverde socio-economische vergunningen

Uiteraard moet ook na de fusie de nieuwe gemeente eenvoudig kunnen achterhalen welke vergunningen werden afgeleverd en wat de al dan niet vergunde toestand van het pand is. Het is dan ook belangrijk in het kader van de fusie hier de nodige aandacht aan te schenken.

Regelgeving

Wet vergunning van handelsvestigingen

Decreet integraal handelsvestigingsbeleid

Dienstverlening aan ondernemingen en beleid

Hoe gaat u na de fusie uw dienstverlening naar ondernemers vorm geven?

Een vrijwillige fusie is een opportuniteit om de verruimde slagkracht te benutten en om een aantal zaken anders te organiseren, om zaken te doen die voorheen niet mogelijk waren. De '[Handleiding Lokale Economie](#)' van VVSG kan u helpen het economie beleid van de nieuwe fusie gemeente uit te bouwen.

'[Ruimte voor bedrijvigheid](#), een leidraad voor lokale besturen wil lokale bestuurders inspireren om een stevig bedrijfshuisvestingsbeleid in hun gemeente te voeren, en zo een goed ondernemersklimaat en lokale tewerkstelling te creëren.

Contact

Agentschap Innoveren & Ondernemen

Koning Albert II-laan 35 bus 12,

1030 Brussel

0800 20 555

info@vlaio.be

www.vlaio.be

Machteld De Dobbeleer, beleidsmedewerker externe relaties

02/553 38 79

machteld.dedobbeleer@vlaio.be

Sociale economie

VDAB

VDAB heeft met het merendeel van de lokale besturen en OCMW's een samenwerkingsovereenkomst hetzij op strategisch-tactisch en/of operationeel niveau.

Fusies van gemeenten kunnen leiden tot vernieuwde samenwerkingsafspraken tussen VDAB, lokaal bestuur en OCMW. Lokale besturen kunnen hiervoor met de provinciale VDAB-directies contact opnemen.

Contactgegevens voor meer informatie :

VDAB centraal : Strategisch accountmanager lokale besturen, hilde.baerten@vdab.be, 0497 51 90 74

VDAB provinciale directies :

Limburg : jo.decock@vdab.be

Antwerpen : bjorn.cuyt@vdab.be

Vlaams-Brabant : johan.viaene@vdab.be

Oost-Vlaanderen : Freddy.VanMalderen@vdab.be

West-Vlaanderen : robert.declercq@vdab.be

Regelgeving

Decreet oprichting Vlaamse Dienst Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding >

Besluit Vlaamse Regering organisatie van arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding >

Werk en sociale economie

Buiten een aantal mogelijke gevolgen voor een aantal gebiedsomschrijvingen en daaraan gelinkte subsidiestromen is er geen impact van een fusie op het beleidsdomein Werk Sociale Economie.

Veranderende gebiedsindelingen

Volgende gebiedsindelingen spelen een rol in mogelijke subsidies:

Streekbeleid

In het kader van het hervormde streekbeleid kunnen partnerschappen een projectvoorstel indienen binnen een 3 jaar geldende ESF oproep. De samenstelling en de gebiedsindelingen van die partnerschappen worden door de (boven)lokale partners zelf bepaald. Indien het projectvoorstel wordt goedgekeurd kunnen zij vanuit het Departement werk (afdeling ESF) een cofinanciering krijgen bovenop de eigen ingebrachte middelen.

De lopende periode van de projecten binnen deze ESF oproep loopt af op 31 juli 2019. Indien een fusie wordt aangegaan tussen gemeenten die tot een ander samenwerkingsverband behoren, kan dit strikt genomen een invloed hebben op het subsidiebedrag van de samenwerkingsverbanden (kleiner aantal gemeenten, of minder/meer bevolking). Het departement werk en sociale economie (afdeling ESF) engageert zich evenwel om de subsidiebedragen tijdens deze overgangsfase in 2019 niet aan te passen.

Meer informatie vindt u terug op [Esf-vlaanderen](#).

Regierol lokale sociale economie

Gemeenten kunnen vanuit het Departement werk (sociale economie) een financiële ondersteuning krijgen indien ze een regierol op het vlak van de lokale sociale economie opnemen. Aangezien het minimum aantal inwoners hiervoor 60.000 inwoners is, kunnen enkel intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of OCMW verenigingen als begunstigden optreden. Centrumsteden kunnen apart of in een samenwerkingsverband subsidies krijgen.

Deze subsidiëring op basis van de huidige verdelingscriteria (mede op basis van bevolkingsaantallen) is gelinkt aan de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen, en loopt dus af eind 2019. De subsidies werden bij het begin (2014), en in geval van wijziging op basis van aangepaste criteria halverwege (2017), de beleids- en beheer cyclus principieel toegekend voor respectievelijk 6 of 3 jaar, op basis van de toen geldende criteria en bevolkingscijfers en lopen tot eind 2019 (agenda planlastendecreet). Het departement werk en sociale economie (afdeling sociale economie en duurzaam ondernemen) engageert zich evenwel om de subsidiebedragen tijdens deze overgangsfase in 2019 niet aan te passen.

Contact

Departement Werk en Sociale economie
Afdeling Sociale Economie en Duurzaam Ondernemen
Marc Haesendonckx, beleidsondersteuner
Ellipsgebouw - Koning Albert II-laan 35 bus 20, 1030 Brussel
T 02 553 09 48 - M 0472 61 79 52 - E marc.haesendonckx@wse.vlaanderen.be

Regelgeving

Besluit Vlaamse Regering bepaling regierol van gemeenten op vlak van lokale sociale economie

Toerisme

Situering

Voor het beleidsveld Toerisme is er een beperkte impact bij een vrijwillige samenvoeging van gemeenten. Toerisme is momenteel in een 3-tal beleidsniveaus ingedeeld: Vlaanderen, de provincie, de gemeente.

De missie van Toerisme Vlaanderen luidt als volgt: *“Tegen 2020 willen we samen met de toeristische actoren het toerisme in en naar Vlaanderen-Brussel op een duurzame manier ontwikkelen tot een economische groeimotor. Op die manier willen we meer rendement, tewerkstelling en welzijn realiseren.”*

De werking van Toerisme Vlaanderen rust op 4 pijlers:

- ▶ Met gerichte investeringen en ondersteuning het (bovenlokaal) toeristisch aanbod in Vlaanderen aantrekkelijker maken.
- ▶ De bestemming Vlaanderen actief promoten in het buitenland met als doel meer buitenlandse bezoekers aan te trekken.
- ▶ De volwaardige participatie aan toerisme voor iedere Vlaming mogelijk maken (via het steunpunt Vakantieparticipatie).
- ▶ De verdere professionalisering van de sector stimuleren om voor de bezoekers een kwaliteitsvol aanbod te verzekeren.

Het provinciale beleidsniveau richt zich op binnenlandse bezoekers, en voert bovenlokale (regionale) promotie. De provincies investeren in en ondersteunen het toeristische product en de ondernemer in hun regio's.

Toeristische indeling

Voor promotie

Het toeristische beleid deelt voor zowel promotie als regelgeving het grondgebied Vlaanderen in toeristische macroregio's en toeristische regio's. De verdeling verloopt als volgt:

Op het hoogste niveau staan de macroproducten: Kust, Kunststeden en Vlaamse Regio's. Deze macroproducten (behalve de kust) bestaan uit onderliggende toeristische regio's, bestaande uit één of een aantal gemeenten.

- ▶ De Vlaamse Kust bestaat uit gemeenten De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Middelkerke, Oostende, Bredene, De Haan, Blankenberge, Knokke-Heist en de deelgemeente Zeebrugge (exclusief de andere gemeenten binnen het grondgebied Brugge.)
- ▶ De kunststeden bestaan uit Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven, Mechelen en Brussel. Een aantal deelgemeenten, die qua toeristisch karakter niet onder de kunststad passen, worden promotioneel ingedeeld bij één van de toeristische regio's. Afsnee, Drogen, Sint-Denijs-Westrem, Zwijnaarde, Sint-Amandsberg, Ledeborg, Gentbrugge (Gent) horen bij de toeristische regio Scheldeland, Assebroek, Dudzele, Koolkerke, Lissewege, Sint-Andries, Sint-Kruis en Sint-Michiels (Brugge) vallen promotioneel onder Brugse Ommeland, Heffen, Hombeek, Leest, Walem en stadswijk Battel (Mechelen) behoort ook tot de regio Scheldeland. Zeebrugge behoort tot de Vlaamse Kust.
- ▶ Gemeenten die niet onder de twee bovenstaande vallen worden gegroepeerd in een toeristische regio, die gepromoot wordt door de provincies, en door Toerisme Vlaanderen. Er zijn 14 promotionele regio's, buiten de kust en de kunststeden.

Voor beleid en statistiek

Beleidsmatig en statistisch worden de toeristische regio's op een iets andere manier ingedeeld, de gemeentegrenzen primeren voor deze opdeling. De deelgemeenten van de kunststeden vallen ook onder deze steden. Uitzondering hierop is Zeebrugge, dat ook hier onder de toeristische regio Kust valt.

Beleidsmatig en statistisch zijn er buiten de kust en de kunststeden 16 toeristische regio's: de Antwerpse Kempen worden opgesplitst in Kempen en Randstedelijk gebied Antwerpen-Mechelen. Hasselt hoort promotioneel onder de regio Haspengouw, maar is statistisch apart.

De onderverdeling naar toeristische regio's is niet in wetgeving verankerd. Het is een promotionele laag die is gebaseerd op de toeristische troeven in de bestemming Vlaanderen, en die historisch gegroeid is met oorsprong in de jaren '50. Beleidsmatig werd hierop voortgebouwd. Provincies gebruiken deze regionale afbakening bijvoorbeeld voor het opmaken van strategische plannen en het uitwerken van fiets- of wandelnetwerken. Statistisch is deze indeling gebaseerd op de nood aan cijfers specifiek voor gemeenten die qua cultuur en toeristisch beleid nauw samenhangen.

Aandachtspunten bij fusies

Indien twee gemeenten fuseren, moet er aandacht geschonken worden aan de bovenstaande indelingen. Gemeenten die tot verschillende regio's horen qua promotie en statistiek, zullen een beslissing moeten nemen bij welke regio zij willen horen. Belangrijk om mee te nemen: fusies over de regiogrenzen heen, zullen voor een statistische trendbreuk binnen deze regio's zorgen. Hierdoor krijgt men een artificiële daling of stijging in de trend.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Beide gemeenten horen promotioneel en statistisch tot dezelfde regio	Geen actie vereist
Beide gemeenten horen tot verschillende toeristische regio's	Beslissing vereist over: promotionele regio én over statistische regio. Hierbij moet rekening gehouden worden met mogelijke samenwerkingsverbanden. Normaal gezien zijn beide regio's dezelfde.

Toeristische samenwerkingsverbanden

Situering

Het decreet toeristische samenwerkingsverbanden regelt de oprichting van toeristische samenwerkingsverbanden. Een toeristisch samenwerkingsverband is een door Toerisme Vlaanderen erkende rechtspersoon, waarvan de missie bestaat in het bijdragen tot de ontwikkeling, promotie en kwaliteitsbewaking van het toeristische aanbod binnen zijn werkingsgebied. Dit houdt onder meer coördinatie van toeristische beleidsplanning, implementatie van initiatieven betreffende aanbodsontwikkeling, promotie of kwaliteitszorg in.

Er zijn verschillende mogelijke samenwerkingsverbanden: gemeentelijk, intergemeentelijk, regionaal, provinciaal en interprovinciaal.

Aandachtspunten

Indien twee gemeente fuseren moet nagegaan worden of er toeristische samenwerkingsverbanden bestaan waarbij één, of beide gemeenten betrokken is.

Mogelijke scenario's	Te nemen beslissingen
Beide gemeenten horen tot eenzelfde samenwerkingsverband	Geen actie vereist
Beide gemeenten hebben geen samenwerkingsverbanden	Geen actie vereist
Beide gemeenten horen tot verschillende samenwerkingsverbanden	Beslissing vereist om uit de verbanden uit te stappen (conform de statuten van het samenwerkingsverband) of samen tot éénzelfde verband toe te treden. Bij uittreding brengt het samenwerkingsverband binnen de dertig kalenderdagen Toerisme Vlaanderen op de

Decreten toeristische logies en Toerisme voor Allen

Situering

Op 27 januari 2016 keurde het Vlaams Parlement een voorstel van nieuw logiesdecreet goed. Dit nieuwe decreet regelt alle toeristische logiesvormen, behalve de jeugdlogies type A, B en C die onder het decreet Toerisme voor Allen vallen. Het huidige logiesdecreet dateert van 2008 en heeft de algemene kwaliteit van het logiesaanbod in Vlaanderen fors doen toenemen. Het decreet heeft orde geschapen in het logieslandschap, maar de vele evoluties die zich de laatste jaren binnen het toeristische speelveld voordeden, zoals de opkomst van internetplatformen en creatieve logiesvormen, maken meer flexibiliteit nodig. Het nieuwe logiesdecreet is op 1 april 2017 van kracht gegaan.

Het nieuwe logiesdecreet geeft een grotere verantwoordelijkheid aan uitbaters wil de administratieve lasten fors doen afnemen. De logiesuitbater heeft als enige verplichting om zich te registreren en te voldoen aan basisnormen inzake brandveiligheid en kwaliteit.

Het decreet Toerisme voor Allen (18 juli 2003) regelt de jeugdlogies type A, B en C. Deze logies zijn gericht op jeugdgroepen (o.a. Chiro, Scouts) en voldoen aan de specifieke normen voor jeugdlogies en de brandveiligheidsnormen.

Aandachtspunten

De gemeente, d.i. de burgemeester, levert in het kader van de brandveiligheidsnormen in deze beide decreten een brandveiligheidsattest af. Deze normen zijn in principe voor heel Vlaanderen dezelfde. Bij fusie van de gemeenten zou het logiesdecreet of het decreet Toerisme voor Allen dan ook geen aandachtspunt mogen vormen, tenzij in het geval dat beide gemeenten in een verschillende brandweerzone liggen. In dat geval moet controle en afgifte van brandveiligheidsattesten onderzocht worden in het kader van de herstructurering van de brandweerzone.

Meer informatie

Contact

Betreffende toeristische regio's:

- ▶ Chief Marketing Officer: Hans Hemelaer
- ▶ Email: Hans.hemelaer@toerismevlaanderen.be
- ▶ Tel.: 02/504 04 58

Betreffende het logiesdecreet:

- ▶ Directeur dienst toeristische vergunningen: Geert Martin
- ▶ Email: geert.martin@iv.vlaanderen.be
- ▶ Tel.: 02/504 04 13, 02/553 29 19

Wetgeving Toerisme	>
Vlaamse Logiesdecreet	>
Decreet toeristische samenwerkingsverbanden	>

Meer informatie

Provinciale toeristische diensten	>
Logiesuitbaters	>

Landbouw en Visserij

Het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid vormt samen met het Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM), het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) het beleidsdomein Landbouw en Visserij. Het Departement Landbouw en Visserij is bevoegd voor beleidsontwikkeling, uitvoering, controle en evaluatie in verband met landbouw, tuinbouw, zeevisserij en platteland. De toepassing van het Europese Landbouwbeleid is hiervan één van onze hoofdtaken.

Wat betreft het landbouw- en visserijbeleid zal een vrijwillige fusie van twee of meer gemeenten weinig impact hebben.

Mogelijke taken waarbij enige impact kan vastgesteld worden:

- ▶ Het samenroepen van de gemeentelijke schattingscommissies in het kader van landbouwrampen.
- ▶ De adviesverlening door het departement in het kader van de omgevingsvergunning met impact op het agrarisch gebied, de opvolging van de lokale ruimtelijke processen.

Contact

communicatie@lv.vlaanderen.be

Ruimtelijke ordening

Het Departement Omgeving is bevoegd voor beleidsontwikkeling, uitvoering, handhaving en evaluatie in verband met de materie ruimtelijke ordening en de procedures inzake de stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning, omgevingsvergunning en de plannen. De impact van de fusieoperaties hierop wordt hiernavolgend kort geschetst.

Wat zal blijven ?

Bestaande vergunningen, plannen en verordeningen dienen niet herbevestigd worden. Wat dat betreft kan worden verwezen naar het fusiedecreet van 2016. Daar is voorzien dat bestaande besluiten, en bijgevolg ook de besluiten over RUP's etc., behouden blijven voor het deel van het grondgebied waarvoor ze zijn uitgevaardigd.

Hetzelfde geldt voor de besluiten waarin de bevoegdheden van de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar, omgevingsambtenaar, handhavingsambtenaar, etc. zijn toegekend aan bepaalde personeelsleden. Ook zij mogen hun bevoegdheden blijven uitoefenen voor het deel van het grondgebied waarvoor de besluiten zijn uitgevaardigd. Het is dan aan de nieuwe fusiegemeente om ambtenaren voor het gehele grondgebied aan te duiden en de eerdere besluiten op te heffen voor de toekomst. Dit behoort tot de autonomie van de lokale besturen maar mag niet uit het

oog worden verloren.

Verder is ook voorzien dat de fusiegemeente in de rechten en plichten van de samengevoegde gemeenten treedt voor wat betreft de hangende en toekomstige gerechtelijke procedures.

De plannenregisters, vergunningenregisters en registers onbebouwde percelen van de te fusioneren gemeenten kunnen tijdelijk worden behouden en bij de eerstvolgende actualisatie samengevoegd tot 1 register.

Waarvoor worden overgangsbepalingen voorzien ?

De vrijwillige fusies van twee of meer gemeenten zullen voornamelijk een aantal overgangsbepalingen vergen voor de procedures, die reeds zijn aangevat in een te fusioneren gemeente en verder worden afgehandeld door de fusiegemeente. Het gaat dan voornamelijk over :

1° aankondiging, terinzagelegging, locatie indienen bezwaren openbaar onderzoek, en andere procedureaspecten bij plannen, programma's en verordeningen;

2° aankondiging, terinzagelegging, locatie indienen bezwaren openbaar onderzoek, en andere procedureaspecten bij vergunningen, meldingen, machtigingen en ontheffingen;

3° samenstelling (in aantal) en verderzetting mandaten in gemeentelijke adviescommissies zoals de Gecoro.

Het departement Omgeving werkt de overgangsbepalingen uit en stemt deze verder af binnen het beleidsdomein Omgeving.

Deze pagina zal verder aangevuld worden met meer concrete info hierover. Contact : BJO.omgeving@vlaanderen.be of via uw relatiebeheerders.

Regelgeving

Artikel 12 en 13 Decreet vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Persoonsgebonden materies

Cultuur

Intergemeentelijke samenwerking voor afstemming van het cultuuraanbod en de communicatie

Het decreet Lokaal Cultuurbeleid van 6 juli 2012, voor het laatst gewijzigd op 8 juli 2016 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2016 bepaalt in artikel 5 dat het decreet tot doel heeft lokaal cultuurbeleid van de randgemeenten, vermeld in artikel 38 dat gemeenten voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor de afstemming van het cultuuraanbod en de cultuurcommunicatie een intergemeentelijke samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid kunnen oprichten.

Specifieke aandachtspunten

Als twee gemeenten kiezen voor een vrijwillige samenvoeging, kan dit een impact hebben op het werkingsgebied van een of meer intergemeentelijke projecten lokaal cultuurbeleid. Een gemeente kan jaarlijks beslissen om uit het samenwerkingsverband te stappen.

Scenario's	Te nemen beslissingen
Slechts één van de oorspronkelijke gemeenten neemt deel aan een intergemeentelijk project.	Het intergemeentelijk project wordt actief op het grondgebied van de samengevoegde gemeente.
Elk van beide oorspronkelijke gemeenten neemt deel aan hetzelfde intergemeentelijk project.	Het intergemeentelijk project blijft actief op het grondgebied van de samengevoegde gemeente indien voldaan blijft aan de voorwaarden van het decreet.
De oorspronkelijke gemeenten zitten elk in een ander intergemeentelijk project.	Ofwel kiest de nieuwe fusiegemeente bij welk intergemeentelijk project ze zal aansluiten. Ofwel zet ze de samenwerking met beide intergemeentelijk projecten stop.

Erfgoedconvenant via het Cultureel Erfgoeddecreet

Artikel 57 van het nieuwe Cultureel Erfgoeddecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering een werkingssubsidie kan toekennen aan de volgende besturen die een dienstverlenende rol opnemen op regionaal niveau:

1. lokale besturen, verenigd in een intergemeentelijk samenwerkingsverband;
2. de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De doelstelling van de werkingssubsidie is het opnemen van een dienstverlenende rol ter ondersteuning van cultureel erfgoed, beheerders ervan en cultureelerfgoedgemeenschappen, met betrekking tot cultureel-erfgoedwerking op het grondgebied of een bredere regio.

De werkingssubsidie wordt toegekend voor de werking van een cultureelerfgoedcel die een initiërende, coördinerende en ondersteunende rol opneemt, en van eventuele collectiebeherende organisaties voor zover deze de dienstverlenende rol mee opnemen.

In afwijking van het eerste lid, 1°, kan de Vlaamse Regering voor de steden Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen een werkingssubsidie toekennen aan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die de doelstelling, vermeld in het tweede lid, uitvoert en daarvoor door de stad in kwestie is gemandateerd. In voorkomend geval wordt de werkingssubsidie aangevraagd door de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie.

De gemeenten richten een projectvereniging op om hun samenwerking vorm te geven. De huidige samenwerkingsverbanden lopen van 2015 tot 2020.

Specifieke aandachtspunten

Als twee gemeenten kiezen voor een vrijwillige samenvoeging, kan die operatie met zich meebrengen dat slechts één van beide gemeenten of beide gemeenten in een ander samenwerkingsverband verenigd is in een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Er kan dus een overlapping van werkingsgebieden ontstaan.

Scenario's	Te nemen beslissingen
In slechts één van de oorspronkelijke	Ofwel treedt de fusiegemeente toe tot het intergemeentelijk samenwerkingsverband. Ofwel treedt de fusiegemeente volledig uit het

gemeenten is aangesloten bij een intergemeentelijk samenwerkingsverband.	intergemeentelijk samenwerkingsverband. Indien dit laatste van toepassing is, zal er moeten worden nagegaan of het nieuwe intergemeentelijk samenwerkingsverband voldoende inwoners heeft om erkend te blijven.
Beide oorspronkelijke gemeenten zijn aangesloten bij een intergemeentelijk samenwerkingsverband.	Geen beslissing vereist. Er ontstaat geen overlapping van werkingsgebieden. Het aangesloten bij een intergemeentelijk samenwerkingsverband blijft actief op het grondgebied van de samengevoegde gemeente.
Elk van de oorspronkelijke gemeenten is aangesloten bij een ander intergemeentelijk samenwerkingsverband.	De nieuwe fusiegemeente zal bij het beëindigen van de looptijd van de samenwerkingsverbanden een keuze moeten maken of ze al dan niet aangesloten blijft bij één van de intergemeentelijk samenwerkingsverbanden. Er zal daarbij moeten worden nagegaan of het nieuwe intergemeentelijk samenwerkingsverband voldoende inwoners heeft om erkend te blijven. Het vroegtijdig uittreden is niet mogelijk volgens het decreet intergemeentelijke samenwerking. Tot het einde van de looptijd wordt gewerkt met een overgangsregeling. Gelieve hiervoor contact op te nemen met de bevoegde administratie.

Lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede

Met het oog op de creatie van een plaatselijk en structureel samenwerkingsverband verleent de Vlaamse Regering subsidies aan gemeenten, samenwerkingsverbanden van gemeenten in het Nederlands taalgebied en de Vlaamse Gemeenschapscommissie die via lokale netwerken de participatie in cultuur, jeugdwerk of sport stimuleren. Hiervoor moeten zij een afsprakennota vrijetijdsparticipatie indienen. Deze bestrijkt een periode tot en met het eerste jaar van de volgende bestuursperiode van de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Specifieke aandachtspunten

Scenario	Te nemen beslissingen
Slechts één van de oorspronkelijke gemeenten beschikt over een lokaal netwerk voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede.	Het lokaal netwerk blijft actief op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeente met behoud van het oorspronkelijke trekkingsrecht tot het einde van de looptijd van de huidige afsprakennota vrijetijdsparticipatie.
Elk van beide oorspronkelijke	Beide lokale netwerken blijven los van elkaar

gemeenten beschikt over een lokaal netwerk voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede.

actief op het grondgebied van de oorspronkelijke gemeente met behoud van het oorspronkelijke trekkingsrecht tot het einde van de looptijd van de huidige afsprakennota vrijetijdsparticipatie.

Daarnaast blijft natuurlijk de bestaande regelgeving van toepassing, namelijk:

Een gemeente kan jaarlijks beslissen om uiterlijk op 1 oktober een afsprakennota vrijetijdsparticipatie in te dienen voor de resterende beleidsperiode of om de uitvoering van de afsprakennota vrijetijdsparticipatie voor de resterende beleidsperiode stop te zetten (= automatische stopzetting van de subsidiëring).

De vorige alinea geldt eveneens voor samenwerkingsverbanden van gemeenten die conform het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking opgericht zijn.

Regelgeving

Artikel 22§1 Participatiedecreet

Contact

Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Arenbergstraat 9
1000 Brussel
www.cjasm.be

Filip Libin, Stafdienst Secretaris-generaal
Telefoon: 02-553.68.72
GSM: 0486-69.75.89
filip.libin@cjasm.vlaanderen.be

Jeugd

Een vrijwillige samenvoeging van gemeenten heeft voor het beleidsdomein jeugd een beperkte impact. Het nieuwe gemeentebestuur zal nog moeten beschikken over een jeugdraad zoals bepaald in artikel 5 §1 van het decreet van 6 juli 2012 ter ondersteuning en stimulering van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het lokaal jeugdbeleid.

Contact

Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Arenbergstraat 9
1000 Brussel
www.cjasm.be

Filip Libin, Stafdienst Secretaris-generaal
Telefoon: 02-553.68.72
GSM: 0486-69.75.89
filip.libin@cjasm.vlaanderen.be

Sport

De impact van een mogelijke fusie op de werkzaamheden van Sport Vlaanderen is eerder beperkt.

Contact

Voor concrete vragen kan contact worden opgenomen met

SPORT VLAANDEREN

Promotiedienst Vlaams-Brabant en Brussel

T +32 15 61 82 60 M +32 477 83 18 90

hilde.robeyns@sport.vlaanderen

Zandstraat 3, 1981 HOFSTADE

Welzijn

Projectsubsidies toegekend door departement WVG

Situering

In 2016 lanceerde de Vlaamse minister van Armoedebestrijding, Liesbeth Homans, de projectoproep 'bruggen tussen sport en/of jeugdwerk en kinderen in armoede'. De projectoproep wil opportuniteiten bieden om op lokaal vlak knelpunten en blinde vlekken aan te pakken. Die lokale knelpunten kunnen verschillen, afhankelijk van de vraag, het bestaand aanbod, de mogelijkheden en bestaande lokale initiatieven en dynamieken, ... Deze projectoproep stond open voor verenigingen zonder winstoogmerk, lokale besturen van het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel. Er werden 19 projecten geselecteerd, waaronder ook een aantal gemeenten of OCMW's. Hierbij lopen er een aantal projecten tot in de loop van 2019. De afdeling Welzijn en Samenleving subsidieert deze projecten.

Het subsidiebesluit zal worden aangepast. De betrokken besturen moeten hiervoor niets ondernemen.

Contact

Goedele Schoukens

Departement Welzijn, Volksgezondheid & Gezin

Afdeling Welzijn & Samenleving

Goedele.schoukens@wvg.vlaanderen.be

02/553.34.30

Vrijwilligersorganisaties

Situering

De Vlaamse overheid erkent en subsidieert het autonoom vrijwilligerswerk via de afdeling Welzijn & Samenleving van het Departement WVG. Een autonome vrijwilligersorganisatie is een organisatie die haar doel uitsluitend of hoofdzakelijk met de inzet van vrijwilligers nastreeft en die niet door de Vlaamse overheid erkend of gesubsidieerd is conform een sectorale regelgeving. Een autonome vrijwilligersorganisatie onderscheidt zich dus duidelijk van het ingebouwd vrijwilligerswerk. Dit situeert zich binnen de verschillende erkende en gesubsidieerde voorzieningen en organisaties. Een aantal OCMW's in Vlaanderen zijn erkend als vrijwilligersorganisatie.

Mogelijke scenario's te nemen beslissingen en timing

Scenario's	Te nemen beslissing	Timing
Door de fusie van twee gemeenten (en dus bijgevolg OCMW's) vervalt de erkenning als organisatie voor autonoom vrijwilligerswerk	Aanvraag van het nieuwe OCMW tot erkenning en subsidiëring als organisatie voor autonoom vrijwilligerswerk indienen bij de Afdeling Welzijn en Samenleving. De voorwaarden staan beschreven in de regelgeving (zie hieronder).	In principe moet een aanvraag worden ingestuurd voor 1 september 2018 (wanneer de erkenning moet ingaan op 1 januari 2019). Echter, de samen te voegen gemeenten kunnen geen voorafnames doen aan de keuzes van de nieuwe fusiegemeente, dus er zal gewerkt worden met een overgangsregeling. Gelieve hiervoor contact op te nemen met de bevoegde dienst (zie hieronder).

Contactpersonen

Sabine Jakiela (02 553 07 67– sabine.jakiela@wvg.vlaanderen.be)
 Departement Welzijn, Volksgezondheid & Gezin
 Afdeling Welzijn & Samenleving

Regelgeving

Erkende organisaties voor autonoom vrijwilligerswerk en organisaties met ingebouwd vrijwilligerswerk >

Besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2010 tot regeling van de erkenning en de subsidiëring van organisaties voor auton >

Hoofdstuk II, artikel 2, 3 erkenningsvoorwaarden - hoofdstuk III, artikelen 4, 5, 6 en 7 erkenningsprocedure besluit Erkenning >

Meer informatie

Vrijwilligerswerk >

Instellingen voor schuldbemiddeling

Situering

Een OCMW of een CAW kan erkend worden als instelling voor schuldbemiddeling. Zij helpen mensen met financiële problemen om hun budget te beheren en kunnen bemiddelen bij schuldeisers. Momenteel zijn alle OCMW's in

Vlaanderen erkend als instelling voor schuldbemiddeling.

Mogelijke scenario's, te nemen beslissingen en timing

Scenario's	Te nemen beslissingen	Timing
Door de fusie van twee gemeenten (en dus bijgevolg OCMW's) vervalt de erkenning als instelling voor schuldbemiddeling	Aanvraag van het nieuwe OCMW tot erkenning als instelling voor schuldbemiddeling indienen bij de Afdeling Welzijn en Samenleving per aangetekende brief. De voorwaarden staan beschreven in de regelgeving (zie hieronder).	Er is geen exacte timing bepaald in de regelgeving. De voorbereidingen worden best opgestart voorafgaand aan de fusiedatum. Tot de nieuwe erkenning voltooid is, zal gewerkt worden met een overgangsbepaling.

Contactpersonen

Ludwien Cardoen
Departement Welzijn, Volksgezondheid & Gezin
Afdeling Welzijn & Samenleving
Ludwien.cardoen@wvg.vlaanderen.be
02/553.35.40

Regelgeving

Erkenning en subsidiëring van instellingen voor schuldbemiddeling tot subsidiëring van Vlaams Centrum Schuldenlast >

Meer informatie

Schuldbemiddeling >

Samenwerkingsverbanden schuldhulpverlening

Situering

De afdeling Welzijn en Samenleving subsidieert samenwerkingsverbanden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling voor de volgende opdrachten:

- ▶ preventie-initiatieven nemen en aan nazorg doen om schuldenlast of herval in schuldenlast te voorkomen;
- ▶ initiatieven nemen ter ondersteuning van een toegankelijke, cliëntgerichte en integrale budget- en schuldhulpverlening, om gezinnen en personen in staat te stellen om zelf verantwoordelijkheid te (leren) dragen voor hun duurzaam budgetmanagement.

Mogelijke scenario's, te nemen beslissingen en timing

Scenario's	Te nemen beslissing	Timing
Door de fusie van twee gemeenten (en dus bijgevolg OCMW's) wijzigt de samenstelling van een samenwerkingsverband dat momenteel gesubsidieerd wordt.	Indienen van een aangepast beleidsplan bij de afdeling Welzijn en Samenleving.	Er zal gewerkt worden met een overgangsregeling zodat de subsidie blijft verder lopen in afwachting van het indienen van een aangepast beleidsplan. In de regelgeving staat bepaald dat het beleidsplan tijdens de geldigheidsduur gewijzigd kan worden op verzoek van het samenwerkingsverband of van de minister. Het betreffende CAW (budgethouder) dient begin 2019 een aangepast beleidsplan in te dienen (goedgekeurd door de stuurgroep waarin ook de OCMW's vertegenwoordigd zijn).

Contactpersonen

Ludwien Cardoen
Departement Welzijn, Volksgezondheid & Gezin
Afdeling Welzijn & Samenleving
Ludwien.cardoen@wvg.vlaanderen.be
02/553.35.40

Regelgeving

Erkenning en subsidiëring van instellingen voor schuldbemiddeling >

Meer informatie

Schuldbemiddeling >

Preventie

Situering

Fusies van gemeenten die in verschillende zorgregio's gelegen zijn, hebben een impact op de toekomstige planning van de (preventieve) gezondheidszorg. Het is belangrijk dat de betrokken besturen op voorhand goed in kaart brengen wat een wijziging van zorgregio-indeling kan betekenen voor het preventiebeleid (SWOT-analyse).

Mogelijke scenario's en te nemen beslissingen

Scenario's	Te nemen beslissingen
Fusies zijn afgestemd op zorgregiodecreet en provinciegrenzen	Geen beslissing vereist
Indien de fusies het zorgregiodecreet en/of de provinciegrenzen niet volgen: aanpassen erkenningen en werking lokaal gezondheidsoverleg (LOGO), inclusief medisch milieukundigen	De Vlaamse overheid onderneemt de nodige regelgevende acties

Juridisch kader

Preventiedecreet en uitvoeringsbesluiten
Zorgregiodecreet
Milieuvergunningendecreet en uitvoeringsbesluiten
Omgevingsdecreet en uitvoeringsbesluiten

Contactpersonen

Algemeen:

Dirk Wildemeersch
Agentschap Zorg & Gezondheid
Afdelingshoofd Preventie
Dirk.wildemeersch@zorg-en-gezondheid.be
02/553.36.71

Specifiek rond LOGO-werking, geordend volgens het zorgregiodecreet:

Joëlle Konings
Agentschap Zorg & Gezondheid
Afdeling Preventie
joelle.konings@zorg-en-gezondheid.be
02/553.37.15

Specifiek rond milieugezondheid:

Koen Schoeters
Agentschap Zorg & Gezondheid
Afdeling Preventie
Koen.schoeters@zorg-en-gezondheid.be
02/553.35.49

Meer informatie

Zorgregio

Eerste lijn gezondheidszorg

Situering

Huisartsenkringen

Zorg en Gezondheid erkent en subsidieert de huisartsenkringen. Elke erkende kring ontvangt jaarlijks een forfaitaire subsidie voor hun werkingskosten. Daarnaast kunnen zij een aanvullende financiering ontvangen voor een operationeel centraal oproepnummer of wanneer de bevolkingsdichtheid in hun zone laag is.

Huisartsen

Huisartsen die een individuele praktijk of een huisartsengroepering (groepspraktijk) opstarten, kunnen een renteloze lening en een premie krijgen.

Bestaande individuele praktijken of groepspraktijken, kunnen een tegemoetkoming krijgen voor een onthaal en administratieve bediende of voor een medisch telesecretariaat.

Samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg (SEL) en geïntegreerde diensten thuisverzorging (GDT)

Het Agentschap Zorg & Gezondheid erkent en subsidieert de SEL's en de GDT's. E NETWERKEN

Lokale multidisciplinaire netwerken

LMN worden gefinancierd door Zorg en Gezondheid. Zij ontvangen een subsidie op basis van het aantal inwoners in de regio waar het LMN actief is.

Palliatieve netwerken (PN) en samenwerkingsverbanden inzake palliatieve zorg (PSV)

Zorg en Gezondheid erkent en subsidieert de PN en PSV.

Een van de erkenningsvereisten van de PSV, is het beschikken over een multidisciplinaire begeleidingsequipe voor palliatieve verzorging (MBE). De MBE zitten nog vervat in het protocolakkoord en worden pas effectief overgeheveld vanaf 1/1/2019.

Mogelijke scenario's, te nemen beslissingen en timing

Scenario's	Te nemen beslissing	Timing
Zorgregiodecreet		
Bij een fusie moet nagegaan worden tot welke zorgregio deze fusie dan behoort		
1. Beide gemeenten behoren tot dezelfde zorgregio		
2. Beide	Regelgeving	

<p>gemeenten behoren tot een verschillende zorgregio maar tot dezelfde provincie</p> <p>3. Beide gemeenten behoren tot een verschillende zorgregio én tot een verschillende provincie</p>	<p>zorgregiodecreet aanpassen alsook elke regelgeving waarbij het zorgregiodecreet toegepast wordt.</p>	<p>De Vlaamse overheid neemt hier de nodige initiatieven.</p>
<p>Financiële ondersteuning huisartsen</p>	<p>Financiering: toegang tot premie.</p> <p>Er is enkel impact indien de fusie leidt tot een aanpassing van de prioritaire zones en dus tot het recht voor een premie.</p>	<p>De Vlaamse overheid doet de aanpassing van het jaarlijks overzicht van gemeenten, de herberekening van aantal inwoners en de mogelijke impact op het al dan niet recht hebben op een premie naargelang de criteria voor een prioritaire zone vervuld zijn (berekening van aantal inwoners en aantal huisartsen in deze zone).</p>
<p>SEL/GDT</p>	<p>Geen impact indien de fusie binnen dezelfde regionale stad gebeurt. Wel impact indien de fusie verschillende regionale steden omvat. In dat laatste geval heeft de fusie een impact op het werkingsgebied van een SEL.</p>	<p>De Vlaamse overheid neemt de nodige regelgevende initiatieven.</p>
<p>PN/PSV/MBE</p>	<p>Geen impact indien de fusie binnen dezelfde regionale stad gebeurt. Wel impact indien de fusie verschillende regionale steden omvat. In dat laatste geval heeft de fusie</p>	<p>De Vlaamse overheid neemt de nodige regelgevende initiatieven.</p>

	een impact op het werkingsgebied van een PN/PSV.	
huisartsenkring - huisartsenzones	<p>MB betreffende de huisartsenzones / subsidiebesluit</p> <p>Bij een fusie moet het MB aangepast worden, mogelijk op meerdere plaatsen . De subsidiëring van de HAK volgt dan de nieuwe regio-indeling.</p>	De Vlaamse overheid neemt de nodige regelgevende initiatieven.
Lokale Multidisciplinaire Netwerken	<p>Forfaitaire subsidie - jaarlijks subsidiebesluit</p> <p>Mogelijks worden de meso-structuren in de nabije toekomst hertekend. Het verdient aanbeveling hierbij al rekening te houden met een mogelijke fusie van gemeenten die hiertoe een aanvraag indienen.</p>	De Vlaamse overheid neemt de nodige regelgevende initiatieven.

Contactpersonen

Huisartsenkringen en Lokale Multidisciplinaire netwerken:

Rudi Overloop
 Agentschap Zorg & Gezondheid
 Afdeling Woonzorg en Eerstelijn
rudi.overloop@zorg-en-gezondheid.be
 02/553.36.48

Geïntegreerde Diensten Thuisverzorging en Samenwerkingsinitiatieven Eerstelijnsgezondheidszorg:

Karen Fredrix
 Agentschap Zorg & Gezondheid
 Afdeling Woonzorg en Eerstelijn
karen.fredrix@zorg-en-gezondheid.be
 02/553.33.41

Financiële ondersteuning Huisartsen:

Anneleen Craps
 Agentschap Zorg & Gezondheid

Afdeling Woonzorg en Eerstelij
anneleen.craps@zorg-en-gezondheid.be
02/553.36.77

Samenwerkingsverbanden inzake Palliatieve Zorg, Palliatieve Netwerken en Multidisciplinaire Begeleidingsequipe voor Palliatieve Verzorging:

Danielle Massant
Agentschap Zorg & Gezondheid
Afdeling Woonzorg en Eerstelij
danielle.massant@zorg-en-gezondheid.be
02/553.09.10

Meer informatie

Eerste lijn

Palliatieve netwerken en samenwerkingsverbanden

Huizen van het kind

Situering

De Huizen van het Kind hebben als doel een breed gezinsondersteunend aanbod samen te brengen en dat coherent en laagdrempelig te ontsluiten naar (aanstaande) ouders, kinderen en jongeren. Elk Huis van het Kind dient een uniek werkingsgebied te hebben. Bij een fusie van gemeenten (bv. A en B) zou het kunnen voorvallen dat de gemeente A voor wat betreft het erkende/gesubsidieerde Huis van het Kind deel uitmaakt van een samenwerkingsverband met als werkingsgebied gemeentes D en F, en gemeente B een gemeentelijk Huis van het Kind heeft.

De gemeenten zullen in samenwerking met de andere partners van het samenwerkingsverband Huis van het Kind moeten overwegen hoe ze in de nieuwe situatie best vorm geven aan de organisatie, en meer specifiek het werkingsgebied, van het Huis van het Kind. Dit houdt dan een wijziging van de oorspronkelijke erkennings-/subsidiebeslissing in die aangevraagd dient te worden bij Kind en Gezin.

Mogelijke senario en te nemen beslissingen

Scenario	Te nemen beslissing
Wijziging oorspronkelijke erkennings- of subsidiebeslissing Huis van het Kind indien het werkingsgebied wijzigt.	Wijziging aanvragen bij Kind en Gezin ism met de andere partners van het samenwerkingsverband.

Contactpersonen

Agentschap Kind & Gezin

Regelgeving

Organisatie preventieve gezinsondersteuning

Meer informatie

Huis van het kind

Kinderopvang

Situering

Vergunningen/erkenningen/attest van toezicht

Een vergunning voor kinderopvang van baby's en peuters is gekoppeld aan een specifiek adres waar de opvang doorgaat. Op het vlak van vergunningen zou het kunnen dat Kind & Gezin het adres op heel wat vergunningen moeten aanpassen, meer bepaald de gemeente, zonder dat er feitelijk iets aan de locatie veranderd is. Dat heeft impact voor alle betrokken organisatoren in die gemeentes, dus zowel de lokale besturen zelf, als andere organisatoren (vzw's, natuurlijke personen,...).

Ook een erkenning voor opvang van schoolgaande kinderen (IBO's) of een attest van toezicht voor zelfstandige buitenschoolse opvang is gekoppeld aan een specifieke locatie met een specifiek adres. Ook hier zijn dus gevolgen van een fusie mogelijk.

Organisatoren dienen hiervoor contact op te nemen met hun [klantenbeheerder](#).

Subsidie

Programmatie

Subsidies worden toegekend op basis van een programmatie, waarbij uitgegaan wordt van het feit dat subsidies eerst worden toegekend in regio's waar de nood het hoogst is. Bij programmatie worden heel wat cijfers op het niveau van de gemeente berekend om na te gaan waar nog subsidieerbare plaatsen toegekend kunnen worden.

Als de gemeenten wijzigen, zal dit dus ongetwijfeld impact hebben op de programmatie. Samenvoeging met een gemeente waar de nood bijvoorbeeld minder hoog is, kan impact hebben op de rangschikking. Meer concreet betekent dit dat de gemeente die hoog in de rangschikking stond en die fuseert met een gemeente waar al een groot aanbod is en die laag in de rangschikking stond, door de fusie de globale nieuwe gemeente ergens tussenin eindigt in de rangschikking. Dit heeft tot gevolg dat organisatoren van kinderopvang uit de oorspronkelijke gemeente die heel hoog in de rangschikking stond door een gebrek aan opvangaanbod, na de fusie minder kans zal hebben op subsidies omdat de gemeente gezakt is in de rangschikking.

Toekenning subsidie

De toekenning van een subsidie van opvang van baby's en peuters gebeurt voor groepsopvang op niveau van de gemeente en voor gezinsondersteuning op niveau zorgregio. Het aantal subsidieerbare plaatsen waarop men recht heeft wijzigt niet.

Voor beide is er bij de fusie van een gemeente impact te verwachten:

▶ **groepsopvang:**

Er is op zich, zoals hoger gezegd, geen impact op het aantal subsidieerbare plaatsen waarop men recht heeft, maar mogelijk wel op de subsidiegroep waaraan de subsidieerbare plaatsen zijn toegekend. Organisatoren die subsidieerbare plaatsen hebben in een bepaalde gemeente zullen na fusie (bijvoorbeeld als die gemeente groter wordt door samenvoeging met een andere gemeente) op een ruimer grondgebied hun subsidies kunnen inzetten.

▶ **gezinsopvang:**

Een samenvoeging van gemeenten zal uiteraard ook doorwerken en er zal bepaald moeten worden in bepaalde situaties (bijvoorbeeld twee gemeenten uit verschillende zorgregio voegen samen) tot welke zorgregio de gemeente zal behoren. Dit kan gevolgen hebben of verschuivingen betekenen in de subsidietoekenning. Hiervoor kan contact opgenomen worden met de provinciaal consulent Kinderopvang (zie [hieronder](#)).

Berekening van subsidies binnen een subsidiegroep

Het is nog onduidelijk op welke datum de fusies zouden ingaan, maar mogelijk heeft dit ook impact op de berekening van de subsidies binnen de subsidiegroep voor het lopende werkjaar.

Naleving subsidievoorwaarden of bedrag

Bepaalde subsidievoorwaarden of -bedragen zijn gebonden aan de regio waarbinnen men werkzaam is. Dat is bijvoorbeeld het geval voor Centra voor Inclusieve Kinderopvang, die binnen de zorgregio actief moeten zijn. De gemeentefusies kunnen gevolgen hebben voor de afgrenzing van de zorgregio's en kunnen dus ook op het naleven van de subsidievoorwaarden een impact hebben.

LOKAAL LOKET KINDEROPVANG

Het uitgangspunt is dat er slechts één loket is per gemeente. Waar er al een actief lokaal loket is en waar er bijvoorbeeld samenvoeging is met andere gemeente met een bestaand lokaal loket, zullen die ofwel moeten samensmelten tot één groot loket, ofwel moet één stoppen.

CENTRA INCLUSIEVE OPVANG

Het werkingsgebied van de centra voor inclusieve opvang wijzigt mogelijk:

Centra voor inclusieve opvang moeten expertise uitbouwen en verspreiden met het oog op de realisatie van inclusieve kinderopvang binnen hun zorgregio. Indien bijgevolg gemeenten verdwijnen of toegevoegd worden aan de zorgregio, zal dat ook hier impact hebben.

Contactpersonen

Lokale besturen kunnen met vragen terecht bij de provinciaal consulent Kinderopvang:

Provincie Antwerpen

Kind & Gezin, provinciale afdeling Antwerpen
Provinciaal consulent kinderopvang: An Van Limbergen
Lange Kievitstraat 111 – 113, bus 32
2018 Antwerpen
03/2016.20.51

Provincie Limburg

Kind & Gezin, provinciale afdeling Limburg
Provinciaal consulent kinderopvang: Ilse Coemans
Hendrik Van Veldekesingel 150 bus 15
3500 Hasselt
011/77.19.71

Provincie Oost-Vlaanderen

Kind & Gezin, provinciale afdeling Oost-Vlaanderen
Provinciaal consulent kinderopvang: Marga Eeckhoudt
Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 50
9000 Gent
09/265.71.71

Provincie Vlaams-Brabant

Kind & Gezin, provinciale afdeling Vlaams-Brabant en Brussel
Provinciaal consulent kinderopvang: Ilse Haesendonck
Diestsepoort 6 bus 56
3000 Leuven
016/21.05.11

Provincie West-Vlaanderen

Kind & Gezin, provinciale afdeling West-Vlaanderen
Provinciaal consulent kinderopvang: Ann Vercauteren
Koning Albert I-laan 1.2 bus 54
8200 Sint-Michiels
050/44.65.50

Organisatoren voor kinderopvang kunnen terecht bij hun klantenbeheerder.

Ben je niet zeker wie je klantenbeheerder is? Vraag zijn of haar gegevens op bij het team voor jouw regio. Opgelet: het adres van de organisator bepaalt onder welke regio je opvang valt (en niet het adres van de opvanglocatie).

Provincies Vlaams-Brabant en Limburg: ko.oost@kindengezin.be

Brussel en Zorgregio Aalst: ko.centrum@kindengezin.be

Provincies West- en Oost-Vlaanderen (met uitzondering van zorgregio Aalst): ko.west@kindengezin.be

Provincie Antwerpen: ko.noord@kindengezin.be

Regelgeving

Kinderopvang van baby's en peuters

Opvang schoolgaande kinderen

Onderwijs

Ingeval van fusies van gemeenten zal de huidige regelgeving minstens voor de komende zes jaar toegepast blijven (onder voorbehoud van goedkeuring van het desbetreffende decreet). Een fusie heeft dus geen invloed op de huidige omkaderingsberekeningen/normen/onderwijszones.

Indien u concrete vragen heeft neemt u wat betreft vragen over instellingen en leerlingen contact op met uw schoolbeheerteam.

Indien u vragen heeft over de impact op het personeel kan u uw werkstation contacteren.

U vindt uw schoolbeheerteam/werkstation op de website van agodi.

Onderwijsinfrastructuur

Artikel 19, §1, derde lid van de Schoolpactwet bepaalt dat er bij de overdracht van (het zakelijk recht op) een onderwijsgebouw waarvoor een bestuur AGION-subsidies kreeg, toestemming vereist is van AGION: *"Dit zakelijk recht zal slechts vervreemd of met een zakelijk recht bezwaard mogen worden met de instemming van de Raad van de DIGO (= entiteit waarvan AGION de rechtsopvolger is)."* Deze bepaling heeft als doel dat AGION er over dient te waken dat de schoolinfrastructuur blijvend voor onderwijs zal worden gebruikt.

In het geval van een overdracht/fusie is het mogelijk dat bijvoorbeeld administratieve functies worden samengevoegd, waardoor bepaalde delen van de schoolinfrastructuur niet langer voor onderwijs (in de ruime zin) zouden worden gebruikt.

De aan AGION te bezorgen zaken zijn:

- ▶ protocol/schriftelijk akkoord m.b.t. de onderwijsfusie of -overdracht tussen betrokken partijen
- ▶ desgevallend: akkoord eigenaar i.v.m. overdracht erfpacht- of opstalrecht onderwijsinfrastructuur
- ▶ ontwerpakte/authentieke akte m.b.t overdracht zakelijke rechten onderwijsinfrastructuur

Bij verdere vragen over de concrete werkwijze, kunnen de besturen contact opnemen met mevrouw Peggy De Kimpe (peggy.dekimpe@agion.be of 02 221 05 28).

OCMW-thema's

Het federale impactonderzoek voor het beleidsdomein 'Maatschappelijke Integratie' is nog niet afgerond. Voor specifieke vragen kan u zich richten tot fusies@vlaanderen.be.

Intern

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Leefloon

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Kruispuntbank Sociale Zekerheid

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Sociaal onderzoek

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Lokale opvanginitiatieven (LOI)

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Zorg

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Woonzorg

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Thuiszorg

We leveren dit op bij de tweede 'release' van het draaiboek.

Andere zorg

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Veiligheid

Het impactonderzoek voor het beleidsdomein 'Veiligheid' is nog niet afgerond. Voor specifieke vragen kan u zich richten tot fusies@vlaanderen.be.

Politiezone

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Hulpverleningszone

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.

Noodplanning

We leveren dit op bij een volgende 'release' van het draaiboek.